16 OLDAL

Szerkesztőség és kiadóhivatal
SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3
Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Szerkesztőség 5-10, 8-52

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Ára 1½ dinár

Előfizetési ár belföldre
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Megjelenik
minden nap, hétfőn és ünnep utáni napokon is

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. OKTÓBER 3.
SZERDA

268. SZÁM

Sombart és Radics

A paraszté a jövő! — mondja egyik, az európai sajtót most bejáró cikkében a nagy német szociológus, Werner Sombart. A gondolkodás merészivelésü utjain jutott oda a szociológia kitünő tudósa, ahová politikai meggyőződése vitte Lloyd George-ot és — Radics Istvánt.

Sombart ugy látja s ezt a megállapitását az utolsó évek világpolitikai változásai igazolják is, hogy az Európán kivül élő népek igyekeznek magukat függetleniteni Európától. Nyugat-Európa egyetlen várossá vált s ennek az egyetlen városnak polgársága arra törekedett, hogy kizsákmányolja a hinterland parasztságát. Minden kizsákmányolt nép függetlenségre törekszik s a háborus világpolitika nagy jelszavai, melyek a népek felszabaditását s az önrendelkezési jog megadását követelték, csak fokozták ezeknek a jelszavaknak siker-menetsebességét s átütő erejét. A nemzetközi csere meg fogja szenvedni ezt a grandiózus felszabadulást. Csak többé-kevésbé alkalmazott kényszerrel, politikai, vagy fegyveres, vagy gazdasági rendszabályokkal lehetett a nyersterményeket termelő államoktól elvenni készleteiket. A nemzeti függetlenség mindenütt vámhatárokkal kezdődik. A kizsákmányolás rossz emlékei még akkor is gazdasági függetlenséget teremtenének, ha ennek a függetlenségnek materiális előnyeit az első pillanatra nem is tudnák belátni.

Hovatovább Európának is be kell arra rendezkednie, hogy maga lássa el szükségleteit. A szibériai buza elmaradt, el fog maradni a kanadai is, amint az iparosodás birtokba fogja venni s ennek következtében be fogja népesiteni a farmok világrészét. Mindenki a maga terméséből fog megélni. Első pillanatra a fejlődés retrospektiv irányzatunak tetszik. Mintha visszakanyarodás volna a primitivebb gazdasági rendszer felé. De ha arra gondolunk: milyen fejlődésen, milyen felvirágzáson kell keresztülmennie az európai agrárkulturának, hogy Európa népét el tudja tartani, akkor be kell látni azt is, hogy a fejlődésnek ez a Werner Sombart által jósolt iránya csak formailag jelent hanyatlást a mai állapottal szemben.

Lloyd George hatalmas mezőgazdasági programot dolgozott ki, mely az állam terheinek helyes megosztásával küzd a nagybirtok ellen s mely alkalmasnak látszik arra is, hogy pusztán adótechnikai eszközökkel kényszeritse többtermelésre, tanulásra és haladásra a kisbirtokosokat. Radics István hatalmas politikai koncepciójának tengelyébe a parasztosztályt tette, parasztinternacionáléról álmodott, mely az erkölcsében és politikájában korrupt s ezért tehetetlen polgári osztálytól átvegye az államalakitás feladatát. Az ország a paraszté s a paraszt az országé, csak a paraszt termel értéket, — hirdette és hitte a nagykoncepciójú politikus. S most ehhez a politikai programhoz Sombart a bölcselkedés szemüvegén át a jövőbelátó szociológia igazát szolgáltatja.

A paraszt nem munkás és nem polgár. A paraszt munkás is, mert dolgozik, de polgár is, mert munkájának eredménye az övé s mert a legortodoxabb védelmezője a magántulajdonnak. Nemzeti, szociális, kulturális, emberbaráti szempontok mind gyöngék maradnak a föld szeretete mellett. A parasztosztály társadalmi helyzetét, a parasztosztály társadalmi küzdelmének dinamikáját még nem fedte fel a tudományos vizsgálat. Még csak intuitiv megérzések sejtették meg a parasztosztályban szunnyadó társadalmi erők sulyát és jelentőségét. Radics is sokkal inkább volt gyakorlati politikus, mint elméleti tudós, ő is sokkal inkább hitte, mint bizonyitotta a parasztságnak hivatását a nemzeti életben s a nemzeti történelem alakitásában. Eddigi ismereteink éppen ezért tájékozatlanul állnak meg az uj kérdések előtt. A paraszt nem munkás és nem munkáltató s éppen ezért nem tőkés és nem szocialista. Mi hát? Tagja a parasztosztálynak s még ő maga sincs tisztában osztályhelyzetével s osztályhelyzetének követeléseivel és jogaival. Hallatlan érzéke van szükségletei felismeréséhez, de ki nem elégitett szükségleteit nem tudja még sem politikai programmá, sem társadalmi törekvéssé integrálni.

Sombart Páneurópában látja a fejlődés irányát. Parasztság és Páneurópa, ezt hisszük, még évszázadokig nem fognak találkozni a belátás közös nevezőjében. A parasztságot nem nevelték arra, hogy politizáljon. A parasztságot elszoktatták attól, hogy társadalmi kérdésekkel foglalkozzék. Radics hatalmas szelleme is csak megszervezni tudta népét, de meghalt azelőtt, mielőtt nagy nevelő munkáját elvégezte volna. Pedig ezen a nevelő munkán át kell mennie ennek a cselekvés terére most fellépő társadalmi osztálynak, ha vállalni és betölteni akarja talán világtörténelmi hivatását.

Petrovics Nasztáz az egyedüli szerb politikus akivel Zagreb meg van elégedve

Sem Sztanojevics Áca beszéde, sem Davidovics békülékeny nyilatkozata nem elégiti ki a parasztdemokrata koaliciót

Beogradból jelentik: A politikai helyzetben bizonyos stagnáció állott be és az utóbbi napokban semmi jelentős lépés nem történt, amely a komplikált helyzetnek megoldására vezethetne. Egyelőre a két szembenálló tábor: Beograd és Zagreb változatlaunl kitart állásaiban. Beogradi oldalon elvi jelentőségü nyilatkozatok hangzanak el a Zagrebbal való megegyezés szükségességéről és arról, hogy *bizonyos határig alkotmányreviziót is kell végrehajtani.* A legjellemzőbb erre nézve *Sztanojevics* Ácának a széles főbizottság ülésén tartott beszéde és *Davidovics* Ljuba legutóbbi nyilatkozata. Ezeket a nyilatkozatokat azonban semmiféle konkrét lépés nem követte és Zagrebban sem találtak kedvező fogadtatásra.

Zagrebban hangsulyozzák, hogy nem nyilatkozatokat, hanem tetteket várnak és *a megegyezés előfeltétele a kormány megbuktatása és állásfoglalás a kormány eddigi politikája ellen.* Ezt nem tette meg sem Sztanojevics Áca, aki átvette a radikális párt vezérségét, annak ellenére, hogy a párt a négyeskoalició legfőbb támasza, sem Davidovics Ljuba, aki a második kormánypárt vezére. Zagrebban nincsenek megelégedve a földmivespárttal sem, amely a csacsaki kongresszuson éles határozatot hozott ugyan a kormány ellen, de nem helyeselte a parasztdemokrata koalició álláspontját. *Az egyedüli szerbiai politikus, akinek magatartása Zagreb szimpatiájával találkozik, Petrovics Nasztáz, aki jagodinai beszédében, sokezer főnyi hallgatóság előtt a parasztdemokrata koalició politikáját helyeselte és azt teljesen igazoltnak jelentette ki.*

Davidovics a horvát kérdésről

Davidovics Ljuba Trszteniken, az ottani pártszervezet konferenciáján nagy beszédet mondott,

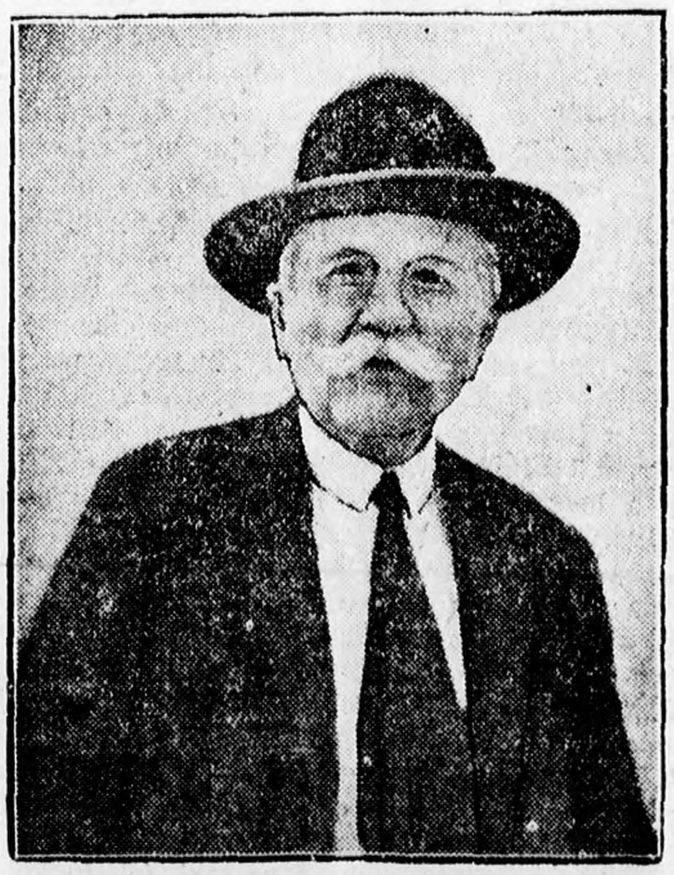

Davidovics Ljuba

amelyben érdekes kijelentéseket tett a horvát kérdésről.

— A mi pártunk volt az első — mondta Davidovics — amely megegyezést létesitett a horvátokkal és mi mindig tiszteletben tartottuk ezt a megegyezést és azon dolgoztunk, hogy ebből konkrét haszon származzon az államra és a népre. *Jelenlegi viszonyunk a horvátokkal a legjobb akarat mellett sem mondható testvériesnek, de remélem, sőt szilárd meggyőződésem, hogy a helyzet rövidesen meg fog változni s előbb-utóbb létrejön a két testvérnép között a megegyezés.* Mégis kötelességemnek tartom kijelenteni Önök előtt, hogy *sohasem fogjuk megengedni senkinek sem, hogy hozzányuljon az államegység és a nép egységének szent eszméjéhez. Mindent, csak ezt nem.* Itt van a határ, amelyen tul semmi körülmények közt sem vagyunk hajlandók menni. Ezt nem engedi közös hőseink emléke sem, azoknak a hősöknek az emléke, akik szenvedtek, vérezztek és meghaltak ezért az államért. Ez az ő hagyományuk, ez az ő végrendeletük, amelyet mi tiszteletben tartunk.

Davidovics ezután a koaliciós kormány munkájáról nyilatkozott és ezeket mondotta:

— Mi mindig őszinte és loyális munkatársak voltunk annak ellenére, hogy ebben a szkupstinában nagyon nehéz volt dolgozni. A szkupstina tekintélye olyan mélyre süllyedt, mint harminc év óta soha, *de azokért a bünettekért, amelyeket egyes emberek követtek el, nem lehet ártatlanokat is közmegvetésnek kitenni. Nem lehet ártatlanokat is vádolni, a horvátok pedig ezt tették. Ebben a szkupstinában mégis meg akartuk csinálni az egységes adótörvényt,* azt akartuk, hogy a szegényember kevesebb adót fizessen, a gazdag ember többet. Ennek az államnak megalakulásáért a paraszt hozta a legtöbb áldozatot és a parasztosztályt elhanyagolták. A demokrata párt egyik főfeladatának tekinti azt is, hogy rajtuk segitsen.

A minisztertanács ülése

A kormány hétfőn este hosszabb szünet után minisztertanácsi ülést tartott, amelyen a kiadott hivatalos kommüniké szerint kizárólag reszortügyekkel foglalkoztak. Beavatott körök szerint azonban a minisztertanácsülésen fontos politikai kérdések is szóba kerültek, igy többek között a parlament összehivása is. A legujabb hirek szerint *a parlament 10-ikén, vagy 12-ikén ül össze.*

Korosec miniszterelnök és Hadzsics hadügyminiszter a királynál

Vukicsevics Velja, a radikális klub elnöke kedden délelőtt konferenciát tartott az uj politikai klubtitkársággal. A konferencia után, amelyen a klubtitkárság technikai kérdéseit beszélték meg, Vukicsevics meglátogatta *Korosec* miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig tárgyalt.

A tanácskozás után Korosec audienciára ment Őfelségéhez, aki később *Hadzsics* Szteván hadügyminisztert fogadta kihallgatáson.

Vujicsics Milorad igazságügyminiszter lesz a parlament elnöke?

A kormány rekonstrukciójáról szóló verziók továbbra is tartják magukat. Hir szerint *Perics* Ninkó, a parlament elnöke nem óhajtja megtartani ezt a tisztségét és *Vujicsics* Milorád igazságügyminiszter lesz a parlament elnöke. *Vuji*

csics Milorád igazságügyminiszter utódjául Jovanovics Vászát emlegetik.

A parlament adminisztrativ bizottságának ülése

A parlamenti bizottságok közül kedden az adminisztrativ bizottság tartott ülést. Az ülésen a parlamenti személyzetről szóló szabályzatot tárgyalták le.

A pénzügyi bizottságot, amelynek hétfői ülését *Mihajlovics* Ilija elnök betegsége miatt elhalasztották, az elnök, miután felgyógyult, hétfőre hivta össze.

Paprikaháboru Noviszadon

24 dináros áru után 10 dinár helypénzt kell fizetni

Noviszadon a városi szabályrendelet már évekkel ezelőtt megállapitotta a piacon fizetendő helypénz nagyságát. A piaci szabályrendeletbe felvettek egy szakaszt, amely a helybeli konyhakertészek érdekeit kivánta megvédeni, amikor megállapitotta, hogy a helybeli termelők által a piacra hozott zöld paprika 100 darabja után 25 para, egy kosár paradicsom után 10 para fizetendő, mig ugyanezért a mennyiségért külföldi alattvalók, — itt főleg a bolgár kertészekre gondolt a szabályrendelet, — a paprikánál a negyvenszeresét, vagyis 100 darabért 25 para helyett 10 dinárt, egy kosár paradicsomnál az ötvenszeresét, vagyis 5 dinárt izetnek.

A bolgár kertészek már régóta zugolódnak a megkülönböztetés miatt, néhány nappal ezelőtt pedig sztrájkba léptek és három napig egyetlen zsák paprikát s egyetlen kosár paradicsomot sem hoztak a piacra. Ezzel a tüntetősztrájkkal a városi tanácsot engedékenységre akarták kényszeriteni, a tanács azonban megmaradt a szabályrendeletben megállapitott helypénz mellett. A három napos sztrájk alatt a paprika ára 100 darabonként 5—8 dinárról 24 dinárra szökött el.

A bolgár kertészek azt vitatják, hogy ők noviszadi nagybirtokokon müvelik a konyhakertészetet és társas viszonyban vannak a nagybirtokosokkal, ugyhogy tulajdonképen a noviszadi nagybirtokosok küldik a piacra az árut. A noviszadi konyhakertészeti termelők azt állitják, hogy a bolgárok fix bért fizetnek a nagybirtokosoknak és igy a saját árujukat hozzák a piacra.

Dr. *Borota* Braniszláv polgármester meg akarta ismerni az ügyben a szalajkai termelők véleményét és vasárnap a Szalajkában gyülésre hivta őket egybe, amelyen igen izgalmas hangon követelték a helybeli termelők az eddigi helyzet fenntartását, sőt szigoritott ellenőrzést kivántak. A bolgár kertészek most hosszabb sztrájkkal fenyegetőznek, a közönség pedig közben kénytelen a magasabb árakat fizetni a két fontos szezoncikkért a paprikáért és a paradicsomért.

A gyorsirás tanitását már az elemi iskolában kell kezdeni

A gyorsirás jövője és a szuboticai gyorsiróiskola

Szeptember első felében folyt le ünnepélyes külsőségek közt a XV. nemzetközi gyorsirókongresszus Budapesten. A kongresszuson mintegy 18 állam kétszáz legkiválóbb elméleti és gyakorlati gyorsirója vett részt.

A kongresszust *Carocci* milanói tanár nyitotta meg. A kongresszuson elhangzott előadások közül ki kell emelni dr. *Höke* Fritz elberfeldi tanár előadását, aki arra hivatkozva, hogy a közönséges irás használatát a gyors- és gépirás amugy is háttérbe szoritja, azt kivánta, hogy *már a népiskola első osztályában rendes irás helyett a gyorsirást tanitsák és csak azután a közönséges irást.* Ezzel párhuzamos volt *Krieger* Károly majna-frankfurti gyorsiró előadása, aki a mostani latin és nemzeti irások helyett *a nemzetközi gyorsirás bevezetését kivánta*, mint amely a forgalom és a modern élet követelményeit kielégitené.

Kissé utópisztikusnak tetszik az első hallásra mindez, azonban figyelembe véve a gyorsirásnak eddigi térfoglalását és azt, hogy a modern gazdasági élet a gyors munka tekintetében milyen követelményekkel lép fel, bizvást meg lehet jósolni, hogy a gyorsirás tudása hovatovább általánossá válik és a nemzetközi gyorsirás is elő fogja segiteni az országhatárok által széttagolt nemzetek és népek egymással való érintkezését.

Ezzel kapcsolatban meg kell irni, hogy Jugoszláviában, de különösen a Vajdaságban a gyorsirás még nagyon mostoha viszonyok között él. Mintha ez azt mutatná, hogy a Vajdaság ki akar és ki tud kapcsolódni a modern élet követelményeiből. Legjobban bizonyitja ezt az, hogy a Szuboticán fennálló és igazán minden elismerést megérdemlő két éves gyorsiróiskolának milyen nehézségekkel kell megküzdeni. Pedig minden tényezőnek össze kellene fogni, hogy elősegitse a gyorsirásnak minél szélesebb körben való elterjedését. Nemcsak a modern gazdasági élet érdeke ez, hanem érdeke azoknak is, akik gyorsirást tanulnak. Jó gyorsiró kevés van és Jugoszláviában valamennyi könnyen találhat elhelyezkedést, mert hiszen a kereskedelmi élet itt is fejlődik és mindig több és több lesz azoknak a vállalatoknak száma, ahol a főnök és igazgató saját munkaidejüknek gazdaságos kihasználás érdekében is gyorsiró munkatársat keres. A gyorsirás tehát nemcsak a jelenben, hanem a jövőben is kenyeret biztositó tudomány. Mi magunk győződtünk meg arról, hogy a Faber Terézia vezetése alatt álló szuboticai gyorsiró iskola, amely tanitványait szerb, német és francia gyorsirásra is képezi, ezt a feladatát minden kivánalomnak megfelelő módon teljesiti. Az intézet igazgatónője statisztikát vezet a végzett növendékek elhelyezkedéséről. Ebből a statisztikából meg lehet állapitani, hogy azok, akik az intézetben végeztek és *csakugyan végeztek*, kellő elhelyezkedést is találnak. Nagy hiba azonban, hogy a munkaadók, akiknek gyorsiróra van szükségük, a jelentkezőktől nem kivánnak bizonyitványt arról, hogy csakugyan el is végezték ezt a tanfolyamot és igy megtörténik, hogy féltudással, félvégzettséggel rendekező jelentkezőket vesznek fel, akik természetesen olcsóbban vállalják a munkát, amit aztán nem tudnak jól elvégezni. Aki a kétéves tanfolyamot elvégzi, az a kereskedelmi élet számára perfekt gyorsiró. Aki azonban a tanfolyam elvégzése nélkül, kezdő tudással, félképzettséggel vállalkozik arra, hogy valamelyik vállalat gyorsirója legyen, kompromittálja magát a gyorsirást. Ezek az olcsó, de gyönge munkások csak konyitanak valamit a gyorsiráshoz, de azt nem tudják és igy azt a látszatot keltik, hogy a gyorsirás tudománya ma még nem tökéletes.

A Faber Terézia által alapitott szuboticai gyorsiróiskola tizenkét éve áll fenn és ez idő alatt az igazgatónő gyorsirómütársi áldozatkészségével közel nyolcszáz perfekt gyorsirót képezett ki, akik elhelyezkedést és kenyérkeresetet is találtak. Ez az iskola valóban a közszükségletet elégit ki és megérdemli a vajdasági gazdasági körök teljes áldozatkészségét, mert hisz elsősorban az ő számukra képez ki a lehetőséghez képest minél jobb irodai munkaerőket.

Az orosz irók meglátogatták Pancsevón a Glavnyacsában megvert orosz ezredest

A beogradi kongresszus résztvevőinek látogatása a pancsevói kórházban

Pancsevóról jelentik: Érdekes vendégei voltak hétfőn este Pancsevónak. A Beogradban járt orosz irók *Kuprin, Sztarcsenko, Csidikov, Jablonszkij* és *Jurenjev* vezetésével látogatást tettek a pancsevói orosz kolonia tagjainál, majd a kórházat látogatták meg ahol dr. *Nevickij* Vladimir igazgató főorvos helyettese és *Fellner* Frigyes dr. fogadta a vendégeket. A leghosszabb időt a vendégek a kórház 12-es számu betegszobájában töltötték, ahol *Legát* Borisz ezredest az ismeretes glavnjacsai atrocitás áldozatát ápolják. Az ezredes elmondotta a vendégeknek, hogy a világháborut az orosz hadsereg kötelékében küzdötte végig, 1923-ban került, mint emigráns Beogradba, ahol mint mechanikus kereste meg kenyerét.

— September 19-ikén este kilenc órakor — mondotta a beteg ezredes — épen munkáról voltam hazatérőben, amikor egy csendőr az uccán igazolásra szólitott fel. Abban az időben véletlenül nem volt nálam semmiféle igazolóirás, ugyhogy a csendőr bekisérte a Glavnjacsába, ahol sulyosan bántalmaztak. Legát Borisz ezután erélyesen cáfolta azt, mintha ő az igazoltatás alkalmával ittas állapotban lett volna s kijelentette, hogy *egyáltalán nem is iszik szeszes italt.*

Nevicky dr. igazgató-főorvos az orosz irók előtt orvosi véleményt adott a beteg állapotáról és kijelentette, hogy eddig nem tudták pontosan megállapitani, hogy Legát szenvedett-e belső sérüléseket és nem lehetetlen, hogy mütéti beavatkozásra is szükség lesz. Az orosz irók elbeszélgettek Legát Borisszal, majd a kórház igazgatósága uzsonnát rendezett az illusztris vendégek tiszteletére. Az uzsonnán a pancsevói társadalom néhány meghivott előkelősége is részt vett és utána a közönség megrohanta autogrammokért a jelenlevő hirességeket, akik valamennyien szives készséggel osztogatták a névaláirásokat. Az orosz irók este tiz órakor hajóval tértek vissza Beogradba.

Zagorszki tábornok elhurcolásának és meggyilkolásának története

Egy leleplezett kémszervezet viselt dolgai

Berlinből jelentik: A napokban Kownóban nagyszabásu kémkedést fedeztek fel és — mint jelentettük — letartóztattak egy magasrangu lengyel vezérkari tisztet, akinek nevét a vizsgálat érdekében eltitkolták. A kémszervezet puccsot készitett elő, hogy Litvániát Lengyelország kezére játssza, mint történt annakidején Vilnával. A *Berliner Tageblatt* kownói tudósitója jelenti lapjának, hogy G. F. lengyel vezérkari tiszt részletes vallomást tett a leleplezett kémszervezet viselt dolgairól és a szenzáció erejével hatott vallomásának az a része, amely

felfedte Zagorszki lengyel tábornoknak, Pilsudszki tábornagy elkeseredett ellenségének titokzatos eltünését.

A letartóztatott lengyel vezérkari tiszt eskü alatt vallotta, hogy

Zagorszki tábornokot magasrangu lengyel vezérkari tisztek tették el láb alól

s ő maga is ott volt, mikor a tábornokot meggyilkolták. Az ok az volt, hogy Zagorszki tábornok készült megirni emlékiratait és jelezte, hogy azokban kiméletlenül le fogja rántani a leplet ellenfeleiről.

— Egy szerdai napon volt. Feltétlenül megbizható vezérkari tisztek Vilnában parancsot kaptak Varsóból, hogy szállitsák a fővárosba Zagorszki tábornokot — igy szól G. F. lengyel vezérkari tiszt vallomása. Másnap a lengyel vezérkar kémkedési második osztályának parancsnoka, *Kovalszki* ezredes, aki most az *Epoca* cimü varsói lap kiadója, továbbá *Niedzalkovszki* Gyula vezérkari főhadnagy, aki előbb Moszkvában volt, most pedig a volhyniai tartomány titkosrendőrségének főnöke, *Wojnitzsch*, aki a varsói politikai rendőrségnél fogalmazói tisztet töltött be, jelenleg pedig az *Epoca* és a *Glos Pravdi* cimü lapok tudósitója. *Zuhonek*, akkoriban a lengyel vezérkar elhárító második osztályának tisztje, ma pedig a varsói titkos rendőrség paracsnoka, tehát összesen

négyen rajtaütöttek Zagorszki tábornokon

és elszállitották a vilnai politikai rendőrség épületébe, ahol szigoruan őrizték. Pénteken jött a parancs, hogy a tábornokot Varsóba kell vinni. Szombaton Zagorszki tábornokkal Varsóba érkeztek és egyenesen *Beck* ezredes elé vitték a vadászezred kaszárnyájába. Udvariasan bántak vele, az ezredparancsnok a saját szobáját engedte át neki és a Kristall vendéglőből hozattak számára ebédet és vacsorát. Beck ezredes rögtön jelentette Pilsudszki tábornoknak, hogy Zagorszki Varsóban van.

A kaszárnyában még aznap meglátogatták Zagorszki tábornokot. *Mierzinszki* vezérkari ezredes, a jelenlegi postaügyi miniszter, aki akkor a vezérkar második kémkedési osztályának parancsnoka volt, *Gurecki* alezredes, jelenleg a varsói gazdasági bank igazgatója és *Zachvilkovszki* hadnagy, a lengyel vezérkarnál a litvániai ügyek előadója, aki most *Bartel* miniszterelnökhelyettes személyi titkára.

Zagorszki tábornokot hétfőn éjjel két óráig tartották őrizetben a vadászezred parancsnokának hivatalos szobájában. Akkor megjelent Beck ezredes és parancsot adott azoknak, akik a *tábornokot* Vilnából Varsóba szállitották hogy jelenjenek meg a kaszárnyában. Vasárnap reggelre mind a négyen ott voltak és Beck ezredes parancsa szerint autóba ültették és Ramebrtovba vitték Zagorszki tábornokot. Itt már várta Mierzinszki ezredes, a mostani postaügyi miniszter és a lengyel köztársasági elnök adjutánsa. Miután Zagorszki tábornok kiszállott az autóból. Mierzinszki ezredes hozzálépett és igy szólt:

— *Tábornok ur, megigéri-e tiszti becsületszavára, hogy felhagy eddigi magatartásával?*

Zagorszki tábornok tagadólag válaszolt s megmondta az ezredesnek, hogy meg fogja irni emlékiratait.

Mierzinszki ekkor kihuzta zsebéből revolverét és két golyóval leteritette Zagorszki tábornokot,

aki elterült a földön, de még életjelt adott.

Ekkor az ezredes lehajolt hozzá és két revolverlövéssel megölte.

A holttestet zsákba tették és Wolominba szállitották, ahol Piganszki rendőrfőnök, aki egyben a kémelhárító osztály tisztje is volt, szerdáig őrizte Zagorszki tábornok holttestét.

Legjobb hirdetési orgánum a „BÁCSMEGYEI NAPLÓ“

Vasárnap lép életbe Szuboticán az uj záróra rendelet

A kereskedők és az alkalmazottak megegyezését beterjesztették a főispánhoz

A szuboticai kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak között napok óta folyamatban levő tárgyalások az üzletek zárásáról és nyitásáról kedden délelőtt befejeződtek. A tárgyaló felek teljes megegyezésre jutottak, csak a könyv és papirkereskedőkkel borult fel az utolsó pillanatban a megegyezés. A megkötött megállapodás szerint *az üzletek nyitvatartási ideje általában kilenc óra*, mig a füszer, festék és élelmiszer, továbbá a fa, szén és mész üzleteknél kilenc és fél, illetve tiz óra. Az üzletek a déli órákban ezentul is zárva maradnak és pedig hétköznapokon déli tizenkét órától, hetipiaci napokon, hétfőn és pénteken déli félegytől kezdve. A megegyezés csak a könyv- és papir szakmában nem jött létre. Itt a munkaadók azt kivánták, hogy nyáron az üzletek reggel héttől félegyig és délután félháromtól hétig, télen pedig délelőtt félnyolctól félegyig és délután félháromtól hétig legyenek nyitva. Ez kilenc és fél, illetve tiz órai munkaidőt jelentett volna és a kereskedők kárpótlásul külön megállapodást akartak kötni az alkalmazottakkal, amely szerint junius, julius és augusztus hónapokban hat órakor zárják be üzleteiket. Az alkalmazottak ebbe nem voltak hajlandók beleegyezni és egységes megállapodást akartak kötni.

Kedden délben a kereskedők részéről *Pavlovics* Milos dr., a Lloyd titkára, az alkalmazottak nevében pedig *Brkics* György munkáspénztári igazgató, a kereskedelmi alkalmazottak egyesületének elnöke felkeresték *Manojlovics* Dusán szuboticai főispánt, akivel közölték, hogy a megállapodás létrejött és kérték, hogy ennek értelmében szabályozza uj rendeletében az üzletek záróráját. A megjelentek a megegyezést irásban is benyujtották és a főispán azonnal átvizsgálta a beterjesztett megállapodást és kijelentette, hogy ahhoz a maga részéről szivesen hozzájárul, mert a megegyezés a miniszteri rendelet keretein belül jött létre.

A kereskedők és az alkalmazottak megegyezése alapján a főispáni hivatal azonnal elkészíti a zárórarendeletet és az uj rendelet — értesülésünk szerint — vasárnap, október hetedikén lép életbe.

Komoly veszedelem fenyegeti a dunai hajóközlekedést

Partszakadások és szigetek képződnek a folyó medrében

Szomborból jelentik: A szombori folyammérnöki hivatalhoz a Bácsmonostor—apatini ármentesitő társulat részéről sürgős felterjesztés érkezett azzal, hogy azt haladéktalanul továbbitsák a földmivelésügyi minisztériumhoz intézkedés végett. A felterjesztés arra hivta fel az illetékesek figyelmét, hogy a *Duna* az ármentesitő társaság szakaszán *hamarosan hajózhatatlanná válik, ha a medrét nem kotorják ki és partot nem szabályozzák.* De emellett az a veszély is fenyeget, hogy a nagy esőzések következtében megáradó folyó a partszakadások miatt könnyen kiönthet és ismét viz alá borithatja Bácska tekintélyes részét.

Zinkler Ádám, az ármentesitő társulat főmérnöke a felterjesztésben a legrészletesebben ismerteti a helyzetet. Elsősorban közli, hogy az utóbbi hetekben Apatinnál a part a villamos fürészteleptől a kucskai ármentesitő társulat szivattyu telepéig körülbelül 2 és fél—3 kilométer hosszuságban *beomlófélben van.* Ennek következtében a Duna partja már most csak 18 méter távolságra van a nemrég ujonnan épitett és megerősitett védgátaktól, ugy hogy *komoly veszély fenyegeti a közel tiz millió dinár költséggel felépitett védgátakat is.*

A partszakadással egyidejüleg a folyó közepén egy sziget képződött, amely napról-napra nagyobbodik és ennek következtében az apatini oldalon a Dunaág egyre szükebb lesz, ami viszont növeli a partot romboló hullámverés erejét. Az ujonnan képződött sziget és a Duna apatini oldalán keletkező zátonyok a hajóközlekedést is veszélyeztetik. A hajók már most is a legnagyobb nehézséggel tudnak ezen a szakaszon közlekedni, rövid időn belül pedig az alacsony vizállás miatt megtörténhet, hogy *a hajóközlekedés teljesen megáll.*

Ugyancsak ezen a szakaszon egy nyereg is képződött, melynek jelenleg egy méter a magassága. Ez pedig azt jelenti, hogy ha a viz apadna, ugy a hajóközlekedés már a középnagyságu hajók számára lehetetlenné válik. Minthogy Apatinnál többször volt már a Duna vizállása egy méter alatt, igy többek közt 1908-ban, amikor a folyó medre nem is volt ennyire elhanyagolt állapotban, *számolni kell nemcsak az áradás, hanem az apadás veszedelmével is.*

A kommunisták vérengzésbe akarják beleugratni a bécsujhelyi munkásságot

Asszonyok és gyermekek is résztvesznek a bécsujhelyi felvonulásban

Bécsből jelentik: Az egyetlen megoldás, amely elhárithatná a veszedelmet október hetedikén Bécsujhely felől, itteni politikai körök véleménye szerint az volna, ha a szociáldemokraták tervezett ellentüntetésének rendőrségi betiltása után, amely miatt a szervezett munkások között igen nagy az izgatottság, a tartományi főnök a keresztényszocialista Heimwehrek bécsujhelyi felvonulását is betiltaná.

Erre azonban kevés a kilátás, mert a kormány presztizskérdést csinál a dologból és arra hivatkozik, hogy a keresztényszocialista honvédemi szervezet vezetősége teljes joggal ragaszkodik ahhoz, hogy megtarthassa Bécsujhelyen a propagandanapot, *minthogy elsőnek jelentkezett.* Most már a helyzet az, hogy a szocáldemokrata párt vezetősége elállott ugyan az Arbeitertag megtartásától, de

nem vállal érte felelősséget, ha a helyi munkásszervezetek mégis ellentüntetést rendeznek és ebből összeütközés támad,

ami annál veszedelmesebb lehet, mert a fegyelmezett és begyakorolt rendezők nem lesznek ott. Növeli a bajt, hogy

a kommunisták suttyomban bujtogatnak és szintén ki fognak vonuini Bécsujhely uccáira,

a Heimwehrek tömeges utazását pedig azzal akarják megakadályozni, hogy *a vasutas szakszervezetben két napos sztrájk kihirdetése mellett agitálnak.* A vasutasok között van is hajlandóság rá, hogy részleges munkabeszüntetéssel lehetetlenné tegyék a Bécsujhelyre rendelt sok különvonat beállitását.

A kereskedők minden eshetőségre számitva, ácsokkal és asztalosokkal *sürgősen készittetik a deszkaajtókat és ablaktáblákat,* hogy üzlethelyiségeik kirakatait megvédjék.

A keresztényszocialista Heimwehr vezetője dr. *Steidle* szövetségi tanácsos, azzal kapcsolatban, hogy a rendőrség betiltotta a szociáldemokratáknak október hetedikére tervezett felvonulását, a következő nyilatkozatot tette:

— Mindenesetre meg fogom beszélni a szociáldemokrata tüntetés betiltásának dolgát az osztrák keresztényszocialista önvédelmi szövetségek vezetőivel, ugyhogy e pillanatban még nem nyilatkozhatom. Magától értetődik azonban, hogy *a Heimvehr október 7-ikén Bécsujhelyen megtartja már régebben engedélyezett felvonulását.* Mégegyszer kijelentem, hogy ennek a felvonulásnak

semmiféle támadó jellege nincsen,

csak propaganda céljai vannak. A Heimvehr tagjainak fegyelmezett voltáért minden garanciát lehet vállalni.

Ezzel szemben a szociáldemokrata köztársasági védőszövetség egyik vezetője a következő kiejlentést tette:

— A védőszövetségünk, amely mindig csak az alkotmány és a törvényesség alapján állott, *tiszteletben fogja tartani a hatóságok tilalmát.* Azt azonban nem tudjuk megakadályozni, hogy a munkásság körében az ilyen egyoldalu tilalom, amely csak a szociáldemokratákra vonatkozik és nem terjed ki a keresztényszocialista Heimvehrre is, ne keltse a legnagyobb nyugtalanságot, amely bennünket *élénk aggodalommal tölt el.* Ha ugyanis *a tömegek most vasárnap vezérek nélkül maradnak,*

nincs az az ember, aki kezeskedhetne a rend fenntartásáról.

Több mint kérdéses, vajjon fog-e sikerülni a munkásságot rábirni arra, hogy nyugodtan nézze, hogy a keresztényszocialista Heimvehr a bécsujhelyi ipari területre bevonuljon.

Hir szerint október 7-ikén nem a bécsujhelyi, hanem a bécsi katonaság fogja a rendfenntartás munkáját teljesiteni. A bécsi munkásság már szombaton kora reggel meg akarja szállni Bécsujhely uccáit, hogy megakadályozza a Heimvehr felvonulását. Állitólag

asszonyok és gyermekek is felvonulnak az uccán.

A polgárság körében akkora az aggodalom, hogy *egyes családok asszonyaikat és gyermekeiket már szombaton Bécsbe fogják küldeni,* nehogy a kritikus időben Bécsujhelyen veszedelemnek legyenek kitéve.

1630%

Kis falu, amely azonban nevezetes multra tekint vissza, csak a jövője látszik egy kicsit bizonytalannak, noha szerencsés kézzel választott vezetőférfiai mindent megtesznek, hogy hajdani fényét visszanyerje. *Militicsről* van szó, a hajdani Nemes-Militicsről, amelyet a kegyelet *Miletics Szvetozár*-ról nevezett el.

Erre az alig 5—6.000 lakosu falura vonatkozik a fenti horribilis szám, mert ennyi községi pótadót fizetnek a militicsi polgárok. Nem is sok, hiszen alig a három vagy négyszerese annak, amit Szuboticán szednek...

A vonaton panaszkodik egy mileticsi polgár: kiváncsiak vagyunk, vajon mire kell ez a hatalmas summa. Hát azt hamarosan meglátja az idegen, aki a toprongyos téglajárdán igyekszik ugy bejutni a faluba, hogy a lába ki ne ficamodjék vagy estében el ne törje valamelyik végtagját. Sár és csuszamlós öcska téglák vezetik be az utast a »központba«, ahol azután lát egy pár szép uj házat, de ha ilyenkor esős őszi időben át akar menni a szomszédba, akkor előbb artistává kell, hogy képezze magát. Feneketlen és ragadós, ugynevezett vendégmarasztó sár még a kövezett országuton is, amely hosszában szeli a falut. A keresztuccákról jobb hallgatni, hisz éppen a szombori uton fuldoklik a feneketlen pocsolyában egy merész autó, amely az egyenes uton akart bejutni a megyei és járási székhelyre.

Minden tapasztalt soffőr irtózata a Miletics—szombori ut és éppen ezért nem is vállalják. Se szivesen, se sok pénzért, inkább kerülnek Csonoplja felé.

Az utakra tehát bizonyosan nem költi Miletics az 1630 százalékos pótadót, mert nemcsak Szomborba lehetetlen a közlekedés, hanem a szállásokra is, ahova pedig vitán kivül a község és nem a tartomány feladata az utépités. Hát mire? Azt mondják, *villanyra.* Hát ennek van valamennyi alapja és teteje, mert bizony több lámpa ékeskedik a mileticsi uccákon, akár Szuboticán és a lakosság állitása szerint nemcsak nappal, de éjjel is *világitanak...!*

Szóval valami praktikus haszna mégis csak van a horribilis pótadó kivetésének, mert ha már rossz a kövezet, legalább látja a polgár éjszaka is, hogy hol éri a baleset a lehetetlen járdán, aminek egy tényleges gyógyfürdővel és egy leendő bucsujáróhellyel dicsekvő községben már puszta szeméremből sem volna szabad ilyen formában diszteleniteni az uccákat...

A fürdő szép, kedves és intim helyi alkalmatosság *mindaddig, amig a tulajdonos érdekeltség rá nem eszmél arra, hogy régen elmult a közmondás, amely szerint nem kell a jó bornak cégér.* A mai világban már nem a muslincák alapján keresik a jó bort, hanem ott találják meg, ahova invitálják őket...

A fürdőtársaság sajnálatos deficittel fejezte be a megnyitó szezont, pedig igazán megérdemelte volna, hogy hatalmas osztalékot fizessen, mert nagy, szép és nemes munkát végzett akkor, amikor a semmiből megteremtette a bácskai viszonyok között modernnek nevezhető telepet.

A bucsujáróhely azonban talán még fontosabb problémája ennek a községnek, mert ha rövid napokra is, de sokezer idegent jelent. Minden készen van a pompás és nagystilü Kálváriától kezdve a szent kápolnáig, a határban ott a sokszáz éves kut, csak a legfelsőbb Szentszék hozzájárulása hiányzik még, ami azonban már nem késhetik soká, mert a falu lelke, Agatics Boldizsár esperes-plébános minden követ és szivet megmozgat, hogy élete müve tető alá kerüljön.

Hatalmas lendületet venne ennek a par excellence katolikus falunak a jövője, hol felekezeti villongásról még csak beszélni sem lehetett soha, hiszen tiszta katolikus, a lakosság közt két-három évszázadja ugyanazok a zsidó familiák élnek. Bunyevácok és magyarok, *nemes* valamennyi, nemcsak az elavult nemesi előjogok alapján, hanem a gondolkozás nemességénél fogva is... A nemesség kötelez, mondja a francia közmondás, de bizony a mileticsi nemesség a szivében érzi és az életben tartja ezt, noha nem tud franciául...

—l—

BERLINI ANZIX

Sértés a „sertés?“

A frontharcosok königsbergi kongresszusán az egyik szónok, *Krüger* hadnagy szivének monarchista sugallatát követve ezt a magasröptü és egyben mélyenszántó kijelentést tette:

— *A német köztársaság közönséges sertésól!*

A fiatal német demokrácia a véleményszabadság korlátozásának kérdésében meglehetősen nagyfoku toleranciát tanusit, Krügernek a megjegyzése fölött azonban, tekintve, hogy nyilvános gyülésen hangzott el, mégsem lehetett szó nélkül napirendre térni. Az ügyészség vád alá helyezte a hadnagyot, aki egyszeriben hires ember lett. A biróság Krügert hosszas tanácskozás után bünösnek mondta ki a köztársaság terhére elkövetett becsületsértés vétségében s ezért négy hónapi fogházra itélte.

Az elitélt nyilván ugy gondolkozott, hogy ha a német köztársaság sertésól, milyenek lehetnek akkor a köztársaság börtönei? S hogy ezt ne kelljen megtapasztalnia, felebbezett. A másodfoku biróság, a porosz királyság idejéből ittfelejtődött bölcs kádik, meglepő itéletet hoztak: felmentették a mosdatlanszáju hadnagyot. Az indokolás megállapitja, hogy *a »sertésól« kifejezés nem tekinthető a köztársaságra nézve sértőnek.*

Az itélet kihirdetése után Krüger — mint a *»Berliner Tagblatt«* irja — meghajtotta magát a birói emelvény előtt és igy szólt:

— *Köszönöm, elnök ur, egész Németországban ön a legrendesebb sertés!*

Majd a tüzoltók!

Ambiciózusabb testületet, mint a berlini tüzoltóság, el sem lehet képzelni. Nincs olyan feladat, amire nem vállalkoznának. A berlini ember a lehető legritkábban fordul segitségért a mentőkhöz, vagy a rendőrséghez, itt akármi van, a tüzoltókat hivják.

Az utolsó pár napban a következő esetekhez láttam a tüzoltókat kivonulni:

A Kant-strasse és a Witzleben-strasse sarkán összeütközik két automobil. Egy halott, két sebesült. A sarki rendőr beszalad a postahivatalba telefonálni. Három perc mulva megjelenik két tüzoltóautomobil, egyikre felpakolják a sebesülteket és a holttestet, a másik elvontatja a ronggyátörött Hanomagot.

Más. A Litzensee-parkban nagy csődület. Négyöt tüzoltólétra mered a magasba, sisakos tüzoltók mászkálnak a fákon.

—Mit csinálnak itt a tüzoltók? — kérdezem egy bámészkodótól.

— Egy asszonynak elszabadult a kanárija. *Azt akarják megfogni . . .*

Más. Egy orvos barátomnál vagyok látogatóban. Jön egy pácens, fiata asszony, morfiumot kér. A doktor felir neki valamit. A beteg megnézi a receptet, elkezd kiabálni:

— Csaló, megint cukrosvizet rendel! Nekem morfium kell! Gazember!

Az orvos megpróbálja csillapitani a dühöngő nőt. Nem sikerül. A morfinista asszony éktelen lármát csap, szitkozódik, segitségért ordit. A doktor kiutasitja, nem megy. Végre is az inas erőszakkal elvezeti és kiteszi a lépcsőházba. Az asszony sikoltozik, leveti magát a földre és verni kezdi öklével az előszobaajtót. Az egész ház összeszalad.

— Gyilkos! — kiáltozik kintről az asszony — meg akar ölni!

Eltelik egy negyedóra. A morfonista nő nem fárad el, bőszülten lármázik és dörömböl. Az orvos megunja a dolgot, telefonál a rendőrségre.

— *Semmi közünk hozzá* — felelik az őrszobáról.

A doktor dühösen csapja le a kagylót.

— Tessék a tüzoltóknak telefonálni — tanácsolja az inas.

Tiz perc mulva *a tüzoltók megjelennek és elviszik a dühöngő beteget.*

Bár, bár, mégsem bár

A berlini bárok elnevezésével sok baj van. A »bár« elnevezést ugyanis az inflációs időkben temérdek kis rablóbarlang meglehetősen diszkreditálta, olyan fosztogatás és vurenizás folyt annakidején a bárokban, hogy még ma sem mer a berlini benszülött olyan lokálba bemenni, amely bárnak nevezi magát. A bárok tehát uj nevet kaptak, egyiket Delphi Palastnak hivják, a másikat Villa d'Este-nek, a harmadik Palais am Zoo, a negyedik Königin, az ötödik Faust Keller névre hallgat, a hatodik Charlotten-Kasino és igy tovább.

A berlini vendégekkel igy rendben is lenne a dolog. Azonban külföldiek is vannak a világon. S a bároknak éppen az idegenek a legjobb vendégeik. A külföldiek azonban nem értenek a cifra szóból, mit tudják ők, hogy palota, villa, pince és kaszinó mind egyformán bárt jelent? Épp ezért, ha bározni akarnak, nem ezekbe a jeles intézményekbe térnek be, hanem azokba a kis lebujokba, amelyek hazárdul még mindig bárnak nevezik magukat.

A nagy bárok tulajdonosainak sok fejfájást okozott már ez a probléma: hogy lehetne a külföldiek kedvéért a bár elnevezést reaktiválni, anélkül, hogy ezzel a helybeli vendégeket elriasztanák. Kielégitő megoldást nem tudtak azonban találni. Bele kellett nyugodniok abba, hogy vagy a kecske lakik jól, vagy a káposzta marad meg, de az ellentétes érdekeket nem lehet összeegyeztetni.

A napokban azonban uj bár nyilt meg a Joachimstaler-strasséban. Amikor a konkurrens bárosok meglátták a nevét, megütötte őket a guta. Az uj közintézmény bejárata fölött ugyanis vakitó villanyfényben ez a tábla ragyog:

»ZANZI BAR«

A két szó között egészen kis hézag. Lehet Zanzi Bárnak is olvasni és lehet egyszerüen Zanzibárnak. Ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes. Bár, bár, mégsem bár . . .

(y.)

„EGY FIATAL EMBER IRT EGY JÓ DARABOT...“

Hogyan jutott be a jubiláló Molnár Ferenc a Vigszinházhoz?

(A B. N. budapesti szerkesztőségétől.) Most huszonöt esztendeje annak, hogy *Molnár* Ferenc, egy huszonötéves fiatalember először szinre került a budapesti Vigszinházban. Ez a fiatal iró azóta világkarriert futott be. Negyedszázados jubileumát mindenütt ünneplik, ahol szinpadi kultura van. Bécsben a Deutsches Volkstheater, Budapesten a Vigszinház rendez Molnár-ciklust. Ezenkivül a bécsi Burgtheater az idén nem kevesebb mint *négy Molnár-darabot tüz repertoárra.*

Nem érdektelen megtudni hogyan kezdte el *Molnár* Ferenc a karriérjét. Felkerestük dr. *Komor* Gyulát, a Vigszinház dramaturgját, aki *Molnár* Ferenc elindulása idején is ezt az állást töltötte be a Vigszinháznál. Ő mesélte el meghatottan, hogyan olvasta el Molnár első müvét és hogyan fogadta el a Vigszinház számára.

— A szezon elején voltunk, amikor megjelent egyszer nálam Faludi Miklós. Egy csomag volt a kezében. Igy szólt hozzám:*»Te Gyula, most jövök az Otthonból, egy fiatalember irt egy jó darabot«.* Aztán igy folytatta: »Olvasd el, nagyon tehetséges fiatalember; *Molnár* Ferenc, az aki a nagyszerü krokikat szokta irni«. Átnyujtotta a csomagot. Szép, gondos irás volt. Ez állt a boritékon: »A doktor ur. Vigjáték három felvonásban. Irta Molnár Ferenc«.

— Hazamentem és ebéd után nyomban el kezdtem olvasni a darabot. Olyan hangosan kacagtam, hogy a feleségem többször rámszólt, hogy mi lelt, talán valami tragédiát olvasok. Már este hat órakor telefonáltam a Pesti Naplóhoz és közöltem Molnár Ferencel, hogy a darabját a Vigszinház elfogadta. Nem volt meghatva, csupán ennyit mondott: »Gondoltam, hogy elfogadják, mert azt hiszem egész mulatságos«. Másnap eljött, *aláirtuk* a szerződést és harmadnap már próbáltuk a darabot.

— A Vigszinház bizott a vigjátékban? — kérdeztük.

— Nagyon bizott. Ime a szinlap, ez bizonyitja a legjobban, hogy mennyire biztunk.

Megmutatja az első megsárgult szinlapot. A következő nevek szerepelnek rajta: *Hegedüs* Gyula, *Goth*, Sándor, *Csillag* Teréz, *Varsányi* Irén, *Fenyvessy*, *Szerémy*, *Tapolczay*, *Niko* Lina. A premieren valóban nagy sikere volt a darabnak, rengeteget kacagtak az emberek és azt mondták, hogy jobb mint az előző francia darab. Már pedig ez Pierre *Veber* hires Loutcja volt *Heltai* Jenő forditásában.

Megkérdeztük még *Komor* Gyulától hogy akkor már sejtették-e a Vigszinházban, hogy Molnár Ferencből világhirü iró lesz?

— Bármennyire mulatságos is a Doktor ur, — hangzott a válasz, — arra még nem gondoltunk, hogy az irójából a világ első szinpadi szerzője lesz. Ellenben nemsokkal később az Ördög premierjén, amikor Hegedüs Gyula, mint ördög felbukkant a fotőjből, az igazgatósági páholyban odasugtam *Molnár* Ferencnek:

— Ferikém, *ebben a pillanatban beléptél a világirodalomba...*

(s. a.)

Gajda tábornok gyilkosságra készült?

Meg akarta gyilkoltatni egy prágai lap szerkesztőjét és a cseh fasiszta párt titkárát

Prágából jelentik: Nagy a riadalom a cseh fasiszták táborában. A *Narodni Pravda*, a fasiszta párt tulzó ellenzéki lapja hétfőn különkiadást adott és az első oldalán szenzációs beállitásban közölte, hogy *Gajda*, aki még mindig viseli a tábornoki rangcimet, *parancsot adott meghitt embereinek, hogy öljék meg Rulik Károlyt, a Narodni Pravda szerkesztőjét és Dostal Istvánt, a fasiszta párt volt titkárát*, akik elfordultak tőle. Ketten vállalkoztak rá, hogy végrehajtják a gyilkosságot, nevezetesen *Scheinost*, a fasiszta párt főtitkára és *Tesarek* József titkár.

A prágai rendőrség nem ad ugyan hitelt ennek a vádnak, mégis meginditotta a vizsgálatot.

Kötél általi halálra itéltek egy feleséggyilkos földmüvest

A gyilkos fejszecsapásokkal agyonütötte beteg feleségét és a holttestet szeretője segitségével feldarabolta

Beogradból jelentik: Megdöbbentő parasztdráma ügyében tartotta meg kedden a másodfoku tárgyalást a beogradi felebbviteli biróság. *Arszics* Ranko djovdini földmives szeretőjének, egy falubeli özvegyasszonynak felbujtására álmában fejszével meggyilkolta beteg feleségét, majd a holttestet darabokra vagdalta és házának udvarában rejtette el. A bestiális hitvesgyilkosságért a petrováci törvényszék *kötél általi halálra itélte a földmivest.*

Felebbezés folytán került az ügy a beogradi felebbviteli biróság elé, amely kedden tárgyalta Arszics Rankó bünügyét és *a halálos itéletet helybenhagyta.*

A tárgyaláson *Arszics* megismételte a törvényszéken tett beismerő vallomását. Elmondotta, hogy feleségével, aki évek óta ágyban fekvő beteg volt nem élt házastársi életet, hanem *Vujicsics* Bosziljkával, egy falubeli fiatal özvegyasszonnyal folytatott szerelmi viszonyt. *Vujicsics* Bosziljka már hosszabb idő óta próbálta rávenni arra, hogy tegye el láb alól a feleségét és őt vegye nőül.

— Eleinte ellentálltam a kisértésnek — mondotta vallomásában a hitvesgyilkos földmives — de később elvesztettem a józan eszemet és elhatároztam, hogy elkövetem a gyilkosságot. Bosziljka nap-nap után zaklatott és állandóan azzal fenyegetőzött, hogy elhagy, ha nem végzek az asszonnyal.

— *Mit akarsz azzal az élőhalottal?* — mondogatta folyton — *csak jótétemény lesz neki a halál.*

— Megbeszéltük, hogy álmában végzek a feleségemmel! Bosziljka pontosan kidolgozta számomra a tervet. Feleségem és kislányom egymás mellett szoktak aludni a nappali szoba mellett levő raktárban, ezért ugy beszéltük meg, hogy a gyermeket arra a napra valamilyen ürüggyel eltávolitom a házból. A megbeszélt napon a kislányt egyik rokonomhoz küldtem át éjszakára, én pedig egy vendéglőben töltöttem az estét. Késő éjjel volt, amikor hazatértem. Lábujjhegyen belopóztam a kamrába, ahol az asszony hálóhelye volt. Feleségem nyugodtan aludt. Kivettem a fejszét, amit a kabátom alatt rejtegettem és *két csapást mértem az alvó asszony fejére.* Az asszony anélkül, hogy megmoccant volna, kiszenvedett.

Arszics ezután elmondotta, hogy a gyilkosság után behivatta szeretőjét, aki a ház előtt várakozott. *A szerencsétlen asszony holttestét közös erővel feldarabolták, majd a véres testrészeket dobozokba gyömöszölték és még az éjszaka folyamán elásták az udvarban.*

Másnap, amikor a gyilkosságot felfedezték, a gyanu nyomban a földmivesre terelődött, akiről faluszerte tudták, hogy rossz viszonyban él a feleségével és hogy szeretőt tart. Arszicsot letartóztatták és beszállitották a csendőrségre. A feleséggyilkos a kihallgatás alkalmával eleinte tagadott, később azonban megtört és bevallotta a bestiális gyilkosságot. Arszics megmutatta azt a helyet is, ahol elrejtették a holttestet. A földmives vallomása alapján letartóztatták *Vujicsics* Bosziljkát is, aki mindvégig tagadta, hogy ő bujtatta fel szeretőjét a bestiális gyilkosságra, a sulyosan terhelő adatok alapján azonban *az asszonyt is elitélték husz évi fegyházra.*

A beogradi felebbviteli biróság büntetőtanácsa kedden helybenhagyta mindkét elsőfoku itéletet. A kötél általi halálra itélt feleséggyilkos és szeretője a másodfoku itélet ellen a semmitőszékhez felebbeztek.

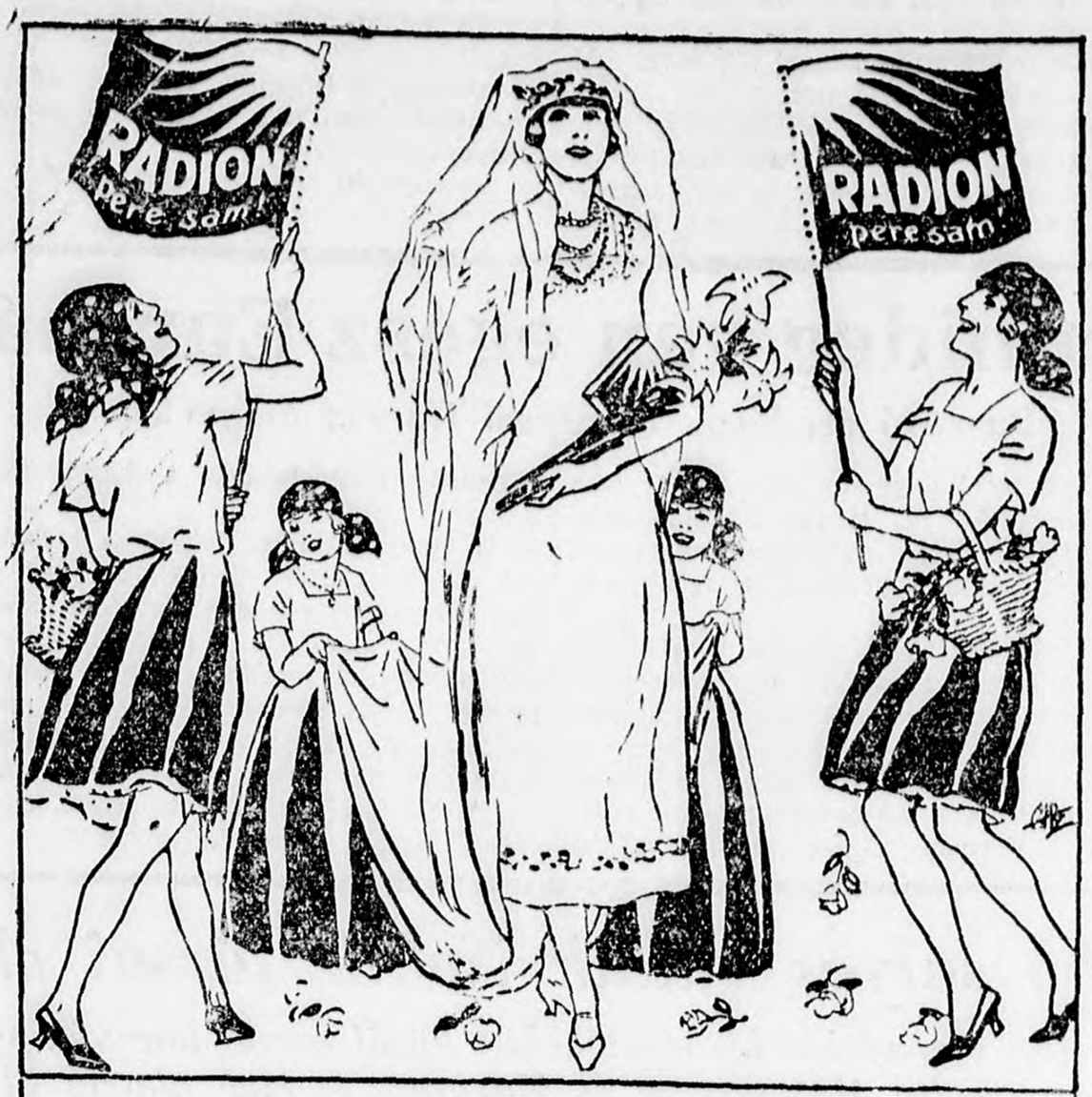

„Ujongjatok vélem“ mondja Boldogné asszony, született Bölcs Kató. „Mindég életvidám és jókedvű leszek, nem fenyegetik a nagymosás borzalmai házaságom zsenge boldogságát, mert RADION egymaga mos és

RADION pere sam!

kiméli a fehérnemüt!“

Venizelosz Beogradba érkezése előtt

Anglia és Franciaország a Balkán-államokban nagy erőfeszitéseket tesznek a Balkán-Locarnó érdekében — Venizelosz csütörtökön érkezik Beogradba

Beogradból jelentik: Baldwin angol kormányelnök párisi tartózkodása alat hosszas tárgyalást folytatott Poincaré miniszterelnökkel és Briand külügyminiszterrel. Ezek a tárgyalások, amint értesülünk, nagyrészt a francia és az angol közös reparációs politikára és *a közös Balkán-politikára vonatkoztak.* Az utóbbi idő óta mindkét nagyhatalom azon dolgozik, hogy a Balkánon már évek óta tapasztalható francia és olasz rivalitás helyett a Balkán-Locarno politikáját meg lehessen valósitani. Most, hogy a kisantantállamok az egymásközti szerződéseiket meghosszabbitották és ujólag megerősitették s Görögország, valamint Románia között is létrejött egy döntőbirósági szerződés és Lengyelország is a kisantant államokkal szemben már hasonló döntőbirósági szerződéssel kötötte le magát, csak Bulgária csatlakozása hiányzik ezekhez a döntőbirósági szerződésekhez.

A napokban Venizelosz görög miniszterelnök Beogradba jön és ha még nem is kötik meg a jugoszláv-görög barátsági szerződést, annak legfőbb konturjait már fixirozni fogják és mindenesetre megállapodások fognak létrejönni a szalonikii jugoszláv szabad zóna kérdésében is. Venizelosz ugyan most párisi és beogradi utja előtt Rómában is kötött barátsági szerződést, ennek azonban bizonyos körök véleménye szerint semmiféle nagyobb jelentősége nincsen. Ennek megkötését az indokolta, hogy Venizelosz nem akarta Olaszországot a jugoszláv barátsági szerződéssel Görögország ellen hangolni.

Az clasz-francia rivalitás az utóbbi esztendőkben állandó krizis hangulatot idézett elő. 1924-ben már a hangulat annyira kritikus volt, hogy sokan a háborus katasztrófa kitörésétől féltek. Ebben a nehéz atmoszférában Anglia volt a közvetitő. Amintlogy valahányszor a helyzet már nagyon veszedelmes volt, Anglia mindig értette a módját annak, hogy közvetitően lépjen fel. Angol részről már 1924-ben emlegették a Balkán-Locarno gondolatát, amikor még Franciaország és Anglia között nem jöttek létre a locarnói megállapodások.

A Balkán-Locarno gondolata most Marinkovics és Titulescu legutóbbi juniusi beogradi tanácskozása után lett ismét aktuálissá. Az idei junius óta mindakét állam diplomáciája azon dolgozott, hogy a Balkán államok Locarnóját meglehessen teremteni. Ennek a gondolatnak a felvetése Jugoszlávia és Románia részéről azért volt annyira fontos, mert mindakét állam Angliában folytatott kölcsöntárgyalásokat és Anglia nagyon szivesen vette volna, ha Jugoszlávia és Románia részéről indul ki ennek a *Balkán-Locarnonak a terve.*

Anglia közbelépésének köszönhető az is, hogy Venizelosz a Jugoszlávia és Görögország között régóta megszakadt tárgyalások fonalát ismét felvette és Venizelosz azonnal a kormánybalépése napján kijelentette, hogy Görögország hajlandó a Balkán-Locarnóhoz csatlakozni. Angol befolyásnak a következménye a szófiai demars is, amelyben Anglia és Franciaország a macedon organizációk feloszlatását követelték. Hogy Olaszország a francia és angol külügyi hivatalok egyöntetü Balkán politikájával nincs megelégedve, az kétségtelen volt azonban Olaszországot s rekompenzáltak azzal, hogy a két vezető nagyhatalom hozzájárult Olaszország kivánságára Achmed bég Zogu megkoronáztatásához.

Titulescu és Marinkovics után Venizelosz járult hozzá a Balkán-Locarnóhoz. Most már csak Bulgáriának kellene valahogy a locarnói gondolattal megbarátkozni. Amint értesülünk Bulgáriában a jelen pillanatban angol részről ismét nagy erőfeszitések történnek e cél érdekében. A Balkán-Locarnó technikai keresztülvitelét beogradi diplomáciai körökben ugy képzelik, hogy az összes Balkán-államok között egyenként barátsági és döntőbirósági szerződések jönnének létre. A már meglévő jugoszláv-román barátsági szerződéshez járulna most a jugoszláv-görög barátsági szerződés. Az összes szerződések azután egy ugynevezett köpeny-szerződésben lennének egyesitve, amelyben valamennyi Balkán hatalom kijelentené, hogy mindegyik állam egymással szemben garantálja a területi status quo-t és az örök békét, valamint semlegességét abban az esetben, ha bármelyik hatalmat egy harmadik hatalom részéről támadás érné. Ez a közös szerződés azután ünepélyes aláirásra kerülne és azt a nagyhatalmak, vagy csak Anglia egy garancia aláirással látná el.

Mindez azonban csak óhaj és kivánság marad mindaddig, amig Angliának nem sikerül a két rivalizáló ellenfelet, Franciaországot és Olaszországot ennek a locarnói politikának megnyerni.

A városi pótadó Noviszadon is emelkedik

A város bevételei csökkentek, a kiadások szaporodtak

Noviszadról jelentik: A városi közgyülés még októberben letárgyalja a jövő évi költségvetést, amelyet a számvevőség már elkészitett és még csak az van hátra, hogy a tanács aprobálja a költségvetési tervezetet.

A számvevőség számitása szerint *a költségvetési hiány nyolc millió lesz,* amit pótadóval kell fedezni. A zárszámadások eredményéből kiíolyólag a város két millió dinárt tartalékolt a jövő évi költségvetési hiány apasztására, miután azonban a kiadások erősen szaporodnak, a bevételek pedig csökkennek, ez a két millió legfeljebb arra lesz elegendő, hogy a város a tavalyi egyensulyt valahogyan fenntarthassa. Ha nem sikerülne a tanácsnak a kiadási tételeket a halasztást türő beruházások elhalasztásával csökkenteni, akkor *a pótadó 180 százalék volna, a tavalyi 118 százalékkal szemben,* amelyben azonban benne van a 32 százalékot kitevő iskolai pótadó is. A városi tanács igyekszik mindenesetre a pótadót lehetőleg a tavalyi határok közé szoritani, vagy pedig csak mérsékelten lépné azt tul.

Sajnos, a város lakosságának az a reménysége, hogy a zárszámadási felesleg lényeges pótadóapasztást fog eredményezni, hiu reménynek bizonyul.

A pénzügyi hatóságok még nem közölték az állami adó nagyságát a várossal és igy nem lehetett még a pontos állami adóalapot megállapitani.

Dr. *Borota* Braniszláv polgármester maga irányitja a költségvetés összeállitását és minden egyes tételt személyesen vizsgál felül, nehogy a város lakossága a pótadóval tul legyen terhelve és hogy a város nélkülözhetetlen beruházásai se szenvedjenek halasztást.

Férjgyilkossággal gyanusitanak egy beodrai asszonyt

Névtelen feljelentés alapján exhumálták az elhúnyt férjet

Becskerekről jelentik: A becskereki államügyészséghez a napokban névtelen feljelentés érkezett, amely azzal vádolta meg *Grujin* Géza beodrai fiatal özvegyasszonyt, hogy négy év előtt megmérgezte férjét. A feljelentés szerint az asszony arzént kevert férje, Grujin Zsiva ételébe, amitől a férfi rövidesen meghalt.

A feljelentés vétele után azonnal kiszállt a helyszinre *Trifunac* Bozsidár, vezető államügyész és *Maszlovszki* Vladimir vizsgálóbiró, akik megállapitottak, hogy Grujin Zsiva 1924-ben hirtelen halt meg. A kihallgatott tanuk vallomása szerint Grujin erős, egészséges ember volt, akinek hirtelen halála meglepetést keltett a faluban. Kihallgatták a gyanusitott asszonyt is, aki azonban mindent tagadott. Kijelentette, hogy a férje annak idején váratlanul megbetegedett és két hétig tartó betegség után meghalt, de neki semmi része nincs a halálában.

A vizsgálóbiró rendeletére exhumálták Grujin Zsiva holttestét. A halott belső szerveit kivették és beküldték a beogradi vegyészeti laboratóriumba annak megállapitása céljából, hogy van-e a holttestben arzén. Az özvegyet nem tartóztatták le, csak a vegyészeti vizsgálat eredménye után döntenek a letartóztatás kérdésében.

PANORÁMA

Beteg kisfiu a harmadosztályon

A beteg kisfiu talán négy éves lehetett, ijedt szemei voltak, diószinüek és dióalakuak. A szemekben a szenvedés sugárttörésének játékát szemlélhette az, aki beléjük nézett, mert a kisfiu nagyon-nagyon beteg volt, csak gubbasztott egész uton, mint egy harcképtelen veréb a rozsdás októberi ágon.

A városban szálltak be. Apa, anya és a beteg kisfiu. Apának és anyának szomoru volt az arca, apa receptes boritékot és rózsaszin flisszpapircs orvosságos üveget szorongatott a kezében, anya pedig kendőket, párnákat és egyéb kényelmi darabokat strázsált az ölében.

A harmadik osztályu fülke tele volt, az utasok pipáztak, beszélgettek, falatoztak vagy a hétfői lapot böngészték és senki sem volt hajlandó felkelni a fapadra redukált kényelemből, a pihentető ülőhelyzetből a beteg kisfiu kedvéért. Eszembe jutott, hogy a novellákban mindig felkelnek az emberek és készséges részvéttel adják át a helyüket a betegnek, a tehetetlennek, a köhögéstől a lábán alig állónak vagy a nyomoréknak.

Minthogy azonban nem novellában voltunk, hanem valóságos és kézzelfogható harmadosztályon, senki sem mozdult. Betegék állóhelyzetben tántorogtak a kocsi vaskos ringásaira egészen a legközelebbi állomásig. Az apa hátára vette a beteg kisfiut és megadással görnyedt a teher alatt, alig mert moccanni, mintha egy zsák aranyat cipelt volna a nyakában.

Az anya meg is szólalt:

— Fáj még, aranyom?

A beteg kisfiu nem válaszolt csak összeharapta a fogát, mint a finom tejcsokoládét.

Az apa is beleszólt:

— Hjajajajj...

Az első állomáson hárman felszedelőzködtek és a beteg kisfiunak szabadságában állt végigheveredni a sárga priccsen. Betakarták, a füle is alig látszott ki.

Az utasok csak most vették észre, hogy beteg van velük. A feltételes megállóhelynél jött a kalauz és a kalauz mögött nyitva hagyott ajtó hasadékán belopózott a részvét is.

Egy termetes kofanéni kezdte. Gyönyörü hasas körtét kaparászott ki a kosarából és kedvtelve nézegette:

— Talán beteg a kicsi? — kérdezte áradó, meleg részvéttel és egész reverenciával átnyujtotta a körtét.

— Nesze drágaságom, nesze. Jó zaftos körte...

A beteg kisfiu fáradtan pillantott fel és igent bólintott. Anya felelt helyette, különös sirós hangon:

— Beteg a szegénykém, bizony, bizony...

Apa hozzátette:

— Nagyon beteg.

— Mi a baj? — emelte fel a fejét a hétfői lapból egy porköpenyeges.

— A mejjit fájlalja egyre, aztán meg köhög, köhög, elfogy a lélekzete ajajajj...

Ezt az anya sóhajtotta.

A porköpönyeges:

— Szegény.

És az egész harmadosztály kórusban mondta rá:

— Szegény.

Egy pirospozsgás gazda:

— Oszt éjjel izzadni szokott ugye?

— Az, az — helyeselt az apa — egy viz a teste szegénynek...

— Tébécé — jelentette ki szakszerüen a porköpönyeges, de egész halkan és félre, nehogy az érdekeltek meghallják.

Az utasok sorba odajárultak a beteg kisfiu elé. föléje hajoltak és belesóhajtották elgyötört piroszászlós arcába a részvét melegét. Most már hatan is felkeltek volna, hogy átengedjék az ülőhelyet, de többé nem volt rá szükség.

A vonat, amelynek sokkal jobb tüdeje volt, mint a beteg kisfiunak kitartóan és részvétlenül loholt. Közeledtünk a beteg kisfiu falujához.

— Na gyerünk — állt fel az apa és megint a hátára vette a beteget.

Amikor a vonat lassitott az utasok valamennyien mintha csak összebeszéltek volna zajosan kezdtek vigasztalni:

— Semmi az — vélte a kofanéni — nekem is volt fiatajjány koromba. Ugy izzadtam mint három ló, aztán most mekkora husban vagyok mégis. Nézzen meg.

A kofanéni felállt és egyszer megfordult a tengelye körül, hogy megmutassa mekkora husban van.

A porköpönyeges kijelentette, hogy az orvostudomány ma már mindenen tud segiteni. Csak nem szabad elveszteni a lelkit az embernek.

— A fronton — magyarázta az apának — a fronton, ott aztán voltak esetek. A gránát kétfelé szakitotta az embert, aztán az orvosok összeragasztották. Bizonyistenemre mondom: összeragasztották. Tudnak azok már segiteni mindenen...

— Sok tejet igyék...

— Macskamáj... kétszer főzve...

— Hagymát adjanak neki, nyers hagymát, én mondom többet ér az mindennél.

A harmadosztály mintha a kuruzslók naggyülése lett volna. Mindenki tanácsot adott, bizalmat csöpögtetett és vigasztalt.

A vonat zökkenve és bizonytalanul állt meg. Az apa és anya megindultak az ajtó felé:

— No, Isten áldja!

— Isten áldja meg — visszhangozta egy szivvel lélekkel a harmadosztály és mindenki az ablakhoz tódult. A kofanéni innen is utánuk kiáltott nevető arccal:

— Ne féjjenek semmit! Minden jó lesz! Csak ne féjjenek semmit.

De mikor visszajött... Szegény kofanéni otthagyta a nevetést az ablaknál. Sőt. Még egy érzékeny könnycsepp is beleült a szemébe, amikor lemondó legyintéssel, mint egy konzultáló orvosprofesszor kijelentette:

— Nem éri meg a jövő hónapot.

(de. jó.)

Ismét hideg van egész Európában

Pusztitó áradások az alpesi francia megyékben

A néhány napig tartó enyheség után ismét igen hüvös időjárás köszöntött be. Hétfőn a hőmérséklet egész napon át süllyedt. Estére az esőzés megszünt és a derült éjjel hatása alatt a hőmérséklet igen alacsonyra szállt.

A hüvös időjárás egyébként kiterjed Olaszország déli részeit kivéve egész Európára. Középfranciaországban fagyok voltak az éjjel és lehült már a levegő Felső-Olaszországban és a Balkánon is.

Párisi jelentés szerint a *Matin* jelenti Briancon-ból, hogy *az alpesi francia vármegyéket katasztrofális áradások sujtják.* Briancon vidékén egész községek forognak veszedelemben a hegyi folyók áradása miatt.

A megáradt Drac folyócska hidakat sodor magával. Az országutak több kilométeren viz alatt állanak. Peyrouse és Clemence községekkel minden összeköttetés megszakadt, mert az ár valamennyi hidat elsodort. A megdagadt hegyi patakok nagyszámu tehenet, birkát és öszvért sodornak magukkal. *A kárt eddig 35—40 millió frankra becsülik,* de ennek nagyságát még nem lehet véglegesen megállapitani.

A Meteorológiai Intézet jelentése szerint *változékony, hüvös jellegü idő várható.*

Ujabb sulyos vádak Nobile társai ellen

Egy berlini lap szenzációs bizonyitékokat közöl arról, hogy Zappi valóban meggyilkolta Malmgreent és Marianot is meg akarta ölni

Berlinből jelentik: A »*Welt am Abend*« cimü estilap, amelynek jó összeköttetései vannak a Krasszin jégtörő legénységével, amely *Nobile* társait megmentette, szenzációs cikkben közli, hogy kétségbevonhatatlan bizonyitékai vannak arra vonatkozólag, hogy *Malmgreen nem természetes módon halt meg, hanem valóban Zappi gyilkolta meg.*

Zappi mindenekelőtt Malmgreen ruháit akarta megszerezni és egyuttal Malmgreen élelmiszerkészleteinek birtokába jutni. Malmgreen az expedicióról naplót vezetett és ebbe valószinüleg egészen utolsó percéig feljegyzett minden eseményt. Ezt a naplót a Krasszin legénysége nem találta meg Malmgreen holttestе mellett, mivel Zappi megsemmisitette. Malmgreen után Zappi második társát, az clasz *Marianot* is meg akarta gyilkolni és csupán *Csuchnovszky* orosz repülő és a Krasszin jégtörő hirtelen megérkezése hiusitotta meg Zappi második rémtettét. Az orosz mentőexpedició Marianot megfagyott tagokkal, eszméletlenül találta meg egy barlangban. Szinte teljesen meztelen volt, testét csupán néhány rongy borította. Zappi ezeket a rongydarabokat hirtelen dobta Marianora, amikor megpillantotta a mentőket.

A Krasszinra érkezve Zappi közölte, hogy már tizenmégy nap óta nem evett semmit sem. Az orvosi vizsgálat azonban megállapitotta, hogy Zappi hazudik, mivel *legfeljebb egy-két nap óta éhezett.* A hajón a legnehezebb ételeket megette anélkül, hogy baja lett volna. Ezzel szemben Mariano gyomra teljesen üres volt és 14 napi éhezés után annyira legyöngült, hogy néhány óra mulva valóban kiszenvedett volna, ha az oroszok nem akadnak reá. Ebből a körülményből megállapitható, hogy *Zappi Marianot éhhalálra itélte azért, hogy az egész élelmiszerkészlet és az összes ruhák birtokába jusson.*

Az a hiresztelés, hogy Zappi evett Malmgreen hullájából, sem nélkülöz a berlini lap birtokában levő állitólagos bizonyitékok szerint minden alapot. Mariano ugyanis mikor a hajón magához tért, dühösen igy kiáltott Zappira:

— Én most meghalok és azután engem is megzabálhatsz! ... De csak ha meghaltam.

Marinkovics megegyezett Venizelosszal a szalonikii szabadkikötő kérdésében

A görög miniszterelnök kedden elutazott Londonból és Párisban ujból találkozik Marinkoviccsal

Venizelosz október 7-ikén érkezik Beogradba

Londonból jelentik: *Venizelosz* görög miniszterelnök a londoni sajtó képviselői előtt hosszab nyilatkozatot tett tanácskozásairól, főleg a görög-jugoszláv tárgyalásokról. Venizelosz véleménye szerint

a görög-jugoszláv tárgyalások kedvező mederben folynak és eredménnyel kecsegtetnek.

Párisból visszatérve ujból találkozni fog *Marinkovics* Voja külügyminiszterrel, akivel folytatott legutóbbi tárgyalások során azt a benyomást nyerte, hogy a további tárgyalások sikere biztositva van.

A szalonikii szabad kikötő kérdésében a nehézségek máris megoldottnak tekinthetők.

A Görögország által megkötött barátsági és semlegességi szerződésekről beszélt ezután Venizelosz és kijelentette, hogy a görög kormány ezekkel a szerződésekkel a népszövetségi alapszabályok hiányosságait akarja pótolni.

A *Times* szerencsét kiván Venizelosz balkáni politikájához, amelynek alapgondolata a *balkáni Lokarnó* megvalósitása. A *Times* szerint

Venizelosz Bulgáriával, Albániával, Jugoszláviával és Törökországgal akar szerződést kötni

és egyuttal ki akarja egészíteni a görög-román szerződést is.

Mint *Párisból* jelentik, a *Petit Parisien* londoni jelentése szerint, Venizelosz közölte *Baldwin* miniszterelnökkel és *Vushendun* ideiglenes külügyminiszterrel, hogy Görögország valamennyi Balkán-állammal barátiJogviszonyban kiván élni s ezért valamennyivel szerződést fog kötni, amelyeknek jellege csak barátsági és döntőbirósági lehet, mert a görög kormány még a látszatát is el akarja kerülni annak, hogy ezeknek a szerződéseknek az éle egy harmadik állam ellen irányul.

Venizelosz kedden délben elhagyta Londont, hogy Párison keresztül Beogradba menjen.

Venizelosz Párisban ujra találkozik Marinkovics külügyminiszterrel és október 7-ikén érkezik Beogradba.

Marinkovics külügyminiszter a *Petit Parisien* munkatársa előtt kedden nyilatkozott és a legerélyesebben cáfolta az *Etnosz* cimü athéni lapnak azt a hétfői jelentését, amely szerint a jugoszláv kormány nevében jugoszláv-görög szövetségi szerződés megkötését ajánlotta volna fel Venizelosznak. Kijelentette Marinkovics, hogy a Venizelosszal folytatott párisi tanácskozásai csak barátságos eszmecsere jellegüek, amelynek során csupán nagy körvonalakban érintették a Görögország és Jugoszlávia közt fennálló aktuális kérdéseket, igy elsősorban a szalonikii jugoszláv szabadkikötő kérdését. A görög-jugoszláv szerződés ügyében csak annyi történt, hogy

a görög kormány ismételten kijelentette, hogy hajlandó tárgyalásokat kezdeni Jugoszláviával barátsági szerződés megkötése ügyében.

A *Matin* értesülése szerint Marinkovics külügy-

miniszter Briand-al folytatott tárgyalásai során részletesen tájékoztatta a francia külügyminisztert a szalonikii szabadkikötő kérdésében Venizelosszal folytatott tárgyalásairól. Jugoszlávia és Görögország tudvalevőleg néhány év előtt szerződést kötöttek, amely Jugoszláviának szabad kikötőt biztosit Szalonikiben. Ezt a szerződést Pangalosz irta alá, akinek számüzetése után az uj görög kormány nem ratifikálta a szerződést. A *Matin* értesülése szerint

Venizelosz és Marinkovics most abban állapodtak meg, hogy Jugoszlávia ujból megkapja ezeket a messzemenő engedményeket Szalonikiban

azzal a kikötéssel azonban, hogy a szabadkikötőt körülvevő terület görög fennhatóság alatt marad.

Rossz időben indult el a Graf Zeppelin ujabb kétnapos utjára

A léghajó nagy küzdelmet folytat a széllel és viharral

Friedrichshafenből jelentik: Óceáni utja előtt még egy nagy próbautat tesz a Zeppelin, hogy tervezői és épitői meggyőződjenek a léghajó teljesitőképességéről. Kedd reggel 7 óra 5 perckor volt a start. Ezuttal két teljes napig fog tartani a próbaut, a léghajó ellátogat Berlinbe, majd a Keleti-tenger fölé megy és az idő legnagyobb részét a tenger fölött fogja tölteni. Fedélzetén ezuttal hetvenen vannak, köztük husz utas. Ragyogóan napsugaras időben kelt utra a Graf Zeppelin, a start simán ment és a léghajó Rabensburg—Ulm irányában tünt el.

A rossz időjárás miatt, amely egész Németországban uralkodik, *Eckener* kénytelen volt megváltoztatni utirányát és Berlin helyett Würzburg felé indult. A léghajó déli 12 óra 30 perckor érkezett Majna-Frankfurt fölé, ahonnan északi irányt vett és az Északi-tenger felett fog cirkálni. Amsterdam érintése után a léghajó elszáll az angol partvidék felett és szerdán Helgolandon át érkezik Berlin fölé. A léghajó 3 óra 35 perckor elröpült Köln felett. A lakosságot váratlanul érte a léghajó érkezése. Az uccákon nagy tömeg verődött össze és a dóm harangjai is megszólaltak. A léghajó több kört irt le, majd nyugat felé röpült és 4 óra 20 perckor Duisburg felett szállt el.

A léghajóról érkező rádiójelentések szerint *az időjárás a lehető legrosszabb.* A léghajót oldalról szél csapkodja és a felhők olyan alacsonyan csüngnek, hogy alig lehet a léghajóról valamit látni.

Vérbosszu egy párisi étteremben

Leszurtak egy fiatal embert, de a gyilkosság okát nem sikerült kideriteni

Párisból jelentik: Louis *Rouselle*, a párisi vizművek fiatal alkalmazottja két nappal ezelőtt három kollégájával együtt bement egy kis étterembe. Este tiz óra volt ekkor. A négy hivatalnok borozgatni kezdett, majd kártyát hozattak és csöndesen beszélgetve játszottak. Tizenegy óra tájban egy ismeretlen ember lépett be a helyiségbe. Leült a hivatalnokok asztalával szemben és bort rendelt. Amikor Louis Rouselle megpillantotta ezt a vendéget, elsápadt, majd igy szólt egyik barátjához:

— Cseréljünk helyet, bántja a szememet a lámpa fénye.

Erre természetesen helyet cseréltek és most már Rouselle háttal ült az uj jövevénynek. Ez az ember azonban egyszerre felugrott helyéről, odament Rouselle-hez és hátulról a válllára csapott.

— Hát már köszönni sem akarsz nekem?

Rouselle halálsápadtan, egész testében reszketve ugrott fel.

— *Hagyj békében* — dadogta — *hiszen megigérted!*

— Szóval nem akarsz tudni rólam — válaszolta emelt hangon az idegen.

Rouselle három barátja meglepetten hallotta ezt a szóváltást. Egyre izgatottabb lett a vita, végül az idegen igy szólt:

— Ő itt van az ajtó előtt, beszélni akar veled.

A fiatalember erre szól nélkül kiment az idegennel együtt az étteremből. Partnerei egy darabig várták rá, mikor azonban hosszabb ideig távol volt, kimentek a helyiségből, hogy utána nézzenek. *Louis Rouselle mozdulatlanul, vérbefagyva feküdt a földön az ajtó előtt.* Gyorsan orvosi segitséget hivtak. De nem lehetett már segiteni a szerencsétlen fiatal hivatalnokon, akinek *hatalmas tőrszurás volt a nyakán.* Néhány perccel azután, hogy az orvos megérkezett, *meghalt.*

Senki sem tudja, hogy ki volt a titokzatos idegen, milyen kapcsolatban volt Rouselle-lel, miért ölte meg. Csak azt figyelték meg Rouselle kollégái, hogy az illető olaszos akcentussal beszélt franciául. Rouselle egyidőben néhány hónapig Sziciliában élt és lehetséges, hogy valamelyik sziciliai ismerőse most vérbosszut állt rajta.

A szaloniki-i front áttörésének tizedik évfordulója

A szuboticai tartalékos tisztek egyesületének ünnepi programja

Október 7-ikén és 8-ikán ünneplik meg az országban a szalonikii front áttörésének tizedik évfordulóját. Az ünnepélyre az egész országban előkészületek folynak és Szuboticán is nagy programot állitottak össze az évfordulóra. A részletes program a következő:

Október 7-ikén negyed kilenckor fáklyásmenet indul a vasuti állomásról a város főbb uccáin keresztül. A menetben résztvesznek a tényleges és tartalékos tisztek, a hatóságok, valamint a testületek és a polgárság. Ugyancsak este negyed kilenckor a helyőrség tartalékos tisztjei baráti estélyt rendeznek a tisztiotthon helyiségeiben. Az estélyen egyenruhában, vagy sötét ruhában kell megjelenni. Október 8-ikán reggel félkilenckor tábori mise a Zrinjski-téren. Az istentiszteleten résztvesznek az összes tartalékos tisztek lehetőleg egyenruhában. A tartalékos tisztek a tényleges tisztektől balra helyezkednek el és pedig az emelvény északi oldalánál. Istentisztelet után fél tizenegykor a Városi Szinházban ünnepi előadás lesz, amelyen a polgárságon kivül résztvesznek az összes tényleges és tartalékos tisztek is.

A tartalékos tisztek egyesülete felhivja a tartalékos tiszteket, hogy a baráti összejövetelen teljes számban és pontos időben jelenjenek meg. Ugyancsak kérik a pontos megjelenést a 8-iki reggeli összejövetelre is és felhivja a tartalékos tiszteket, hogy a nyilvántartás megkönnyitése céljából lehetőleg egy csoportban tartózkodjanak.

TŐZSDE

Zürich, okt. 2. *(Zárlat.)* **Beograd 9.13**, Páris 20.32, London 25.1925, Newyork 519.50, Brüsszel 72.20, Milanó 27.15, Madrid 85, Amszterdam 208.35, Berlin 123.82, Bécs 73.13, Szófia 3.75, Prága 15.40, Varsó 58.25, Budapest 90.58, Bukarest 3.16.

Beograd, okt. 2. *(Zárlat.)* Páris 221.61—223.62, London 275.71—276.51, Newyork 56.83—57.83, Brüsszel 789.74—792.74, Genf 1094.10—1097.10, Amsterdam 2280.75—2286.75, Milanó 296.55—298.55, Berlin 13.55—13.58½, Bécs 800.14—803.14, Prága 168.37—169.17, Budapest 9.90.97—9.93.94.

Szombori terménytőzsde, október 2. Buza Bácska vasut prt. 242.50—247.50. Rozs Bácska vasut prt. 235—240. Zab Bácska vasut prt. 237.50—242.50. Árpa takarmányi 64/65 kg. 245—250, tavaszi 67/68 kg. 275—280. Ótengeri Bácska vasut prt. 305—310. Bab orig. 800—820. Liszt 0gg és 0g 340—360, 2-es számu 320—340, 5-ös 295—315, 6-os 260—280, 7-es 220—240, 8-as 200—210, finom korpa 182.50—187.50. Irányzat: változatlan. Forgalom: 335 vagon.

Budapesti gabonatőzsde, okt. 2. Határidőüzlet: Buza októberre 25.94—26, zárlat 25.94—25.96, márciusra 28.52—28.60, zárlat 28.56—28.58, májusra 29.28—29.38, zárlat 29.34—29.36. Rozs októberre 25.22—25.36, zárlat 25.36—25.38, márciusra 27.49—27.60, zárlat 27.58—27.60. Tengeri májusra 28.64—28.78, zárlat 28.76—28.78. Készárupiac: buza 25.95—26.90, rozs 24.50—24.60, takarmányárpa 26.50—27.

Bécsi sertésvásár, okt. 2. (Josef Seborsky & Söhne, Wien, St. Marx jelentése.) Felhajtás: zsirsertés 4766, hussertés 13386, ebből 1991 jugoszláviai eredetü. Árak: Prima urasági sertés S. 2.45—2.50, kivételesen 2.55, szedett sertés 2.25—2.50, öreg sertés 2.30—2.40, hussertés 1.70—2.40. Irányzat: lanyha.

Chicagoi terménytőzsde, okt. 2. Középárfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat). Buza: december (116½), 116¾, március (120 hétnyolcad) 121⅛, május (123¾) 124¼. Tengeri: december (78¾) 79⅛, március (80½) 81, május (83) 83¾. Zab: december (42½) 42 ötnyolcad. Rozs: december (101⅛) 102.

Winnipegi terménytőzsde, okt. 2. Középárfolyamok. Buza: október (115 háromnyolcad) 116½, december (115 háromnyolcad) 116, május (120 hétnyolcad) 121 ötnyolcad.

Liwerpooli terménytőzsde, okt. 2. *(Zárlat.)* Buza október (8 sh. 11¾ d.) 8 sh. 10½ d, december (9 sh. 1 ötnyolcad d.) 9 sh. 1½ d, március (9 sh. 3 ötnyolcad d.) 9 sh. 3½ d.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 240 (+7), Apatin 320 (+8), Bogojevó 324 (+5), Vukovár 258 (+12), Palánka 239 (+9), Noviszad 227 (+11), Zemun 170 (+24), Pancsevó 150 (+28), Szmederevó 248 (+23), Orsava 180 (+22). Dráva: Oszijek 208 (—18). Száva: Beograd 116 (+30). Tisza: Szenta 32 (+24), Becsej 12 (+26), Titel 192 (+16).

HIREK

Hallottatok

az emberekről, akik megértve a gazdag intelmeket, önmaguknak kivánták mindenben a roszszat és másoknak azt, ami kellemes. Sötét pontok voltak, kik magukkal hordozták a sugaras látóhatár karikáját és sok-sok lámpa csészéjébe csorgatták olajnak a türelmüket. Voltak aldzatos falvaik és ott az ajándékosztó apostoloknak emeltek zord arcu szobrokat. De a vipera nem hányta el méregfogait, a farkas csak ugy fölfalta az eltévedt juhot, az esztendő is keményen tartotta kezében a négy szines kártyát és nem dobta háta mögé a könyörtelen telet. A biró nevét felejtették el elsőbben is, aztán mosollyal megkérdőjelezték a régi oktatásokat és mikor már oly jók voltak, hogy a hirhozó ős próféta képe sem kellett nekik serkentő emléknek, egy forró éjszakán bomlott szivvel dobtak hurkot a kedveseik nyakába.

(Bj)

*

— **A jugoszláv olimpiai bajnok királyi kitüntetése.** Beogradból jelentik: Őfelsége Alekszandar király legutóbb kelt ukázával Skutelj Leó maribori törvényszéki birót, az amszterdami olimpiád tornaversenyének egyéni győztesét a Szent Száva-rend negyedik osztályával tüntette ki.

— **Változások a vajdasági biróságoknál.** Noviszadról jelentik: Az igazságügyminiszter elfogadta Nikolics Milos szuboticai törvényszéki jegyző és Hrlyeszk Márton kovacsicai járásbirósági irattári gyakornok lemondását.

— **Csehszlovák miniszter Dubrovnikban.** Dubrovnikból jelentik: Dr. Tiso csehszlovák közegészségügyi miniszter hétfőn este Dubrovnikba érkezett, ahol néhány napot fog tölteni. A minisztert a pályaudvaron a polgári és katonai hatóságok vezetői ünnepélyes fogadtatásban részesitették. Este a Kupari-szálló nagytermében kétszáz teritékes bankett volt, amelyen számost felköszönő hangzott el.

— **A beogradi angol követ látogatása a külügyminiszterhelyettesnél.** Beogradból jelentik: Cunard beogradi angol követ kedden délelőtt a külügyminisztériumban meglátogatta Sumenkovics Ilija helyettes-külügyminisztert. Az angol követ hosszasan tárgyalt Sumenkoviccsal.

— **Uj birósági jegyző Szentán.** Szentáról jelentik: Az igazságügyminiszter Szeresik Miklós ügyvédjelöltet a szentai járásbirósághoz jegyzővé nevezte ki.

— **Véget ért a budapesti nemzetközi sakkverseny.** Budapestről jelentik: A Siesta-szanatóriumban rendezett nemzetközi mesterverseny utolsó fordulóját kedden játszották le. Az utolsó napon négy játszma remivel végződött,Steiner pedig megnyerte partiját Kmoch ellen. A mestertorna végeredménye a következő: Capablanca 7 pont, Marshall 6 pont, Kmoch és Spielmann 5 pont, Vajda és Steiner 4 és fél pont, Stohner, Havasi 4 pont, Balla 3 pont, Merényi 2 pont. Az utolsó forduló játszmáinak lebonyolitása után ünnepélyes bankett volt, amelyen kiosztották a dijakat. Capablanca nyerte az első 1200 pengős jutalmat, Budapest város 800 pengős dija Marshallnak jutott, Kmoch és Spielmann 400—400 pengő jutalmat kaptak, Vajda és Steiner helyezéseit pedig 150—150 pengővel honorálták. Ezenkivül a verseny valamennyi résztvevője játszmadijakat is kapott.

— **Nagy tüz Zagreb főuccáján.** Zagrebből jelentik: Veszedelmes tüz pusztitott a horvát főváros főuccáján, az Ilicán. Délután hat óra tájban az Ilica 84. számu ötemeletes palotában kigyulladt a Gross-Testvérek cég üzletének raktára. A raktárhelyiségből feltörő lángokat csak jóval később vették észre és azonnal értesitették a tüzoltóságot, ahonnan nagy készültség vonult ki. Több, mint két órág tartó megfesztett munka után sikerül a raktárhelyiségben keletkezett tüzet lokalizálni és a szomszédos helyiségeket a pusztulástól megmenteni, a raktárhelyiségben felhalmozott rövidáru nagyrésze azonban a lángok martaléka lett. A tüz okát eddig nem sikerült teljes pontossággal megállapitani.

— **Dubrovnikba érkeztek az Adrián gyakorlatozó angol hadihajók.** Dubrovnikból jelentik: Az angol földközi flotta hadihajói, amelyek néhány hét óta a jugoszláv Adrián állomásoznak Split és Sibenik után hétfőn délben Dubrovnikba érkeztek. Az angol hajókat a dubrovniki tengerészeti hatóságok nagy ünnepélyességgel fogadták.

— **Bartók Béla hatezer dolláros dijat nyert.** Filadelfiából jelentik: Bartók Béla magyar zeneszerző megnyerte az első felét, hatezer dollárt, annak a pályadijnak, amelyet a filadelfiai Musikal Fund Societ tüzött ki kamarazene kompozicióra. A dij másik felét az olasz Alfredo Casella nyerte meg. A dijra több mint hatszázan pályáztak.

— **Halálra sujtott a villám egy tizenhétéves lányt.** Szarajevóból jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt hétfőn a bosznia*i* Drezsnica község közelében. Azinovics Dragica tizenhétéves parasztleány az esti órákban az országuton igyekezett a falu felé. Utközben hatalmas zápor érte utól a leányt, aki egy fa alatt keresett menedéket az eső elől. A fába, amely alatt Azinovics Dragica meghuzódott, belecsapott a villám és a szerencsétlen leányt azonnal megölte. A holttestre csak órákkal később, a zápor elállta után akadt rá egy földmüves, aki a borzalmas szerencsétlenségről nyomban jelentést tett a csendőrségnek. A tragikus véget ért fiatal leányt a rettenetes erejü villámcsapás valósággal szénné égette.

— **A fegyelmi büntetéstől való félelemből a vonat elé vetette magát egy vasuti forgalmi tiszt.** Koprivnicáról jelentik: Keddre virradó éjszaka tragikus öngyilkosság történt a koprivnicai vasuti állomáson. Koren Andrija, az állomás forgalmi tisztje a hajnali négy órakor Koprivnicáról érkező vonat elé vetette magát, amely darabokra tépte a szerencsétlen embert. Koren, mint megállapitották, azért lett öngyilkos, mert egy alkalommal egy másik állomáson vigyázatlanságával vasuti szerencsétlenséget idézett elő és emiatt fegyelmi vizsgálat indult ellene.

— **A noviszadi szocialista munkások kulturkörének mulatsága.** Noviszadról jelentek: A noviszadi »Szloboda« szociálista munkás kulturkör október hatodikán, szombaton a Centrál-szállóban szüreti mulatságot rendez.

— **Letartóztatták egy bukott prágai bank vezérigazgatóját.** Prágából jelentik: Néhány évi fennállás után Prágában csődbejutott a Középosztálybeliek Takarék- és Előlegezési bankja nevü pénzintézet. A bank állami támogatást is élvezett. A lefolytatott vizsgálat sulyos visszaéléseket állapitott meg s az ügyészség letartóztatta Navratil vezérigazgatót és a bukott pénzintézet több más vezető tisztviselőjét. Kiderült, hogy az előlegezési bank a tisztviselők és »jó barátok« nevére takarékbetéti könyveket állitott ki magas összegekről, amelyekre semmiféle befizetés nem történt s olyan cimen, hogy ezek a betétek határidőkre vannak lekötve, a betétkönyveket elzálogositotta s természetesen az érdekelteknek is juttatott a pénzből. A bank már két hónappal ezelőtt fizetésképtelen volt s a prágai lapok mindegyikében mégis hirdetéseket közölt, hogy hat százalékos kamatot fizet betétek után, tehát többet, mint akármely más cseh takarékpénztár. A passzivák sokkal nagyobb összegre rugnak, mint amennyit az intézet igazgatósága az előterjesztett mérlegben feltüntet s a teherrel szemben egyáltalán nincs vagyon.

— **A tudós csimpánsz megtámadott egy három éves kislányt.** Budapestről jelentik: A budapesti Royal Orfeum legujabb müsorán idomitott majmok is szerepelnek, amelyek vasárnap délután érkeztek meg idómitójukkal Budapestre. A majmokat az Orfeum épületének udvarába szállitották, ahol hatalmas tömeg gyült össze az érdekes látványra. Az idomitó az egyik csimpánzt kiengedte a ketrecéből és nyakörvénél fogva vezette körül az udvarban, bátoritva a kiváncsiakat, hogy fogjanak kezet a »müvész«-szel. Többek közt egy hároméves kislány is kezet akart nyujtani, de a majom ebben a pillanatban valamitől megdühödött és tenyerével hatalmasat ütött a kislány karjára, majd kiszakitva magát az idomitó kezei közül, rávetette magát a gyerekre és karmait mélyen belevágta, aki eszméletlenül terült el a földön. Óriási pánik támadt, hamarosan rendőr is megjelent, aki kardjával fejbeütötte a majmot, mire az meghunyászkodva visszahuzódott. A kislányt kórházba szállitották, a majom idomitója ellen pedig megindult az eljárás.

— **Még nem vezettek eredményre a budapesti Halász-bankház szanálására irányuló tárgyalások.** Budapestről jelentik: A Halász Lajos-bankcég fizetési nehézségei még mindig izgalomban tartják a budapesti tőzsdét, ahol kedden a legellentétesebb hirek voltak forgalomban, hol kedvező, hol kedvezőtlen megoldásról beszéltek, azonban hiteles értesülést a tőzsde nem kapott és igy mindvégig a legnagyobb káosz uralkodott. Hir szerint a rendezés sikere attól függ, hogy sikerül-e a szükséges garanciákat megszerezni, az érdekeltek hajlandók-e megfelelő betáblázásokat engedélyezni, mert a szükséges hitelek csak akkor állnak rendelkezésre, ha az érdekeltek részéről a garancia vállalásának nincs többé akadálya. Erre nézve még nincsen végleges megállapodás, de ha az érdekeltek a tőlük kért garanciát nem adják meg, ugy nagyon kevés remény marad az ügy kedvező lebonyolitására. Az ügyben szerda délre várják a döntést.

— **Csalás miatt biróság elé állitották a volt békésgyulai polgármestert.** Gyuláról jelentik: A gyulai törvényszék kedden kezdte meg dr. Csete József gyulai polgármester bünügyének főtárgyalását. Az ügyészség az állásától fegyelmileg elmozditott polgármestert háromrendbeli csalás és egyrendbeli csalás kisérletének büntettével vádolja. A törvényszék elsőnek dr. Csete József polgármestert hallgatta ki, aki tagadta a terhére rótt cselekményt. Valótlannak mondja, hogy Schrifferttől, az egyik károsulttól, megvesztegetés céljára 600 millió koronát vett fel s azt a saját céljaira forditotta. Azt állitja, hogy Schrifferttel elszámolási viszonyban volt. A tárgyalást folytatják.

LEGUJABB

Engedélyezték az osztrák nacionalisták bécsujhelyi felvonulását

A tartományi főnök megváltoztatta a betiltó végzést

Bécsből jelentik: Az alsóausztriai tartományi kormány és a *szociáldemokrata* párt vezetőségi tagjai között kedden ujból tárgyalások indultak meg a bécsujhelyi felvonulás betiltása ügyében. A szociáldemokraták biztosra veszik, hogy a tartományi főnök döntése elutasitó lesz és a felvonulást nem fogja engedélyezni. A keresztényszocialista párt és a *tartományi* kormány között arra nézve is folytak tárgyalások, hogy *október 7-ikén hogyan* lehetne a város nyugalmát biztositani. Arra nézve nem mutatkozott semmi jel, hogy a tartományi főnök a keresztényszocialisták gyülését betiltsa. Bécsujhelyen kedden riasztó hirék terjedtek el arról, hogy a szembenálló táborok fegyverkeznek.

Névtelen jelentés alapján

letartóztattak egy *Musil* nevü embert, akiről bebizonyult, hogy kétszáz revolvert szállitott Bécsujhelyre és azokat ott eladta.

A hatóságok kedden elkobozták a *Rothe Fahne*-t, mert izgató cikkben a munkásságot fegyverkezésre szólitotta fel.

Bécsujhely lakosságának hangulata nagyon izgatott és valóságos háborus készülődés tapasztalható.

A lakosság titokban felfegyverkezett.

Ilyen előzmények után kedden este váratlan fordulat történt, *amennyiben*

a tartományi kormány helyt adott a szocialisták felebbezésének és hatályon kivül helyezte a rendőrség betiltó végzését. A tartományi kormány engedélyezte a szociáldemokraták felvonulását.

A döntést hosszas tanácskozások előzték meg *Buresch* és *Seipel* között.

— **Londonban és Párisban egyidejüen teszik közzé az angol-francia tengeri egyezmény diplomáciai anyagát.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph diplomáciai munkatársa jó értesülésekre hivatkozva közli, hogy az angol-francia tengeri egyezményre vonatkozó okmányokat a brit külügyminiszterium elküldte Washingtonba s mihelyt azok oda érkeznek, Londonban és Párisban egyidejüleg nyilvánosságra hozzák a teljes diplomáciai anyagot. Párissal ellentétesen Londonban hivatalos helyen határozottan állitják, hogy a Washingtonba küldött okmányok között van az a jegyzék is, amely tartalmazza az angol kormánynak engedményét Franciaország részére, hogy a szárazföldi haderő csökkentésénél a tartalékot is be kell szállitani.

— **Orvosi hir.** Dr. Székely Imre szülész és nőgyógyász elutazott. Hazaérkezését e helyen jelezni fogja.

— **Felmentették a Wiener Commerzialbank hütlen kezeléssel vádolt igazgatóit.** Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék kedden délelőtt hirdette ki az itéletet a Wiener Kommerzialbank hütlen kezeléssel vádolt igazgatóinak bünperében. A törvényszék itéletében Baron Ottó, Márkus Sándor, Pogány Miklós, Gál László, Sebestyén Richárd és Kosztolányi Imre vádlottakat a hütlen kezelés büntettének vádja alól felmentette. A hosszu megokolás *után*, amelyben a biróság a felmentéseket indokolta meg, dr. Boronkay István ügyészségi alelnök megfelebbezte az itéletet.

— **Szuboticának kevesebbe kerül a kövezés, mint Beogradnak.** Beograd város müszaki hivatala a napokban átirt a szuboticai mérnöki hivatalhoz, amelytől arra nézve kért felvilágositást, hogy Szuboticának mennyibe kerül a keramittal való kövezés. Beogradban ugyanis szintén keramittal köveznek néhány uccát, a város tanácsa azonban soknak találta a költségeket és azt is megállapitották, hogy Szubotica ugyanazt a munkát sokkal előnyösebben végezteti el. A beogradi mérnöki hivatalnak ez az elismerése Petrovics Koszta főmérnököt illeti, aki nagy szakértelemmel vezeti a kövezési munkálatokat.

— **A tönkrement kereskedő családi tragédiája.** A Vajdaság régi kereskedői jól ismerik Schön Adolf budapesti textilkereskedőt, akinek régebben Budapesten a Bálvány-uccában volt üzlete s a vajdasági és szerbiai kereskedőkkel is tekintélyes forgalmat bonyolitott le. Néhány évvel ezelőtt Schön-nek fel kellett oszlatni az üzletét, mert a sulyos anyagi viszonyok csaknem teljesen tönkretették. Az egykor dusgazdag kereskedő továbbra is a textilszakmában dolgozott, de helyzetét megnehezitette, hogy folyton betegeskedett és ezért gyermekeinek is kereset után kellett nézniök. Egyetlen lánya, Schön Klára, akit elkényeztetve, jómódban neveltek, egy gyógyszertárban kapott alkalmazást.

Kedden hajnalban félöt óra tájban Schön Adolf erős hörgésre ébredt. Fölkelt betegágyából és benézett fiaihoz, mert azt hitte, hogy valamelyik erősen horkol. A fiuk hálószobájában azonban teljes csend volt és ezért a leány szobájába nyitott be. Felgyujtotta a villanyt és megdöbbenve látta, hogy leánya habzó szájjal, eltorzult arccal vonaglik az ágyon. Még annyi ereje volt, hogy segitségért kiáltott, azután a következő pillanatban ő is ájultan esett össze.

Fiai felriadtak a kiáltásra, azonnal telefonáltak a *mentőkért és élesztgetni* próbálták *nővérüket*, de hiába. Megérkeztek a mentők és a mentőorvos megállapitotta, hogy Schön Klára óriási adag veronált vett be, amelyet valószinüleg abban a gyógyszertárban szerzett, ahol alkalmazásban volt. A veronál már meglehetősen felszivódott a szervezetbe, mert a fiatal leány féltizenkettő körül vehette be a mérget és félötkor volt már, amikor öngyilkossági kisérletét felfedezték.

A *mentők* hordágyra tették és elindultak az életunt leánnyal a Rókus-kórházba. Mikor azonban odaértek és le akarták emelni az autóról, a szerencsétlen fiatal leány kiszenvedett, mielőtt egy szóval is magyarázatot adhatott volna végzetes cselekedetére.

Azt hiszik, hogy Schön Klárát elkeseritette nehéz anyagi helyzetük, amelyhez még apja betegsége is hozzájárult és ez kergette a halálba.

— **Meghalt az utolsó Grey.** Londonból jelentik: A taborai kórházban meghalt Charles Grey, lord Edward Grey volt angol külügyminiszter utolsó életbenmaradt fivére, akit nemrégiben egy vadászaton vadbivaly támadott meg. Lord Greynek egy másik fivére 1911-ben ugyancsak Kelet-Afrikában lelte halálát, ahol vadászat közben egy oroszlán tépte szét. Charles Grey utolsó tagja volt a Grey-családnak, amely vele kihalt.

— **Hindenburg nyolcvanegy éves.** Berlinből jelentik: Hindenburg a német birodalom köztársaság elnöke kedden ünnepelte meg szük családi körben nyolcvanegyedik születésnapját. A palota előtt nagy tömeg gyült össze, amely lelkesen megéljenezte az elnököt.

— **La Cierva uj próbarepülésre startol kijavitott repülőgépén.** Párisból jelentik: Az Echo de Paris jelenti, hogy azok a javitási munkálatok, amelyeket a szeptember 20-ikán Le Bourgetben megrongálódott La Cierva-féle repülőgépen végeztek, befejeződtek és La Cierva szerdán fogja gépével Le Bourgetben az első ujabb próbarepülést végezni.

Aladdin
csodalámpa
1 liter petroleummal 16 óráni át 80 gyertyafényü nappali fényt áraszt.
Ismertetőt küld: Barzel Subotica

— **Sztrájkba léptek a boroszlói bányakerület bányászai.** Boroszlóból jelentik: A boroszlói bányakerületben huszonnétezer bányász sztrájkba lépett és csak a szükséges munkákat végzik el. A munkások béremelést követelnek.

— **Két szerelmi dráma egy napon.** Bécsből jelentik: Bécsben kedden két szerelmi dráma is történt, amelyeknek három halálos áldozata van. Az egyik szerelmi tragédia egy neubaui garniszállóban játszódott le, ahol megjelent egy fiatal pár és szobát bérelt. A férfi Weisz Vilmos huszonnyolcéves technikusnak jelentette be magát és a társaságában levő Steuer Adolfina huszonegyéves leánnyal együtt bezárkózott a szobába. Reggel, amikor szobájukat felnyitották, az ágyon mindkettőjüket holtan találták. A nyomozás során megállapitották,a hogy a férfi revolverrel agyonlőtte a leányt, aki másfél év óta menyasszonya volt, majd önmagával is végzett. A szerelmesek hátrahagyott levelükben azt irták, hogy azért lettek öngyilkosok, mert szüleik nem akartak beleegyezni házasságukba. A másik szerelmi dráma Bécs XXI. kerületében játszódott le Bock Hermann huszonnyolcéves munkás féltékeny volt a feleségére és emiatt kedden szóváltás támadt a házastársak között. A férfi revolvert rántott és az asszonyra lőtt, aki véresen összeesett. A feleséggyilkos ezután bucsulevelet irt és főbelőtte magát. Az asszony életveszélyes sérüléseket szenvedett.

— **Noviszadról kedden hatvannégy repülőgép indult Beogradba.** Október 6-ikán és 7-ikén ünneplik meg Beogradban és az egész országban a szalonikii frontáttörés tizedik évfordulóját. A légi flotta főparancsnoksága ezalkalommal nagyszabásu légi demonstrációval akarja dokumentálni a jugoszláv légi haderő fejlettségét és imponálóan nagy számát. A demonstrativ légi felvonulásban az összes jugoszláv gépek résztvesznek. Erre a nagyszabásu légi demonstrációra a noviszadi repülőtérről kedd reggel kilenc órakor hatvannégy repülőgép indult el, kilences csoportokban, mindegyik csoport külön-külön ékalakban. A légi csapatot Radovics Dusán őrnagy, a noviszadi Jugovics Jovan repülőtér parancsnoka és Dimitrijevics Szvetiszláv őrnagy vezényelték, akik kilenc óra tiz perckor elsőknek indultak el a repülőtérről, ahonnan öt-öt percnyi időközökben emelkedtek a levegőbe a többi kilenc gépből álló csoportok. Két-két eskadrille egy-egy csoportra osztva. A repülőgépek Futak irányában tüntek el, ahol egy nagy csoporttá egyesülve, egy tömegben, ékalakban haladtak el Noviszad felett. A noviszadi légi flotta minden incidens nélkül érkezett a Zemun—bezsanijai repülőtérre.

— **Priglevicaszvetiiván rendkivüli közgyülése.** Apatinból jelentik: A priglevicaszvetiiváni községi képviselőtestület rendkivüli közgyülést tartott. A közgyülésen Gaszman Mihályt és Stefán Jánost biróhelyettesnek választották és a jelenlevő Legetics Radivoj szolgabiró azonnal hivatalba iktatta őket.

— **Elitélt angyalcsinálók.** Becskerekről jelentik: A becskereki törvényszéken hétfőn tárgyalták Schnür Mária, Reitrer Anna, Henz Erzsébet, Kampf Margareta és Müller Teréz katarinai asszonyok magzatelhajtási bünügyét. A biróság a bizonyitási eljárás befejezése után Schnür Máriát három havi, Henz Erzsébetet két havi, Reitrer Annát és Kampf Magaretát egy-egy havi fogházra itélte, mig Müller Teréziát felmentette a vád alól.

— **Szocialista gyülés Sztaribecsejen.** Sztaribecsejről jelentik: A jugoszláviai szocialista párt bácskai tartományi választmánya vasárnap délelőtt a városház előtti téren nyilvános népgyülést tartott, amelyen a belpolitikai helyzetet ismertették. A gyülésen dr. Topalovics Zsivkó beogradi, Vértes Árpád és Hadnagyev György noviszadi, továbbá Osztojics Milán sztaribecseji pártvezérek szólaltak fel.

— **Dr. Popszt Frigyes Szuboticán.** Kedden Szuboticán tartózkodott dr. Popszt Frigyes, a beogradi zsidó hitközség és az országos zsidó szövetség elnöke. Dr. Popszt a szuboticai zsidóság vezetőivel tárgyalt az országos zsidó szövetség legközelebbi ülésének programjáról.

— **Felesége sirján agyonlőtte magát egy pancsevói hivatalnok.** Pancsevóról jelentik: Kedden délben tragikus öngyilkosság történt Pancsevón. Pachori Iván huszonnyolcéves ügyvédi irnok a temetőben felesége sirján agyonlőtte magát és azonnal meghalt. A szerencsétlen ember, aki gyógyithatatlan tüdőbajban szenvedett, négy hónappal ezelőtt nősült és fiatal felesége nyolc nappal ezelőtt meghalt. Valószinüleg ez a két körülmény keseritette el annyira, hogy eldobta magától az életet. Az életunt ügyvédi irnok zsebeiben nem kevesebb, mint husz azonos szövegü bucsulevelet találtak, amelyeket barátaihoz és ismerőseihez intézett. Néhány levélhez apró adósságainak kiegyenlitésére pénzt is mellékelt. Az öngyilkosság ügyében a pancsevói rendőrség meginditotta a nyomozást.

— **Betörők jártak a pancsevói zsidótemplomban.** Pancsevóról jelentik: Keddre virradó éjjel ismeretlen tettesek betörtek a zsidótemplomba és felfeszitették a templom irodájában levő páncélszekrényt, amelyben azonban nem találtak pénzt és otthagyva a szekrényben elhelyezett nagyértékü ezüst kelyheket, üres kézzel távoztak. A rendőrség a vakmerő betörők kézrekeritésére erélyes nyomozást inditott, mert az a feltevés, hogy ezt az ujabb bünselekményt is a vojlovicai kasszarablás tettesei követték el.

— **Futballmérkőzés Pancsevón.** Zemuni Spárta—Pancsevói SK 5:2 (1:1). A pancsevói csapat mindvégig egyenrangu ellenfele volt a zemuni együttesnek és csak kapusa tehetetlenségének köszönheti a nagyarányu vereséget.

— **Ötlábu borju.** Salzburg környékén Seehamban Oltner földbirtokos uradalmában egy tehén ötlábu borjut ellett, amelynek három lapockája van. Három hét óta messze vidékről csodájára járnak a csodaszülöttnek, amely egészséges és jól gyarapodik. Két mellső lába van és három hátulsó lába, mind a három jól kifejlett, egyik sem korcs.

— **Elitélt tolvajok.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék kedden több lopási bünügyet tárgyalt. A törvényszék Milics Ácát négyhavi fogházra itélte lopás miatt. — Puskás Iván zsabalyi napszámost háromhavi fogházra itélték, mert kétezer dinár értékü ruhanemüt lopott. — Beucsek Tamás obrovaci napszámost egy hónapi fogházra itélték, mert Stampfer József padlásáról egy zsák lisztet ellopott. — Koszorus János petrovoszelói birkapásztort nyolchónapi börtönre itélték, mert munkaadójától, Görög Sándortól tizenöt birkát ellopott.

Szenzációsan szép
őszi szövet- és selyem-
ujdonságok
Székely divatáruházában
Suboticán
10307

— **Dus aranyrétegeket találtak Bulgáriában.** Szófiából jelentik: Várna körül az állam ásatásokat végez, hogy petroleumot és sót keressen. Az ásatások petroleumra és sóra nem bukkantak ugyan, de aranyereket fedeztek fel, amelyeket az állami szakértők utmutatásai szerint feltártak és dusaknak találtak. Már megindult a munka, hogy aranybányát rendezzenek be.

— **Tanári és tanitói kinevezések.** Szomborból jelentik: A bácskai inspektorátushoz hétfőn érkezett le a közoktatásügyi miniszter rendelete, amellyel a következő tanárokat és tanitókat nevezte ki, illetve helyezte át: Markovics Drágát és Murvar Nevát a szombori tanitónőképzőhöz, Zelics Nikolát és Angyelkovics Dusánt a szombori szerb tanitóképzőhöz tanároknak. Jenovaj Rózát Jagodinyakra, Plavsics Jelenát Dervenyakra, Ivanovics Szimát Bajmokról Dolnji Ljubotára, Mandics Natáliát Gakovóról Palánkára, Popovics Szófiát Adáról Szomborba, Gagics Radmilót, Sztanisicsról Negotinba, Angyelka Alekszandert Sztanisicsről Sztari-Vrbaszra, Ruzsina Milenát Sztari Futakról Szombor szállási iskolába, Cvejanov Zórát Szomborból Kotorba és Karancsev Vukiszávát Kikindára nevezte, illetve helyezte át.

— **Gyilkosságért másfél évi börtön.** Becskerekről jelentik: A becskereki törvényszéken Bunics Ivó törvényszéki elnök büntető tanácsa most tárgyalta Baberics Ilija huszonhatéves jómódu vranjevói földmüves bünügyét. Baberics Ilija 1926. december 24-ikén bicskával leszurta Glavacski Zsivát, aki sérüléseibe rövidesen belehalt. Baberics Ilija az elnök kérdésére kijelentette, hogy nem érzi magát bünösnek, mert tettét önvédelemből követte el. Hónapokkal a gyilkosság előtt vett egy lovat Glavacskitól, aki azonban becsapta, mert nem azt a lovat küldte haza, amelyiket ő látott, hanem egy cigánytól vásárolt másik lovat. December 24-ikén este ő a korcsmában ült és vacsorázott, mikor odajött Glavacski és azt mondta, adja vissza a lószerszámot, ad helyette másikat, mire ő azt felelte, ha akarja, visszaadja a lovat szerszámostól, ő meg adja vissza a pénzt, de külön a szerszámot nem adja vissza. Erre Glavacski sértegetni kezdte, utóbb pedig az arcába vágott. Erre ő a késsel, amellyel éppen evett, egyszer megszurta. A biróság husz tanut hallgatott ki, akik valamennyien megerősitették a vádlott előadását. Ivkovics Vlasztimir törvényszéki orvos szakvéleménye azonban terhelő volt a vádlottra, amennyiben megállapitotta, hogy nem egy, hanem három szurás volt a testen, kettő a karján, egy pedig a hátán, amely a tüdőbe hatolt. Ez az utóbbi szurás nagy sebet ejtett, amely fertőződött és a fertőzés okozta a halált. Trifunac Bozsidár vezető államügyész vád- és dr. Setyerov Vláda védbeszéde után a biróság bünösnek mondta ki Babericset halált okozó sulyos testi sértés büntettében és ezért másfél évi börtönre itélte. Az elitélt felebbezett.

— **Egy megbokrosodott ló a villamoskocsi elé vonszolt egy utasokkal telt kocsit.** Noviszadról jelentik: Kedden reggel nyolc órakor a Temerini-ucca végén a villamos végállomás közvetlen közelében egy megbokrosodott ló az utasokkal telt kocsit a villamos sinekre vonszolta. Az arra haladó villamos elütötte a kocsit, de az utasoknak szerencsére nem történt komolyabb bajuk. Kedd reggel nyolc órakor Baumhauer Béla városi segédmérnök és Nedeljkov Lázár müszaki rajzoló, Lucsics Jócó városi előmunkással egy városi kocsin hivatalos kiküldetésben a Temerini-utra akart kiszállni. A kocsi elé Horváth János kocsis egy olyan lovat fogott, amely még nem szokta meg a város zaját. A ló már a főtéren megijedt a villamostól és autóktól és az öreg kocsisnak nagy erőfeszitésébe került, hogy megfékezze. A Temerini-ut végén a kocsi mögött jött a 34-es számu villamos, amelyet Jánus Ferenc kocsivezető vezetett. A kocsi a kocsiut közepén haladt, de a ló a villamos csengésétől megbokrosodott, erős ivben jobbra ugrott és felvonszolta a kocsit a sinre. Öt méterrel mögötte robogott a villamos, amelyet Jánus Ferenc már nem tudott lefékezni és akkor ért a kocsihoz, amikor az éppen a sineken volt. A sebesen robogó villamos teljes erővel nekivágódott a sineken épp áthaladó kocsinak, amely felborult, az utasok pedig nagy ivben kiröpültek belőle. A villamos pozdorjává törte a kocsit. A kocsi utasai a sineken tulröpültek és ennek köszönhető, hogy nem kerültek a villamos alá. Egyedül Lucsics Jócó városi előmunkás szenvedett a fején erősebb sérülést, amelyet dr. Ninkov Szteván városi orvos, aki Malencsics Rodoljub rendőrkapitánnyal hamarosan a helyszinre érkezett, kötözött be. Baumhauer Béla segédmérnök és Nedeljkov Lázár müszaki rajzoló egy másik kocsin visszatértek a városházára, ahonnan röviddel utóbb a kórházba mentek, mert Baumhauer Béla erős belső fájdalmakról panaszkodott, mig Nedeljkov többizben elájult. Mindkettőt alapos vizsgálatnak vetették alá, de eddig nem lehetett megállapitani sérülésüket. A vizsgálat megállapitotta, hogy a villamoskocsi vezetőjét nem terheli felelősség, mert az előirt gyorsasággal haladt. A balesetet a megbokrosodott ló okozta.

— **A felesége nevét irta a váltókra.** Noviszadról jelentik: A kiszácsi csendőrség kedden letartóztatta és a noviszadi ügyészség fogházába szállitotta Szili Ferenc rumenkai asztalost, akit a felesége jelentett fel okirathamisitásért. Szili ugyanis a felesége tudta nélkül váltókat irt alá és nagyobb pénzösszegeket vett fel, amelyeket elköltött.

— **Elrendelték a vizsgálati fogságot a pénzhamisitó Reyser Lajos és társai ellen.** Noviszadról jelentik: A becskereki rendőrség, mint ismeretes, hetekkel ezelőtt letartóztatta dr. Reyser Lajos becskereki lakost és két társát, akiket pénzhamisitással vádolnak. Reysert, továbbá Leichinger Tivadart és Oszkárt Noviszadra szállitották és a pénzhamisitók azóta előzetes letartóztatásban voltak. A vizsgálóbiró kedden elrendelte ellenük a vizsgálati fogságot.

— **A noviszadi ingyen-kenyér egyesület évi közgyülése.** Noviszadról jelentik: A noviszadi ingyenkenyér egyesület október 14-ikén tartja rendes évi közgyülését az egészségügyi palotában.

— **Tartományi rendszámokat kaptak a noviszadi autók.** Noviszadról jelentik: A bácskai tartomány uj szabályrendelete értelmében kedden kezdték meg Noviszadon az autók régi számozásának kicserélését. Az autókat a szabályrendelet több csoportba osztja. A luxus- és taxiautók, továbbá az autóbuszok a 381-től 530-ig terjedő számokat kapták. Az uj táblán fel van tüntetve a tartomány és az év, amelyben a rendszámot kiadták. Megkülönböztető jelzőtáblát kaptak a próbaautók és a motorbiciklik.

— **Tiz pályázat érkezett a horgosi adóügyi jegyzői állásra.** Horgosról jelentik: Horgoson [illegible] napokban fogják megválasztani az adóügyi jegyzőt. Az állásra eddig tiz pályázat érkezett.

— **Átadták az ügyészségnek a budapesti diplomahamisitókat.** Budapestről jelentik: Budapesten, mint megirtuk, nagy diplomahamisitási bünügyet lepleztek le. Csomzadlák József épitészeti rajzoló elhalt mérnökök diplomamásolatát kikérte a müegyetemről és azokat eladta. A diplomahamisitás ügyében befejeződött a nyomozás és az ügy gyanusitottjait átkisérték az ügyészség Markó uccai fogházába. Csomzadlák József, valamint Salamon János és Fehér János, Csomzadlák büntársai, kik a hamisitásban segédkeztek, valószinüleg továbbra is letartóztatásban maradnak, mert több terhelő bizonyiték merült fel ellenük. Huszovszky András kárpitost, akit a rendőrség különböző gyanuokok alapján szintén letartóztatott, szabadonbocsátották. Csomzadlák, mint megállapitották, nemcsak társait igyekszik minél jobban belekeverni a botrányos diplomahamisitásba, hanem olyanokat is, akiknek semmi közük sincsen az egész ügyhöz, vagy legfeljebb annyi, hogy valahonnan ismerik Csomzadlákot. Igy próbálta meg a müegyetem egyik funkcionáriusát is gyanuba keverni. A diplomahamisitási ügy negyedik gyanusitottja, Fenyves István épitész, akit azért tartóztattak le, mert Csomzadlák állitólag 24.000 pengőért hamis diplomát szerzett számára. Fenyves ügyében a vizsgálóbiró fog dönteni.

— **Elfogott tolvaj.** Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji vasuti parkban Jelkics Dancsika rendőrnek feltünt egy gyanusan viselkedő fiatalember. A rendőr a fiatalembert előállította a rendőrségre, ahol kitünt, hogy Paunovics Teodornak hivják, tizenkilenc éves vrbászi bádogossegéd. Paunovics beismerte, hogy a rajta levő télikabátot a sztaribecseji gyógyfürdőben lopta, a lábán levő vadonatuj cipőt pedig Szilkó Simon sztaribecseji gazdától emelte el. A tolvaj fiatalembert átadták a csendőrségnek.

— **Titokzatos gyilkosság az országuton.** Becskerekről jelentik: Titokzatos gyilkosság ügyében inditett nyomozás az écskai csendőrség. Écska és Perlez községek között a határban egy elhagyott kutban férfi holttestet találtak. A holttest negyven-ötven év közötti férfi holtteste, amely bosnyák ruhába volt öltözve. Megállapitást nyert, hogy az ismeretlen bosnyákot megfojtották, azután felakasztották, végül pedig beledobták a kutba. A halott zsebeit a csendőrség gondosan átkutatta, de semmi irást nem találtak nála. A környékbeli szállásokon elmondották, hogy a bosnyákot előző este látták három más idegen férfi társaságában az országuton. A nyomozás a legnagyobb erővel folyik tovább, de eddig még teljesen eredménytelenül.

— **Bukás előtt áll a dán kormány.** Koppenhágából jelentik: Slebsager kereskedelmi miniszter lemondása, aki visszalépését minisztertársai, különösen Madsen-Mygdal miniszterelnök magatartásával indokolta, akik megtagadták a fizetési nehézségek közé került Privatbanken nevü pénzintézet állami segitséggel való szanálását keresztülvinni, mindinkább erősebb politikai hullámokat ver fel. Számolnak azzal, hogy a képviselőház legközelebbi ülésén még saját pártja sem fogja támogatni a kormánynak a bankkérdésben elfoglalt álláspontját s kénytelen lesz beadni lemondását.

Biztos megélhetést nyujt
egy modernül berendezett előnyomda. Legkedvezőbb feltételek mellett beszerezhető az „UNION" előnyomda-berendezési gyárnál, Sentán. 10169

— **Hét napi fogház rágalmazásért.** Szentáról jelentik: A szentai járásbiróság hétfőn tárgyalta Braovics Pavle moli lakos rágalmazási ügyét. Braovics azzal vádolta meg a moli vöröskeresztegylet vezetőségét, hogy a szociálpolitikai minisztérium részéről a moli tüzkárosultak részére kiutalt hatvanezer dinár segélyt nem osztották ki teljes összegében az érdekeltek között. A megrágalmazott vezetőség feljelentette Braovicsot, akit a szentai járásbiróság rágalmazásért hét napi fogházra, ötszáz dinár pénzbüntetésre és a költségek megfizetésére itélte. Braovics az itélet ellen felebbezett.

— **Házasság.** *Michels* Gyula noviszadi gyógyszerész okt. hó 4-ikén délután fél öt órakor vezeti oltár elé *Gyulai Gaal* Magdát a szombori plébániatemplomban.

— **A távbeszélés világrekordja.** Berlinből jelentik: Egy frankfurti szinész Berlinben különös mutatványt fog a közönség elé tárni. Arra vállalkozott, hogy 130 órán keresztül egyfolytában beszélni fog. Egy Friedrichstrassei restaurantban kezdi meg produkcióit és először egy kabaréprogramot fog előadni és azután tudományos cikkeket fog irógépbe diktálni több nyelven, végül szindarabokból fog részleteket elmondani. Naponta csak egy órát kiván pihenni. Ezzel a vállalkozásával meg akarja dönteni a távbeszélésnek azt a világrekordját, amelyet egy amerikai nő állitott fel, aki 43 órán át beszélt egyfolytában.

KIS SZÖKEVÉNY
Nagy Kató
brilliáns vigjátéka
Csütörtöktől a VÁROSI MOZIBAN

30 ország rádióamatőrjei használják
a Tungsram Bárium-csöveket!
Alkalmazza Ön is a felülmulhatatlan G 409 detektor és alacsonyfrekvenciáju csövet!
Fütőáram . . . 0.08 Amp.
Erősités 16
Meredekség . . 2.4 m A/V

— **Izgalmas hajsza Becskereken egy bicskatolvaj után.** Becskerekről jelentik: Izgalmas hajsza folyt le kedd reggel a becskereki piacon, ahol az inspekciós körutját végző Pajevics Voja detektivnek egy bosnyák árus panaszt tett, hogy a mellette álló ember ellopta a bicskáját. A detektiv felelősségre vonta a gyanusitottat, aki előbb tagadott, majd a detektiv erélyesebb felszólitására elővette zsebéből a lopott bicskát és azt visszaadta tulajdonosának. Pajevics detektiv be akarta kisérni a rendőrségre a tolvajt, aki azonban a katholikus templom előtt megszökött és fazekakat, tojásoskosarakat és tejes-edényeket feldöntve a piaci árusok rémületére köztük rohant el menekülve. Tiz perces izgalmas hajsza után végre elfogták a tolvajt, akiről megállapitották, hogy Bihácsi Pál harminchárom éves napszámos.

— ***Főhercegből — kapus.*** Bécsből jelentik: Wölfling Lipót, a volt Lipót főherceg már a világháboru előtt önként lemondott a főhercegi rangról, otthagyta az állását, mint tábornok és brigádparancsnok, hogy egy polgári családból való lányt vehessen feleségül. A háborut követő invalváció következtében elvesztette magánvagyonát, volt kereskedő, szinész, ügynök, de sehogy se tudott boldogulni. Az elöregedett, nyomorgó volt főhercegen most megkönyörült az osztrák kormány, alkalmazta mint kapust és idegenvezetőt a Hofburgban, hogy legalább betevő falatja legyen azon a helyen, ahol ősei, az osztrák császárok egy nagy birodalom felett uralkodtak. Emlékezetes, hogy a Wölfling Lipót testvére, Lujza főhercegnő, aki III. Frigyes Ágost szász királynak volt a felesége, világraszóló botrányok között vált el férjétől és az olasz Toselli felesége.

Bemutatják a sorsolásra kerülő tehenet Korhec Rudics-uccai üzlete előtt. Korhec Gyula szuboticai hentesáru gyáros Rudics-uccai fióküzletében minden vevő, minden tiz dinár vétel után egy szerencseszámot kap. A számok tulajdonosai között ötven értékes nyereményt sorsolnak ki és mint jelentettük, a főnyeremény egy fejős tehén lesz borjuval együtt. A sorsolást nagy érdeklődéssel várja a közönség és a rendkivüli érdeklődés annál is inkább indokolt, mert az első dijként kisorsolásra kerülő prima urasági fajtehén hatszázötven kilogram sulyu és naponta mintegy tiz liter tejet ad. A tehenet és a borjut csütörtök reggel nyolc órakor meg lehet tekinteni a Rudics-uccai Korhec üzlet előtt. A huzás október tizenhatodikán lesz, a nyereményszámok kiosztása is október tizenhatodikáig tart és csütörtök délutántól kezdve Korhec Gyula Paja Kujundzsicseva-uccai gyártelepén is meg lehet tekinteni a kisorsolásra kerülő tehenet.

— **Eltünt földmüves.** Petrovoszelóról jelentik: A petrovoszelói rendőrségen bejelentették, hogy Gömöri József ötvennégyéves földmüves eltünt lakásáról és nyoma veszett. A rendőrség meginditotta a nyomozást.

— **A csókon szerzett pofon.** Szentáról jelentik: Szépen induló, de csunyán végződő szerelmi históriára tett pontot a szentai járásbiróság itélete. A szerelmi história hőse egy horgosi kereskedő, aki nemrég megállapodott egyik csinos leányismerősével, hogy minden csókért, amit a delnőtől kap, husz dinárt fizet nettó kassza, minden levonás nélkül. A hölgy — mint utóbb kiderült — jobb üzleti szellemmel rendelkezett, mint a kereskedő, mert naponta csak került-fordult egyet és már is lekent egy-egy csattanó csókot a kereskedő borostás arcára. Volt olyan nap, amikor a horgosi kereskedőnek nyolcvan-száz dinárt is lekellett guberálni a csókokért. Ezt a csókrohamot még egy horgosi kereskedő sem birja ki, érthető tehát, ha módositani szerette volna a megállapodásnak ugy pénzbeli, mint — mondjuk — morális részét. Kevesebb csókot kért és kevesebb dinárt akart fizetni. A szentai kis leány azonban a kisebb forgalom s főleg az alacsonyabb árak mellett nem találta meg a kalkulációját s továbbra is meg akart maradni a huszdinár os taksánál. Az alku nem folyt le simán, szó szót követett, végül is a kereskedő félretéve gyengéd érzelmeit, hatalmas pofonnal zárta le a vitát. A leány erre bepörölte a szentai járásbiróságon, amely a kereskedőt száz dinár pénzbüntetésre itélte. Ennyi pénzért öt csókot is kaphatott volna.

— **A martonosi iskolaszék pénztárából eltünt ötvenezer dinár.** A következő levelet kaptuk: »Becses lapjukban szeptember 28-ikán megjelent »A martonosi iskolaszék pénztárából eltünt ötvenezer dinár« cimü közleményre kérem sziveskedjenek az alábbi helyreigazitást leközölni: Én mint iskolaigazgató, soha és semmiféle pénzeket nem kezeltem és most sem kezelek, ami a vizsgálat során beigazolódott. Esetleges más szabálytalanságokért, amelyek engem mint iskolaszéki jegyzőt terhelnek, vállalom a felelősséget. Teljes tisztelettel Petakovics Milorád iskolaigazgató, Martonos.«

— **A baranyai menekültek ülése.** A baranyai menekültek szuboticai csoportja október 6-ikán vasárnap délelőtt fél tizkor a Karlovics-féle vendéglőben taggyülést tart. A vezetőség felhivja az összes tagokat, hogy a tárgysorczat fontosságára való tekintettel valamennyien jelenjenek meg az ülésen.

— **Eljegyzések.** *Spivak* Ancika (Oszijek) és *Weitzenhoffer* Lajos (Noviszad) jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

— *Schlesinger* Juliskát (Szubotica) eljegyezte *Lifschitz* Jenő nagykereskedő (Szombor). (Minden külön értesités helyett.)

— **Ezer fehér galamb repült szét Teschenben a hősök emlékünnepén.** Teschenből jelentik: Az elesett hősök emlékének nagy ünnepségek keretében hódoltak hétfőn a Teschen vidéki polgárok. Az összes gyárakban éles hangon szólaltak meg egyszerre a szirénák, amelyeknek hangja belcharsogott az ünnepi csendbe, majd ezer fehér postagalambot eresztettek utnak, amelyek egész Csehszlovákiába elvitték a tescheni polgárok üdvözletét.

Külföldi festőművészek müveinek kiállitása
Szubotica
Hotel National
(volt Lloyd-nagyterem)
még csak 2 napig tart
10316

— **Előadás a jövő háboru borzalmairól.** Sztaribecsejről jelentik: Dr. Topalovics Zsivkó beogradi orvos vasárnap este szépszámü közönség jelenlétében a sztaribecseji ipartestület helyiségében tudományos előadást tartott a jövő kémiai háboru borzalmairól. Az előadást vetitett képekkel illusztrálta.

— **A hamburgi községi választásnál uccai harc volt a Reichsbanner és a kommunisták között.** Hamburgból jelentik: Most tartották Hamburgban a képviselőtestületi választásokat. Geesthacht kerületben véres összetüzés történt a birodalmi lobogó szövetség tagjai és a kommunisták között. A választási hangulat már délelőtt is izgalmas volt, ugy hogy több kisebb összeütközés vot, kisebb sérülésekkel. Délután a lobogó szövetség tagjai felvonultak, de a felvonulást megzavarták a gummibotokkal felfegyverzett kommunisták. Vad verekedés támadt, előkerültek a revolverek, egy kommunistát agyonlőttek. Tizen sulyosan és több mint kétszázan könnyen megsebesültek. Egyes sebesültek állapota életveszélyes. A rendőrség tehetetlen volt a nagy tömeggel szemben.

Akiknek a szivmüködése gyenge, erőlködés nélkül ugy érhetnek el könnyü székelést, ha naponta reggel éhgyomorra megisznak egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserüvizet. Szivszakorvosok megállapitották, hogy a *Ferenc József* viz sulyos billentyühibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

KÖZGAZDASÁG

Nagyarányúnak igérkezik az idei szilvaexport. Beogradból jelentik: Az idei kitünő szilvatermés folytán az ország aszalt-szilvakivitele a mult évinél jelentékenyen nagyobbnak igérkezik. Az aszaltszilva jelenlegi piaci árai a következők: Hetes 710 dinár, nyolcas 610 dinár, százas 465 dinár és usance 350 dinár métermázsánként Valjevó vagón paritásban. A jugoszláv aszaltszilva iránt rendkivül nagy keresletet nyilvánul meg külföldön.

A noviszadi Városi Takarékpénztár zálogházat létesit. Noviszadról jelentik: A kereskedelmi minisztér jóváhagyta a noviszadi Városi Takarékpénztárnak zálogház létesitésére vonatkozó szabályrendeletét és a városi Takarék rövidesen bekapcsolja ezt az uj üzletágat eddigi mükődésébe. A Városi Takarék szociális feladatot kiván a zálogüzlet létesitésével megoldani, azonban a zálogtárgyak után 16 százalék kamatot kénytelen szedni.

A noviszadi ármentesitő védgátak. Noviszadról jelentik: Dr. Borota Braniszláv polgármester e héten Beogradba utazik, hogy a katonai hatóságoknál kieszközölje az engedélyt, hogy a Hadi-szigeten, a létesitendő ármentesitő védgátak munkálatait akadályozó sást az ármentesitő társulat kiirthassa. Amennyiben az engedély megérkezik, a védgátépitési munkálatokat még ezévben megkezdik.

Megnyitották a szlavonbródi mezőgazdasági kiállitást. Szlavonbródból jelentik: Szlavonbródban ünnepélyes keretek között nyitották meg a mezőgazdasági kiállitást. A megnyitó beszédet Baretics Tomiszláv, az oszijéki tartomány választmányának elnöke mondotta. A kiállitás első napján rendkivül nagy közönség látogatta a különböző pavillonokat.

FILM

Nagy Kató: A kis szökevény

A Városi Mozi uj filmje

Kevés filmszinésznő futott be olyan gyors karriert, mint *Nagy* Kató, akinek müvészi pályáját fokozott figyelemmel kisérjük, mert ebből a tunya és álmos alföldi városból indult el, amelynek zsiros talajából kevés tehetség fakad. Ezért kétszeres öröm látni, hogy Nagy Kató filmszinésznői pályája milyen töretlen, egyenes vonalban emelkedik állandóan felfelé, a siker ormai felé. Karrierjének legszebb eddigi állomása *A kis szökevény* cimü film, amely csütörtöktől kezdve kerül szinre a Városi Moziban.

Az első film, amelyben már valóban Nagy Kató játssza a főszerepet, mert amig eddigi filmjeiben csak a második női szerepet osztották rá, addig *A kis szökevény*-ben már a vigjáték egész cselekménye és majdnem mindegyik jelenete ugy van felépitve, hogy Nagy Kató a domináló és éltető eleme az egész filmnek. Ludwig *Fulda* regényéből készült a *Die Durchgängerin* szcenáriuma és megfelelőbb szinésznőt nem is találhattak volna a cimszerepre Nagy Katónál. Szinte a maga életét játssza annyira, hogy ha nem tudnók, hogy regényből készült a film, az volna az érzésünk, hogy róla irták ezt a vigjátékot. Ha nem is igy történt, bizonyos, hogy a szcenárium feldolgozásánál már rágondoltak és a személyére szabták a szerepet. Egy csitrit játszik uj filmjében Nagy Kató, egy urilányt, aki megszökik szerelmesével hazulról és évek mulva gazdagon, boldogan tér vissza apjához. Ennek a filmbeli lánynak a temperamentuma, a lelkivilága, minden fintora és mozdulata annyira Nagy Katóé, hogy csak önmagát kell adnia és talán ez sikerének a titka. Nem kell játszania, nem szükséges a komédiázás, hanem csak oda kell állnia a felvevőgép elé és tovább élni a maga életét, hogy maradék nélkül, teljesen és hiánytalanul személyesitse meg Ilsebeth alakját. Ez nagyszerüen sikerül is Nagy Katónak és annyi müvészi öntudattal, a lányság annyi bájos üdeségével, olyan sok fiatalos temperamentummal és kedves, franciás gaminséggel csinál mindent, hogy ha eddig nem, ezzel az alakitásával beérkezett a legjobb filmszinésznők sorába.

Nagy Kató alakitásán tul, a film is elsőrangu. Joe *May*, a kiváló rendező kellett ahhoz, hogy Nagy Kató tehetsége végre méltó keretben és teljesen érvényesüljön. A filmnek sok ötlete és felvétele vall a hivatott rendező kezére, hogy csak egyet emlitsünk, ilyen nagyszerü ötlet például a meggazdagodást jelző lift, amelyen Nagy Kató mindig feljebb és feljebb száll, magasabb és még magasabb számok felé. A szcenárium és a rendező érdeme az is, hogy végre látunk egy filmet, amelyben benne van — minden romantika mellett is — a valódi élet ezer gondja és mozgalmassága is, ahol dolgoznak a vigjáték hősei, kemény munkával és nehezen keresik meg kenyerüket, ellentétben a legtöbb filmmel, amelyekben csak szerelmeskednek és szórakoznak az emberek. Nagyon gondosak és tiszták a fotografiák is és a legkisebb szereplők is elsőranguak. Vivian *Gibbson* most is szép és hóditó, Hans *Brausewetter* póz nélküli közvetlen partnere Nagy Katónak és kabinetalakitást nyujt az a szinész, aki egy öreg inast játszik szivvel, melegen, müvészettel.

A kis szökevény nagy külföldi sikere teljesen indokolt. A Városi Mozi szerencsés kézzel választotta Nagy Kató nagyszerü uj filmjét.

László Ferenc

SZINHÁZ

Portré egy emberről

aki mindenkit meg tud kacagtatni

André Rivels, egy furcsa bohóc

(A B. N. budapesti szerkesztőségétől.) Senki sem fog megvádolni azzal, hogy reklámot akarok csinálni André *Rivelsnek*, a világ legjobb variété-szinészének, aki ebben a mesterségben magát Grockot is lepipálja. André *Rivels* vasárnap este *utoljára* lépett fel a pesti orfeumban, ahol harminc este csodálta a közönség ennek az embernek az istenadta humorát.

A bemutatkozására senkisem volt kiváncsi. Az emberek elfásultak abban, hogy ma minden szindarab szenzáció, minden zeneszám sláger és minden artistaszám attrakció. Nem hittek az orfeum égő transzparensének sem, amely lángoló betükkel hirdette a világ legjobb bohócát. És három nappal budapesti bemutatkozása után már szájról-szájra járt a hir, hogy egy csodatevő érkezett a városba, egy csodatevő, aki ma meg tudja kacagtatni az embereket.

Mit tud André Rivels? Mindent, ami sziv és humor. Először Chaplin maszkban lép a közönség elé és társulatával a legvakmerőbb légtornászmutatványokat produkálja. Csupa régi trükk: mindig azt kell hinni, hogy a mutatvánnyal baj történik és a végén természetesen felszabadul a kacagás. André *Rivels* az egyetlen Chaplin, aki megérdemli, hogy együtt emlegessék azzal a kivételes tehetségű, nagy müvésszel, akinek a maszkját kölcsönkérte.

De nem ez a müvészetének a csucspontja. A harminceperces tréfa után a második részben jön egy ujabb félórás mutatvány, amely emlékezetes marad minden néző számára. Ugy kezdődik a jelenet, hogy két bohóc a szinpadra lép és zenélni kezd. Az egyik parányi hegedüt szorongat az álla alat, a másik pedig vidáman pengeti a gitárt Alig játszanak pár taktust, megjelenik nagy vörös orral, a zenebohócok tépett ruhájában, félméteres papucsal, kopasz vörös parókával André Rivels. Trombitát fuj és elrontja a két muzsikus játékát. Ezek ketten ráförmednek és tört németséggel mondják:

— Hinauss Mars!

Rivels nem felel, nem reagál, csak tovább trombitál, majd amikor a két fiu erőszakos lesz, a trombita nyelvén felel nekik. Ez a trombita bug, zenél, kiabál, tiltakozik, haragszik, bosszuért kiált, megsértődik, kérdez és felel, végül hangosan sértegeti a társaságát és méltóságteljesen elvonul. Zenészemberek mondják, hogy eddig abszurdumnak látszott egy ilyen primitiv hangszerrel az emberi érzés végtelen skálájának minden rezdülését kihozni.

Végül összebarátkoznak ők hárman és az egyik azt ajánlja, hogy mutassanak be valami akrobata dolgot. Rivels egyszerre izgatott lesz, megilletődik és a közönség felé fordulva valami utánozhatatlan gyönyörüséggel mondja:

— *Akrobat! Ohh!*

Ez az »akrobat« és ez az »ohh« a nagy titka Rivels müvészetének. Karinthy Frigyes azzal hasonlitotta össze ezt a csatakiáltást, mintha Capablanka játék közben felkelne a tábla mellől és belekiáltaná a világba: »Sakkmester! Ohh!« És André Rivels, amikor hatszor fordul a levegőben és a fején két ember fuvolázik bécs keringőt, andalitóan suttogja ujra mintegy önmagának:

— Akrobat! Oh!

Apró jelenetek. Hidban vannak, ketten alul, fölöttük négy ember. Rivelsék ketten alul összevesznek és elkezdenek civakodni teljesen megfeledkezve az édes teherről. Felejthetetlen kép. Más: Rivels behozza a kis fiát, egy négy éves apróságot, ugyanolyan vörös-kopasz parókában mint ő. A kisfiu tapsot kap és ő ilyenkor mindig előlép és szerényen mondja: »Mein Sohn« Más: Két ember áll a vállán. Az egyik az igazi légtornász, elegáns, gőgös, testén pompásan feszül az élesen vasalt szmoking. És alatta Rivels egyszerre csak meginog, kapaszkodni kezd és megfogózik a nadrágba, amely egy pillanat alatt a kezében marad. De fent a gladiátor fölényesen integet, azt hiszi, hogy ő a legelegánsabb ember a kerek földön.

Abból a Nobel-dijból, amit az emberiség jótevőt kapnak, André Rivels is megérdemelne egy-két garast. Mert meg tud nevettetni.

(s. a.)

SPORT

Goldstein Pál emlékversenyt rendez a Hakoah október 28-án

Két év előtt tragikus körülmények között elhunyt *Goldstein* Pál, a szuboticai fiatal és nagytehetségü birkozó. Goldstein a Szandban kezdett birkózni és amikor az egyesület birkozószakosztálya feloszlott, átlépett a Hakoahba, amely ekkor otthont adott a birkozósportnak.

Goldstein Pál már pályája elején kitünt kivételes képességeivel, érvényesülése elé a sportkörök a legnagyobb reménységgel tekintettek és a tehetséges fiatal birkozónak mindenki nagy jövőt jósolt. Goldstein Pál be is váltotta a hozzá füzött reményeket, versenyeit sorra nyerte és előbb a Vajdaság, majd az ország bajnoka lett, amikor 1926-ban *a birkozó szövetség kiküldte a milanói európaversenyre.* Goldstein Pál itt a világ legjobb birkozóinak konkurrenciájában, a világ legelső szaktekintélyei előtt bizonyitotta be kivételes képességeit.

Felfelé ivelő pályája még csak igéret volt, amikor tragikus halála gyászba boritotta sportbarátait. A Hakoah elhatározta, hogy méltóan gondoskodik Goldstein Pál emlékének megőrzéséről. A Hakoah birkozó szakosztálya, amely ma egyedül foglalkozik Szuboticán birkozással, fiatalon elhunyt nagyreményü atlétája *emlékére október 28 án »Goldstein Pál emlékversenyt«* rendez.

A verseny nagyszabásunak igérkezik és sportunkban eseményszámba megy. Szuboticán ugyan is, daczára az itt levő kitünő birkozóanyagnak, már évek óta nem rendeztek komoly birkozóversenyt, mig most *a Goldstein emlékverseny fel fogja vonultatni az ország legkiválóbb nehézatlétáit.*

Az október 28-iki verseny országos jellegü lesz és arra *a Hakoah »Goldstein Pál emlékdi«-at, egy nagyon értékes serleget tüzött ki.* A serleget az a résztvevő egyesület nyeri el, amelynek birkozói a versenyen a legtöbb pontot szerzik. Ezen kivül természetesen a szokásos éremmel is dijazzák az első három helyezettet. A Goldstein Pál emlékserleg *vándordij*, amely háromszori győzelem után megy át elnyerőjének végleges tulajdonába.

A versenyen résztvehet minden igazolt birkozó, aki a jugoszláv nehézatlétikai szövetség valamely tagegyesületének szineiben indul. *Nevezési dij nincs.* Nevezések legkésőbb október 25-én déli 12 óráig küldendők be a Hakoah sportegyesületnek.

SZTARIBECSEJ

Szoko—Vrbaszi SC 6:0 (2:0). I. osztályu bajnoki. Biró: Mangh. Nagyszámu érdeklődő előtt játszotta le a Szoko az első bajnoki mérkőzését a Vrbaszi SC-vel. Az eredmény nem hü kifejezője az erőviszonyoknak, mert csupán a Szoko csatárok balszerencséjének tulajdonitható, hogy a VSC-ot a szombothoz hasonló vereség nem érte. A mérkőzést Vrbasz kezdi, azonban csakhamar a Szoko kerül fölénybe, amit csak a VSC két eredménytelen akciója zavar meg. Az első félidő góljait a Szoko a 20-ik percben Balázs, a 38-ik percben Károlyi révén éri el. A második félidőben a Szoko technikai fölénye még jobban érvényesül. A második félidő góljait a 4-ik percben Tihanyi, a 17-ik percben Pénzes, a 32-ik percben Balázs és a 39-ik percben Arnovlyevics lőtték.

A noviszadi lóverseny. Noviszadról jelentik: A Péter trónörökös nevét viselő lovaregylet vasárnap, október hetedikén rendezi első őszi lóversenyét Noviszadon. A nevezési zárlat *október 4-ikén tizenkét óra.* Kiosztásra kerül összesen 49.250 dinár dij. A verseny sorrendje: I. futam. Délután két órakor, mezei lovak és félvérüek versenye, dij 5.200 dinár, táv 1200 méter. II. futam, kétévesek versenye, dij 6.500 dinár, táv 1200 méter. III. futam, Jugoszláv dijverseny, dij 14.000 dinár, táv 2400 méter. IV. futam, vajdasági nemzetközi verseny, dij 9.250 dinár, táv 1300 méter. V. futam, handicap, dij 6.500 dinár, táv 1800 méter. VI. futam, zsokék nagy akadályversenye, dij 7.800 dinár, táv 5.400 méter.

TÁRCA

Naplótöredék

Írta: Szilágyi Olga

Tovább-tovább, vonszolom az uccán végig, fáradt testemet; energiafoszlányaimmal hajtva bennem a gépezetet. Testem, ugy érzem — egy panoptikum eli viaszbáb; a lábak mechanikusan lépnek előre. A belváros népes uccája sok jajjával és kacagásával elvonul előttem, nem hallom. Szemem homályosak és fáradtak. Ezek nem hasonlitanak a panoptikumbeli babáknak szemeihez, mert hiszen azok ugy vannek preparálva, hogy tüzeseknek és élénkeknek látszanak. Nevetséges! Egy órával ezelőtt azt mondta valaki ezekre a fáradt szemekre — »Ha nekem ilyen szemeim volnának, Asszonyom, megbabonáznám velük a fél világot«, Bolond! Szegény szemek, ugy látok most velük mindent, mintha egy robogó gyorsvonaton ülnék és kinéznék az ablakon keresztül, holott surolnak a népes járdán az emberek, de én csak megyek — mechanikusan megyek — és nem térek ki senki elől; egy gépember nem térhet ki! Hová megyek, meddig megyek, minek megyek, nem tudom! de nem is fontos. A szerkezet majd lepereg és valahol majd csak megállok. De az agy meg a lélek ellentétben a panoptikumbeli bábbal, félelmetesen működik, lángol, háborog és fáj, fáj, hogy nyögök bele. Rettenetes, ha nyög az ember lelki fájdalmaktól. Fizikai fájdalmaktól eredő nyögések sosem oly sajgók és mélyek... Egy kéregető asszony fiatal, csinos arccal, kis gyermekével karján felriaszt, szól hozzám. »Kérem, férjem sulyos beteg, segitsen valamivel!« Adok neki egy papirrongyot. »Jó asszony, koldusabb vagyok, mint maga. Maga a férjéért koldul, óh bár én is koldulhatnék inkább érte.« Rám néz, furcsa, csodálkozó arccal, és biztosan ezt gondolja magában: »Ez az asszony bolond!« hadd gondolja!

Érzem, tudom, hogy hazudott, érzem, hogy itt van, hogy nem utazott még el. De hát mire való ez az örkös hazudozás. A gép megállott egy sarkon, tétován állok egy pár percig. A gépet ujból fel kell huzni. Az energiafoszlányok működni kezdenek. Most valaki elmenőben ismét surol, rápillantok ő az. Halkan elsikitom magam, szivem verése eláll. És mégis be kell vallanom magamnak és egyuttal csodálkozom, öröm is vegyül bele ebbe az emberfeletti fájdalomba. Tehát amit sejtettem — éreztem — igaz! Ime itt van, nem utazott el, hazudott ismét. Nagy zavarát nem tudja palástolni, — elvörösödik, hebeg, hogy eltolódott az utazása közbejött akodályok folytán. Kemény szavak tolulnak ajkamra. Szemrehányások, melyekkel csordultig telve a lelkem. Mint egy drágakőkereskedő, ki a legszebb ékköveit helyezi kirakatába, ugy adtam én is neki, ugy ajándékoztam én meg, bőségszaru volt a lelkem, melyből öntöttem rá legékesebb kincseimet. A járdától két lépésnyire, a kocsiuton ismét feltünik a koldusasszony alakja. Gyermeke most is a karján, mig másik karjába egy fiatal férfi kapaszkodik. Megálltak. Az asszony felismert, és sápadt kis arca mosolyra állott. Élénken magyarázni látszott előbbi találkozásunkról és furcsa megjegyzésemről. A férfi is elmosolyodni és mondani látszik: »Látod, az ott az embere, akivel együtt áll, ugy látszik, haragszik rá, talán elhagyta, talán rossz hozzá?!« és hálás, a fájdalomtól bágyadt szemeit, melegen emelte az asszonyra. »Te nem hagysz el, te koldulsz is értem.« Továbbcsoszogtak.

A férfi jobb lábát vastagon térdig rongyokba csavarva, vonta maga után, arcán heves fájdalmak jele minden mozdulatnál. S ezért ők hárman mégis boldogabbak, mint én. Ő más asszonyhoz utazik, akit hitvesének nevez, mig én és gyermekem, száz sebből vérezve, várjuk és zokogunk. Kértem, maradjon egy kicsit velem, ha már találkoztunk. »Csak egy negyedórám van« — szólt és indult a Kereszt uccában levő kávéház felé. Összeomlani éreztem a lelkemet a szenvedések terhe alatt. — »Ebben a házban van dolgom egy negyed óra mulva,« — mondta egy palota kapujára mutatva; megint hazudott — éreztem. Felnéztem a kapura és megjegyeztem magamnak a házat. Mint egy részeg támolyogtam be a kávéház ajtaján és szinte lerogytam egy asztal melleti székre. Arcom lángolt a fájdalomtól és felindulástól. Nem tudtam kávémat elfogyasztani. Ő leitta mohón, sietve és már fizetett, hogy mennie kell, nincs több ideje. Kimentünk és elhaladtunk a ház előtt, amelyet megjelölt volt.

Némán haladtunk most már egymás mellett. A keserüség elfojtotta torkomat. Szótlanul kezet nyujtottam neki, és ő egy másik kapuajtóba tért be. Ugy látszik, nem jegyezte jól meg magának az előbb mutatott ház kapuját és igy árulta el nekem ujabb hazugságát. Miért?! Miért ez a rettenetes folytonos hazudozás. E sértő eljárása haragot és keserüséget váltott ki belőlem; most le fogom leplezni, — mondtam magamnak. — Meghuzódtam a kapu melletti kirakat előtt, tudtam, hogy két perc mulva kijön, azon reményben, hogy már elmentem. Ugy is volt, azonban a véletlen kedvezni látszott csunya játékának. Ugyanakkor, mikor kilépni szándékozott, egy hölgy állott meg előtte, ő még a kapualjban volt, engem nem látva. »Ni-ni, jónapot, Imre, maga Pesten?!« hallottam mondani. »Milyen pompásan néz ki, és mit csinál a felesége, Bella?« És kijött a kapualjból, látott és el akart menni előttem, szótlanul, mint aki nem ismer. És én odaszóltam: »Uram, egy percre kérem«, — és arcába vágtam hazugságát. — Ó, meg tudom érteni, ha valaki gyilkol fájdalmában.

Hazavánszorogtam és most itt ülök sivár kis szobámban és kint tombol, fütyül a szél, rázza az ablakomat. Ha mégegyszer hazudik, beléfojtom a hazugságot. Boldog koldusasszony, ki már a koldult falatokat fogyasztod el férjeddel és gyermekeddel.

✱

Gyermek-mellény, prima gyapjuból 45
Gyermek pulover, himalája gyapju 50
Legfinomabb gyermek mellény, nyakkal, selyem kidolgozással . 75
Pulover, férfi és női, szép mintázással 80

Kötött mellények és puloverek olcsó és nagy választékban
LITTMANN-nál (Huspiac)
0130

Női és férfi mellény, sima és mintás 75
Női mellény, selyem kidolgozással 99
Pulover, férfi és női, elől és hátul mintás 150
Legfinomabb férfi és női mellény nagy választékban 180

Naponta friss koser virsli és felvágottak Kőrösi Géza cégnél Rudić ucca

Üzleti berendezések pultok, állványok, iroszt. stb., egyszerűek és díszesek is eladók Berger Gyula Subotica, Terezia ulica 3. 9386

Perkelt zőkk Pajtakalőzőkazánok Réztisztők Rézedények és Rézárukat készítése és szakszerű javitása Hován László rézműves Subotica, Zrinski trg 24

KUTORT, épüle-, portál- és üzletberendezést jutányos áron készit, mindenféle javitást és bu orszállitást vállal Rizsányi Pál asztalos Subotica VI., Jugovićeva ul. 6. (Akademia-iskola mellett)

Érett nyugatindiai banán kapható Kőrösi Géza cégnél Rudić ucca

Vegyen csak 1x1 szövött mellényt vagy pulloweret nálam; amilyen biztos, hogy 2x2=4 épp oly biztos, hogy meg lesz elégedve Beck Jenő kötött-szövőtáru gyár Kicsinybeni árusitás: Rudićeva ul. 9372

UJ! 8787 UJ! Mandula Mogyoró Mazsola Füge SUGÁR MANÓ Telefon 47

Kárpitozott ülőbutorokat, bőr- és stilgarniturákat, függönyöket és hozzávaló paszományokat legolcsóbban HIRSCH LÁSZLÓ kárpitosnál szerezheti be Subotica, Paja Dobanovačkog ul. 5 9887

501 SPORT FIAT üzemképes, jó állapotban jutányos áron eladó Cim: Dr. Gortva János St.-Bečej 10037

MARHA Sertés Szekér Malom Magtár Bánya Személy -MÉRLEG-et a legtökéletesebb kivitelben, legolcsóbban szállit J. Sebestyén mérleggyára Subotica, Daničićev put 154 Ajánlatok és rajzok dijmentesen

Füszer, csemege, ásványvizek, festékáruk, cementfestékek, lakk és lakkfestékek legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása Naponta friss PÖRKÖLT-KÁVÉ A. ZORIĆ cégnél SOMBOR, Kraljevića Djordja ul. 5. 9724

NYILT-TÉR

Köszönetnyilvánitás

Mindazoknak, kik felejthetetlen és forrón szeretett drága jó Margitkánk oly hirtelen és váratlan elhunyta alkalmával részvétükkel mély fájdalmunkat enyhiteni igyekeztek, ezuton is hálás köszönetet mondunk.

Subotica, 1928 szeptember 29.

Szatmáry Kálmán
városi tisztviselő és gyermekei

Alulirott megvettem Greifenstein Jakob šajkaški-sveti-ivani üzletét, amiért is felhivom nevezett hitelezőit, hogy esetleges követeléseiket 14 napon belül jelentsék be nálam, mert a később beérkező bejelentéseket nem vehetem figyelembe.

Šajkaški-Sveti-Ivan, 1928. szeptember 30.

10.300 *Katharina Kreischer*

Földhaszonbérleti árverés

Alulirott gondnokság nyilvános árverésen bérbeadja az 1929, 1930, 1931. 1932. és 1933. gazdasági évekre az alapitvány tulajdonát képező 10 lánc ludasi földet.

Óvadékul 2000 dinár készpénz teendő le. Az árverés 1928. évi október hó 14-én délelőtt 10 órakor fog dr. Singer Simon ügyvéd irodájában (I. kör, Šenoe ulica 22. sz.) megtartatni.

Az árverésre vonatkozó előzetes felvilágositás az izr. Szent Egylet irodahelyiségében (VI. kör, Zrinjski trg 23. sz.) nyerhető.

Szubotica, 1928 október 1.

A HABROHR JÁNOS-féle alapitványi gondnokság.

ÓVÁS

Naptárárusitók figyelmébe

A naptárárusitókat ügynökök keresik fel, akik idegenben készült és itt csak megfejelt naptárakat kinálnak eladásra.

Figyelmeztetjük a naptárárusitókat, hogy ne hagyják magukat félrevezetni. Külföldön készült naptárakat az országba nem szabad behozni és nem szabad árusitani. Az a naptárárusitó, aki a külföldön készült és belföldön megfejelt naptárakat hoz forgalomba, könnyen kerülhet kellemetlen helyzetbe a hatóságokkal szemben.

A kereskedőnek ugyis épen elég kellemetlensége van, elég zaklatásban van része, még ha legjobban vigyáz is, minek vállalja az elkobzás, birságolás, letartóztatás veszedelmét, amikor arra semmi szükség nincs.

Belföldön is készülnek ugy magyar, mint német naptárak.

A Minerva naptárak

1929-re

is idejében megjelennek s ezek árusitása nyugodt és biztos keresetet jelent.

A közönség megismerte, megszerette, s keresi a Minerva naptárakat.

Az 1929-es esztendőre a következő naptárak jelennek meg kiadásunkban:

1. **Vajdasági Magyar Naptár**
2. **Petőfi Naptár**
3. **Gazdák Naptára**
4. **Jézus Szent Szive Naptár**
5. **Szőllősgazdák Nagy Naptára**
6. **Kis Naptár**

Mi a Minerva naptárak előnye minden más naptár felett:

1.

Olcsóbbak, mint a többi naptárak.

2.

Tartalmasabbak, vaskosabbak, mint a többi naptárak.

3.

Kiállitásuk csinos, tetszetős, müvészi.

4.

Szerkesztésük gondos.

5.

Minden naptár más-más szövegü.

6.

Igen sok és szép kép van benne.

7.

Tartalmuk élvezetes, tanulságos.

8.

A benne foglalt adatok pontosak. Minden más naptárkiadó kivágja és lenyomatja a tavalyi Minerva naptárak vásári adatait. Mi minden évben revidiáljuk az adatokat

9.

Minden naptárhoz ingyen regénymellékelet van hozzáfüzve.

10.

A naptárrészben a római katholikus, protestáns és görögkeleti ünnepeken kivül a nemzeti ünnepek és a holdtölte is vörös betükkel van feltüntetve.

Aki naptárárusitással foglalkozni akar, kérjen tőlünk árajánlatot:

Minerva-nyomda r. t.
Subotica

Garay Ella *(felsőruha-divatszalon Aleksandrova ul. 11) tisztelettel értesiti vevőit és a szuboticai, valamint vidéki úrhölgyeket, hogy az őszi és téli szezonra fazon-árait leszállitotta.*

A FÉRFI, A NŐ ÉS A FILM

LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

21

Amikor Lili adatait már felvette, Dérhez fordult Wohlheimer.

— Tessék a mérőléc alá állni!

Az ujságiró csak egy pillanatig csodálkozott, majd átértette a helyzetet: Az öreg ügynök azt hitte, hogy ő is statisztálni akar... Dér erre eddig nem is gondolt, de most hirtelen magáévá tette az ötletet. Miért ne statisztálna? Ugyis egy filmszcenárium témája foglalkoztatta, legalább közelebbről ismerkedik meg a film technikájával és főképen, legelsősorban a pénz! Hiszen igy a kétszeresét kereshetik... Dér egészen felélénkült és Lili legnagyobb csodálatára már ott állt a centiméteres falléc alatt és várta türelmesen, amig az ügynök bevezeti a nagy könyvbe részletes személyleirását.

Wohlheimer megigazitotta az orrán a szemüveget és száraz, üzleti hangon mondotta:

— Véletlenül épen jókor jöttek. Az Ufának valószinüleg hétfőn szüksége lesz nagyobb statisztériára egy bar-jelenet felvételénél. Ide már magukat is beosztom majd. A filmgyár minden statisztának napi nyolc márkát fizet. A felvételek napokig fognak tartani. A végleges értesitést vasárnapig megkapják.

Ez legalább rideg üzleti hang volt, amely azonban a pénzkeresés mentőövét nyujtotta a gondokban fuldoklóknak és nem udvarias szavu, de hazug áltatás, aminőt eddig annyiszor hallottak. Szinte hálásak voltak az öreg ügynöknek ezért a kimért üzleti hangért, holott itt nem kellett megköszönni semmit, ellentétben azokkal a helyekkel, amelyeken eddig megfordultak és ahol hálás arcot illett mutatni a hitegetésekért is.

Dér most már nem is találta olyan borzasztónak a statisztálás gondolatát, talán azért, mert tudta, hogy Lilivel lehet továbbra is egész napra, azán ujságiróösztöne megérezte, hogy a studióban uj impressziókat fog gyüjteni, amelyeket egyszer még talán felhasználhat... Több bizalommal és erősebb meggyőződéssel próbálta már jobb kedvre deriteni Lilit is, aki nem tudott olyan könnyen belenyugodni az elkövetkezendő kényszerüségbe. De azért mind a ketten a sulyos gondoktól való pillanatnyi szabadulás érzésével várták az ügynök értesitését, amely szombaton pontosan meg is érkezett.

XIII.

Hétfőn reggel pontosan nyolc órakor jelentkeztek az Ufa-gyárban. A semmittevés hetei után furcsa volt a korai felkelés és a reggeli órákban az uccák is idegenek voltak. Más karaktere van a nagyvárosi uccának reggel, más délután és ismét egészen más éjszaka. Most a hivatalokba és üzletekbe tóduló dolgozókkal volt tele az ucca, amely mintha a kezdődő munka szimfóniájának lendületes nyitánya lett volna. Ebből a hangulatból egyszer már izelitőt kaptak, akkor, amikor Berlinbe érkeztek és most maguk is beálltak a napi kenyér hajszoló, a munka robotjába siető rohanók sorába.

A filmgyárban az első nap még nem várt rájuk munka. Egy rendező elé kerültek valamennyien, akiket a Wohlheimer-ügynökség szállitott, többnyire csinos fiatal lányok és bizonytalan foglalkozásu fiatalemberek. A rendező ellenőrizte, hogy megfelelnek-e a követelményeknek, bár ez majdnem felesleges volt, mert az öreg Wohlheimerben meg lehetett bizni és valóban az ötventagu társaságból nem utasitottak vissza senkit. Aztán megmagyarázta nekik a rendező, hogy egy éjszakai bár-jelenet felvételein kell résztvenniök, a munkát azonban csak másnap reggel kezdik. Reggel nyolc órára jelenjenek meg valamennyien esti öltözékben, a nők estélyi toalettben, a férfiak frakkban vagy szmokingban. A felvételek néhány napig fognak tartani és napidijaikat minden este kifizetik a pénztárnál...

Még dél sem volt, amikor már ismét az uccán voltak, ötvenen, a Film mostohagyermekei, néhány napig tartó összetartozandóságban, felfelé törtetők vagy a lejtőn lefelé csuszók, sikerekről ábrándozó vagy csak a napi nyolc márka keresetre rászoruló névtelenek... Kiváncsian mustrálták egymást és már ismerkedtek is, a lányoknak hamar akadtak lovagjaik és a közös célok, azonos gondok hamar meginditották a beszélgetés fonalát.

Amikor másnap reggel a müteremben ujból találkoztak, nagyrészük már ismerősként üdvözölte egymást. Furcsa, groteszk reggel volt ez. Liliék félhétkor keltek álmosan és kedvetlenül és — mint önmaguk szatirája — estélyi ruhákba öltöztek. Lili világos selyemből készült, ujjatlan és dekoltált estélyi ruháját vette fel, Dér pedig a szmokingját és amikor egymásra néztek, minden keserüségük ellenére is nevetniök kellett... Szokatlannak, szinte kómikusnak tüntek fel egymás előtt a kora reggeli órákban igy kiöltözve és Dér Géza felkacagott:

— No, Lili, ha most otthon igy látnának:

— Azt hinnék, hogy egy bárba szerződtünk táncospárnak és most jöttünk haza a munkából! — felelte Lili, átvéve a tréfás hangot, de magában arra gondolt, hogy nincs is olyan nagy különbség mostani maguk és egy bár-táncospár között.

Otthon, a kisváros kivételt nem ismerő szabályai között ez tényleg elképzelhetetlen lett volna. Ott ilyen ruhában reggel csak hazatérni lehetett legfeljebb valami bálról, de elindulni semmiesetre... De még itt Berlinben is furcsa volt a napi munkájuk után szaladó, munkaruhás emberek közé menni az uccára ebben a maskarában... Bár meleg nap volt, mindketten tavaszi kabátot vettek, gondosan felhajtva a felöltő gallérját is, nehogy az emberek pincérnek nézzék a villamoson Gézát és valami elkésett éjszakai nőnek Lilit. Óvatosan elrejtették ruháikat, amelyek a józan reggeli órákban a munka uniformisát jelentették számukra, fantasztikus, furcsa kenyérkereset groteszk egyenruháját.

A filmgyár udvarán a reggeli napsütésben szinte kisértetiesen hatott az ötven sápadt ember a fekete ruhákból kivillanó fehér ingplasztrónnal és a tarka selymekben. Voltak köztük néhányan, akik már megszokták ezt a furcsa munkaruhát, régi statiszták, akik már néhány ruhát nyüttek el a reflektorok égető fényében. Ezek unottan olvasták ujságjukat vagy a magukkal hozott könyvet és néhány lány kézimunkát is hozott magával, hogy felhasználja a felvételek közötti szabad időt.

(Folyt. köv.)

Iskolatáskák vászonból... **25 din.** valódi bőrből **80 din.**
Iskolamappák és aktatáskák valódi tehénbőrből..... **90 din.**
Utazó-bőröndök és legmodernebb női ridikülökből óriási választék olcsó, leszállitott árak mellett
Schlager Henrik bőröndök és bőráru-specialistánál
Subotica, Aleksandrova ul. 1

Nemes gesztenyét
szépet, egészségeset kicsinyben és vagontételekben legelőnyösebb árban szállitanak
Hinko Schlossberg i sinovi, Gina
10261

Mindennemü
Déligyümölcs
Legfinomabb friss **Locum, Smyrna, Celofan, koszoru füge, mazsola, mandula, mogyoró, jánoskenyér stb.**
FORTUNA
CARA LAZARA ULICA 4
10265

INGYEN
14 napi svájci tartózkodás, utazás és 100 svajci frank zsebpénzt nyerhet, ha
Suchard Milka Velma Bittra
csokoládét
eszik
Az uj prémiák már forgalomban vannak, de a régi bónok és albumok továbbra is érvényesek 5259
A nyerők neveit későbben közöljük

Okleveles
gyógyszerészt keres
a vállalat önnálló vezetésére
Gyógynővény r. t.
Velikibečkerek
C097

Szükségem van 2,000.000 téglára
leszállitás részben ez ősszel, részben jövő tavasszal, franko Beograd-Klanica vagy Beograd uszály vagy vagón. **Jovan Djurdjević Beograd,** Sremska ul. 14
10237

KINTORNA

Mi az oka annak, hogy egész nap a kocsmában ülsz?

— Elárulhatom neked: a rossz feleség, meg a jó sör.

✱

Két öreg néni beszélget.

— Ne mondja, ne mondja, — szól az egyik — és hány éves már a kis unoka?

— Bizony már négyéves, — mondja a másik — csak látná, milyen szép, egészséges gyermek.

— Nincs véletlenül fényképe?

— Dehogy nincs, itt hordom a retikülömben. Itt van, nézze, hát nem gyönyörü?

— Na hát, de még ilyen erős, szép gyermek. De miért néz ilyen rosszkedvüen a képen?

— Igen kár, hogy ilyen rosszkedvü arcot vág. Én nem is értem, miért nem volt jobb kedve. Sehogy se tudtuk rávenni, hogy mosolyogjon. Pedig az apja háromszor is megverte, hogy barátságos arcot vágjon a gép előtt.

✱

Brumzolának meséli egyik barátja:

— Ma betörők jártak nálunk az éjjel, de a farkaskutyám elriasztotta őket.

— Mi sajnos, nem tarthatunk kutyát, mert nem telik — feleli Brumzola.

— Hogy lehet az, hiszen maguk kint laknak az Isten háta mögött egyedülálló villában. Ott igazán szükség volna kutyára.

— Mi már azt ugy osztottuk be, hogyha valami neszt hallunk felváltva a feleségemmel ugatunk.

✱

Az apa igy oktatja fiát:

— Jegyezd meg, fiacskám, hogy a boldoguláshoz két dolog szükséges: becsületesség és okosság.

— És mi a becsületesség papa?

— Hogy az ember sohase szegje meg adott szavát.

— És mi az okosság?

— Hogy az ember soha semmire se adja szavát.

✱

— *Tanitó:* Hogyan nevezzük az olyan embert, aki naphosszat a kocsmában ül?

Gyerek: Törzsvendégnek

✱

A strandon ijedten figyelmeztetik Meier urat:

— Az Istenért, Meier ur, tünjön el gyorsan. Elrepedt a fürdőruhája.

— Nem baj! Nem az enyém, csak kölcsönkaptam a sógoromtól.

Szerbül tanuljunk!
Vujkovics Marica kitünő könyve megjelent „Szerb-Magyar nyelvkönyv“ cimmel!
1. Legmodernebb mód zer 2. Teljesen gyakorlati 3. A tanulás első napjától már kezdhet szerbül beszélni.
Ara 30 dinár. Portóra 2 dinárt küldjön
Szállitja:
„Minerva“ r. t. könyvosztálya, Subotica

Kárpitosok figyelmébe
ajánlom nagyválasztéku raktáramat
diványáthuzatok (Dagasthan)
sezlontakarók, mokettok, ágygarniturák és függönyökben a legolcsóbb napi áron
GARDIO, SOMBOR
10297

Kis Szent Teréz oltár
rendkivül szép kivitelü, 6½ méter magas, müvészesen festett képpel, dus faragásokkal, valódi catarin arannyal aranyozva, jutányos áron eladó 734
F. Bachinger aranyozó cég
Subotica, Bene Sudarevićeva ulica 34

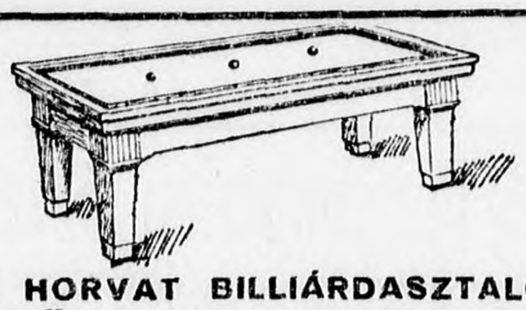

ELSŐ HORVAT BILLIÁRDASZTALGYÁR
MÜLLER I SINOVI
ZAGREB, Gundulićeva ulica 35.
1745

ARANYÉR ELLEN
ARANYÉR ARANYÉR

MERZ ARANYÉRSZÉRUM
A „Recto-Sero“ automatikusan jut a betegség csiráinak helyére, gyorsan megszünteti az összes panaszokat (végbélviszketés, égés, fájdalmak) és elsöprivja az aranyeres csomókat. Kapható minden nagyobb gyógyszertárban. 8231

ELŐNYOMDÁT
legmodernebb stilü rajzokkal és kellékekkel legolcsóbban szállit
LEOPOLD SÁMUEL, SENTA
modern előnyomdaberendezési gyára
Relief-festéshez való festékek, porok és kellékek kaphatók

WEITZENFELD I DRUG
Telefon 192 SUBOTICA Telefon 192

Zsinegek, gabonás és lisztes zsákok, vizmentes ponyvák, szőnyegek, linoleumok, butorszövetek és egyéb kárpitos cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása. Kérjen árajánlatot. Külön felhivjuk a t. vásárló közönség figyelmét nyugágyainkra, amelyek a legjobb anyagból vannak összeállitva és a legolcsóbbak az egész környéken

48.50

Kérjenek ingyen óra-árjegyzéket!
Részletre és készpénzért árusitunk
férfi-, női-, asztali- és falí órákat
OTPLATA K.D.E. BEOGRAD
Knjeginje Ljubice 15. Mecanin

58·—

Csak jó könyvet vegyen!
Csak a jó könyv olcsó!
Csak jó könyvet szállitunk!
Bácsmegyei Napló könyvosztálya

LIFKA-MOZI

Hétfőtől szerdáig
Gond- és bánatüző napok! Szubotican először!

ZORO-HURU

mint vők

Két csibész vidám kalandjai Bécsben és Szt. Moritzban, ahol egy autobusz társaságnál, mint kalauz és ellenőr teljesitenek szolgálatot nem kis örömére az utasoknak

Csütörtöktől vasárnapig

Harmadik huszár-regiment

Snedig bécsi tiszt és a muskátli virágu magyar lány szerelme. Buzakalászos róna, akácfák édes illata árad a filmből. Eredeti zenekisérettel

Előadások kezdete naponta 4 6 és fél 9 órakor

Ha KÖNYVSZAKERTORE lesz szüksége irjon Borbély L. Novisad, postafiók 75 cimre

LEVELEZÉS

Baby. Ugy-e mese az, hogy földet dobtam a szobába és hogy a falat késsel kapartam? Ugy-e vaklárma az egész... De ilyen alkalommal nem... Sok szeretettel, S. O. S. 10293

FOGLALKOZÁS

Kroatisch-deutsches Kinderfräulein mit Jahreszeugnissen wird per 15 Oktober aufgenommen zu einem 6 jährigen Mädchen. Anträge mit Lichtbild sind an Frau Matias Schossberger, Subotica Manojlovićeva ulica 5 zu richten. 10317

Segédleány, fiatal, jobb varrodában szeretne elhelyezkedni. Ajánlatokat »Szorgalmas« jeligére kér a kiadóba. 10315

Fiatal irodistaleány állást keres. Cim a kiadóban 10306

Szántásban és cséplésben gyakorlott traktorszerelősoffőr, ki gépjavitást is végez, állást keres. Cim a kiadóban. 10304

Gyorsiróné, német-szerb levelező, állást keres. Cimeket »Fiatal erő« jeligére a kiadóba kérek. 10302

Ügyes kiszolgálónő és kifutófiu tökéletes szerb-magyar nyelvtudással italmérésben azonnal felvétetik. Trumbićeva ul. 16. 10301

Elsőrendü ondoláló és manikürözőnőt magas fizetéssel azonnali belépésre keresek. Miklós Pál fodrász, Ada. 10294

Kifutót felvesz Spitzer faipar, Badalićeva ul. 5. 10292

Vajdasági nőtlen fiatal községi jegyző intelligens házvezetőnőt keres. Arcképes ajánlatok fizetési igények megjelölésével »Jegyző« jeligére kiadóhivatalba. 10289

Négyezer dinárral társat keresek élet- és vagyonmentő találmányhoz. Cim a kiadóban. 10280

Borbélysegédet felveszek Huszák fodrász, Subotica. 10309

Dr. Katona, Budapest, Ráday-ucca 41. előkészit jogra, államszámvitelre, érettségire, összevont magánvizsgálatra, polgárira. 9960

Iccésnek menne fiatal pár 5 évi gyakorlattal. Gál János, Stara Moravica 826. szám. 10036

Perfekt uraságí inas sok éves bizonyitványokkal október 15-re Beogradba kerestetik. Ajánlatok fényképpel és bizonyitványokkal beküldendők: Allgemeine Handels K. G., Beograd, Kralja Petra 60. 10244

Alexa nyakkendőipar, 10 dinárért fordítja ki nyakkendőjét. Korzó. 6708

VÉTEL-ELADÁS

Rőfösüzlet berendezés 3 pulttal olcsón eladó. Azonnal átvehető Sombori-ut 56. telefon 751. 10316

Eladó birtokok Bánátban 150 és 117 holdasak tanyával, fundussal, 96 és 80 holdasak, 300 holdas kastéllyal, szép parkkal, villanyvilágitással, vizvezetékkel. Érdeklődni Pera Dobra főjegyzőnél, Klárija. 10291

Eladó 20 HP Hofherr-traktor, 5 HP szállitható Renauer benzinmotor, 4 méter hosszu vasesztergapad, autogénforrasztáshoz pisztol és szedukció. Megvételre keresek egy magányos 7 HP lokomobilt, huzatost, 13—18 év közöttit. Mayor Ferenc géplakatos, Bezdán. 10246

Hofherr-Schrantz gyártmányu 25 éves, huzatos gőzlokomobil, Hofherr-Schrantz gyártmányu 25 éves cséplőgép, 12 lóerős használt szivógázmotor, generátortelepp el, komplett, 3 lóerős petróleummotor, kukoricaszár-tépőgép eladók Megérdeklődhetők és megtekinthetők Agrikulturánál, Sombor. 10282

8 HP fogaskerekes magánjáró Clayton - Shuttlewort gyártmányu, 23 éves, kitünő, üzemképes állapotban más vállalkozás miatt eladó. Felvilágositás »Agrikultura«, Sombor. 10281

Vegyeskereskedés Subotican eladó. Leveleket »Forgalmas« jeligére a kiadóba. 10313

Étkezőburgonya, Weltmann rózsa 12.000, Ella rózsa 13.000 dinár 10.000 kg ként bármely bácskai állomásra. Minden mennyiség azonnal szállitható. Minta megtekinthető Merkl Jánosnál Szontán. 10170

Eladó esztergapad 3 méter csucstávolsággal, revolverpad, 56 mm. furott tengellyel, gyorsfurógép 12 mm-ig, shaping gyalugép, 2 drb nehéz excenterprés és egy darab kombinált hengercsiszoló és rovátkológép. Szvoboda-malom, Bajmok. 10154

Olcsó óra és ékszer eladás. Javitások felelősséggel. Krekus órásspecialista, Gyümölcspiac 4. Berkes üveges, képkeretező és edénykölcsönző mellett. 7727

Rövid fekete zongora, jó állapotban, költözködés miatt eladó. Zmaj Jovina 17, emeleten 4. sz. 10076

Rózsaburgonyát legolcsóbban szállit Danilo Ivkov, Stapar. 9657

Vermelt jég minden mennyiségben kapható Dégénél, telefon 632. 10251

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

2655

Subotica,
Aleksandrova ulica 5. — Bárány-szálló mellett

Enjoy-sorsolás

3.-án délután 4 órakor a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában

»DAMA«
FEHERNEMÜ-SZALON
TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Ajánl valódi lyoni selyemből készült hálóingeket, combinéket, ingbugyikat, **ajándéknak** alkalmas pijamákat, linon zsebkendőket, tei-tőket

Hasznos tudnivalók könyvtára!

Mindenkit érdekel!!

Bánfi János: Az ősember .. .. 10.—
Nogrády László: A gyermek. (A gyermek lelkinevelése) .. .. 10.—
Nogrády László: Az alkohol .. .. 10.—
Dr. Szelényi Ödön: Az első magyar munkáspedagógus. (Tessedik Sámuel élete és munkássága) .. .. 10.—
Leemann Gábor: A dohány, a szövés, — a zsir .. .. 10.—
Vértessy Sándor: Kulturképek .. .. 10.—
Csizik Gyula: Számok és mennyiségek .. 10.—
Dr. Gondos Viktor: Munkásviszonyok az Egyesült-Államokban .. .. 10.—
Dr. Széchy Ákos: Az aranyról .. .. 10.—
Dr. Hajnóczy Iván: A céhek életéből .. .. 10.—

Megrendelhetők a „Minerva" r. t. könyvosztályában

VÁROSI MOZI

Hétfő—szerda Kettős müsor!

A cári Oroszország

Kulturtörténelmi film, amelyet nem elképzelt cselekmény után színészekkel rendeztek, hanem eredeti felvételek, melyeket az orosz cári levéltár részére készitettek II. Miklós cár uralkodása idejéből. II. Miklós cár koronázása, katonai szemlék stb.

Kelet árnyában
(Fox-film)

Szerelmi dráma a csillogó keleten
Főszereplők: Normans Kerry, Mildred Harris, Evelin Brent

Jön csütörtöktől! Jön csütörtöktől!

A kis szökevény
Főszereplő: Nagy Kató

Modern hálószoba topolfából, előszoba és konyhaberendezés eladó. Cim a kiadóban. 10228

Szinpadi diszletek, kisebb ruhatár, mükedvelőknek kiválóan alkalmas olcsón eladó. Érdeklődök irjanak »Siker« jelige alatt a kiadóba. 10227

Gyümölcsfákra megrendelésekre felvesz Gallé Viktor városi kertész, Szenta. — Kérjen árjegyzéket. 10173

Eladó 15—20 katasztrális hold szántóföld, sombori határba, ára 12.000—14.000 dinár, k. holdja az átvételhez elég 100.000 dinár, a többit törlesztésre több évre. Csak személyesen tárgyal a tulajdonos. J. Peić Subotica, Cara Dušana 5. 3959

Eladó egy 20 hl-es, egy 10 hl-es kád, több boros hordó, egy szőlődaráló és egy szőlőprés teljes felszereléssel. Cim: VII., Usporedna 4. h. sz. 10192

Mülábak

mükarok, gyógyfüzők, támgépek betegtoló-kocsik, Schönbrumnál, Szubotica, Paje Kujundžićeva 20. 3756

Ültessen összel gyümölcsfát! Kérjen árjegyzéket és rendelje meg szükségletét Bednárz utódai fajskolájában Stara Kanjižán. 9575

Jávor palló teljesen száraz és egészséges kapható Mavro Paloc fakereskedésében Save Tekelije ulica, Berger-malommal szemben 10269

Zongora, háromnegyedes, kitünő állapotban, elsőrendü gyártmány, olcsón eladó. Cim a kiadóban. 10244

Olcsón eladó, konyhaasztalok, székek, szekrény, iróasztal, előszobaszekrény, kis konyhaszekrény. Cim a kiadóban. 10250

Wertheim-kassza, Wiesse & Comp. gyártmányu, egy zsalus fiaker és egy nagy stráfkocsi olcsón eladó. — Sombor, Radišić ucca 10. 10258

Körfürészt és baltát keresek azonnali megvételre. — Ajánlatok az ár megjelölésével Kardos hirdetővállalathoz, Novisad, Vilsonov trg 7. 10089

Vadászkutya 200 dinárért eladó. Grünwald ügynökség.

Manikür és nőifodrászat Szubotican a főtéren társat keres, esetleg eladó. Grünwald ügynökség. 10268

Női felöltő. leányfelöltő ujdonságok mindig legszebbek, legjobbak és legolcsóbbak **Eisler Izsónál** Barátok temploma során. Szörmékben nagy választék. 9652

KÜLÖNFÉLE

Szoba-konyhás üres lakást és egy butorozott szobát keresek a vasutállomás közelében. Cimeket Jovanović trafik, vasutállomás, I-II. oszt. váróterem előtt, kérek. 10305

Csinosan butorozott szoba kiadó. Jelačićeva ul. 5. Medák. 10283

Olcsó koszt és lakás kapható özv. Grünnénél, Stipe Grgića 15. 9849

Butorozott szoba villanytelep szomszédságában, szolid egyénnek kiadó. Megtudható Segedinskt-uti trafikban. 10056

Három szoba, előszoba, fürdőszobából álló lakás kiadó. Cim a kiadóban.

Ingyen kap 1 próbadobozt eredeti Daruváry krémet, ha portóra beküld bélyegben 2 dinárt. A Daruváry krém ezideig a legjobban bevált szer arctisztátalanságok, szeplők, májfoltok ellen. Kapható szaküzletekben. — Készíti Blum gyógyszertár, Subotica, főpostával szemben. 5190

Butorozott szoba kiadó dr. Wohl József szülész és nőorvosnál, Kr. Aleksandra ul. 9. 10052

Négyszobás lakás előszobával, fürdőszobával és vizvezetékkel, minden mellékhelyiségekkel november elsejére kiadó. Kumičićeva ul. 3. 8010

November elsejére háromszobás lakást keresek, lehetőleg elő és fürdőszobával. Cim a kiadóhivatalban. 10276

Elveszett a napokban egy him kifejlett farkaskutya, amely »Med« névre hallgat. Megtaláló illő jutalomban részesül a tulajdonosnál. Dr. Fehér, VII., Zmaj Jovina ucca 4. sz. 10271

Butorozott szoba kiadó. — Cara Lazara ul. 9. 10247

Apróhirdetések Szubotican az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Manojlovićeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruhaüzletében, Gyümölcspiac, Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Becskereken ottani fiókkiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.

Oremon 40 lánc föld 250 mázsa buzáért egy vagy több évre bérbeadó. Értekezni vasárnap és hétfőn Stevana Knićanina (volt Fáy utca) ulica 15. szám alatt. 10100

Elegánsan butorozott uccai szoba, jobb, szolidabb urnak azonnal kiadó. Harambašićeva ulica 23, jobbra

Lalković téli árjegyzéke — az olcsóságok rekordja!

Ha olcsó és jó áruhoz akar jutni, rendelje meg szükségletét Lalkovićtól. Szállitás postán utánvét mellett. Rendeléseket a legpontosabban elintézzük; mintákat nem küldünk, de bizonyos, hogy épenugy meg lesz elégedve, mintha az árut személyesen választotta volna ki. Levelében pontosan jelölje meg, hogy mi kiván. — 500 dináron felüli megrendeléseket bérmentve szállitjuk.

NŐI RUHA BÁRSONYOK

Bársony, 70 cm., minden szinben, rajé, sima .. .. 30.—
Bársony, 70 cm., minden szinben, rajé, teltebb, sima.. .. .. 35.—
Bársony, diszes, gyermekruhára, 42 cm., finom áru .. .. 25.—
Bársony-rejé, apró és nagy mintás, 70 cm., világos és sötét szinekben .. 35.—
Bársony, bolyhos, minden szinben, finom áru, 70 cm. .. .. 35.—
Bársony, finom, simaszövésü, 70 cm. .. .. 55.—

FLANELLEK

Tenniszflanell, 70 cm .. .. 10.—
Tenniszflanell, finom .. .. 16.—
Fehér flanell, 70 cm., 16, 18, legfinomabb .. .. 20.—

BARCHENDOK

Plüssbarchend gyermekruhára, 52 cm., 6.—, jobb áru .. .. 7.—
Plüssbarchend, finomabb, gyönyörü mintákkal, 70 cm .. .. 11.—
Plüssbarchend, finom, sürü, minden szinben, 70 cm. .. .. 20.—
Plüssbarchend, legfinomabb divatanyag, apró mintás, 70 cm. .. .. .. 21.—
Házibarchend, alsóruhára, piros, rózsa és kék, 70 cm. .. .. 11.—
Házibarchend, legfinomabb, jakard, minden szinben, 70 cm. .. .. 16.—
Pikébarchend, fehér, 70 cm. 16, 18 és 20 dinár, 80 cm. 22 és .. .. .. 28.—
Szövetbarchend, vattás, szövetutánzat, szavatolt mosható, gyönyörü szinekben, 70 cm .. .. 18.—

Télikabátanyagok

Sziliszkin télikabátra, fekete és szines, gyapju, 130 cm .. .. 200.—
Sziliszkin télikabátra, fekete és szines, gyapju, jobb, 130 cm .. .. .. 240.—
Karakil, sürü, jobb, selymes, fekete és szines, 125 cm .. .. 150.—
Biberet-sziliszkin, szörmeutánzat, barna és szürke, 130 cm .. .. .. 300.—
Sziliszkin, selyem, fekete, 130 cm széles.. .. .. 260.—
Sziliszkin, selyem, legfinomabb, fekete, 130 cm .. .. 380.—
Sziliszkin »Valentino« afiszutánzat, fekete és szines, 130 cm.. .. .. 500.—
Velour de line, 140 cm, sürü, métere.. .. .. 100.—
Velour de line, legjobb, sima, 140 cm, minden szinben .. .. 125.—
Szőrmék, gyermekruhára, szines: szürke, drapp, barna, darabja .. .. .. 48.—
Fekete szőrmeutánzat, darabja .. ..48.—, 58.—, 68.—, 78.— és 100.—
Biberett, fekete, barna és szürke, darabja .. .. 67—75 és 100.—
Vatelin, fekete és fehér, 140 cm.. .. .. 60.—

LEPEDŐVÁSZNAK

Erős angol vászon paplanhoz, 200 cm. széles métere .. .. 30.—
Ljiljana dovlas, legfinomabb 150 cm. 22 din., 180 cm. széles 30 din., 200 cm. 36 din., 220 cm. métere .. .. 40.—
Természetes Ljiljana vászon, 150 cm. métere 32 din. 180 cm. 38 din. és 200 cm. métere .. .. 48.—

FEHÉRNEMŰVÁSZON

Batisztvászon, selyemfényü, vékony, 80 cm. 16 din., 90 cm. 18 din.
Batisztvászon, valódi Ljiljana, 80 cm. széles métere .. .. 18.—
30 m. végekben .. .. 500.—
Legjobb vászon, mindenféle használatra, lenfonásu 80 cm. Ljiljana különlegesség .. .. 14.—
30 m. végekben .. .. 400.—
Sifon Ljiljana 80 cm. széles 23 m. végekben 320 din., métere .. .. .. 15.—
Ljiljana vászon, alkalmas mindennek, középsürü, 80 cm. 30 m. végekben 350 din. métere 12.50
Ljiljana No. 1. erős 75 cm. széles, 30 m. végekben 330 din. métere 11.50
Ljiljana No. 0. igen erős vászon 75 cm. métere .. .. 9.—
»Ekonomija« vászon, egyszerü, erős 70 cm. métere .. .. 8.—

ALSÓNADRÁGVÁSZON

Dovlas-ljiljana 75 cm. sürü legerősebb minőség, 30 m. végekben .. .. 360.—
métere 12.50
Köpper-gradli alsónadrágnak, erős, 80 cm. 30 m. végekben 390 din. métere 14.—
Atlasz-gradli legjobb minőség, szélesebb és keskenyebb sávokkal, 80 cm. széles 30 m. végekben, 500 din. métere .. .. 18.—

RUHASELYMEK

Crep Georget, egyes szinben, crepp marokket félselyem és crepp marokin félselyem 100 cm. .. .. 25.—
Crepp Georget, tiszta selyem, minden szinben 100 cm. .. .. 85.—
Crep-de chine tiszta selyen minden szinben 90 cm. .. .. 50.—
Pajet-selyem nehéz, 90 cm. tiszta selyem, minden szinben .. .. 55.—
Taftelin finom tiszta selyem 80 cm. minden szinben .. .. 75.—

FINOM RUHASELYMEK

Crep orlov eredeti A. G. B. a legnehezebb banyon métere .. .. 150.—
Crep Georget, legfinomabb tiszta selyem 100 cm. .. .. 88.—
Crep Georget, legnehezebb mintázott 100 cm. .. .. 125.—
Crep de chine, mintázott ruhának és köppenynek, legnehezebb 100 cm. széles .. .. 150.—
Crep de chine, szegéllyel 120 cm. széles, 2 méter elég egy ruhára, minden szinben, divatos métere.. .. .. 200.—
Crep de chine, legnehezebb, fényes, minden szinben 100 cm. széles .. .. 90.—
Selyem fulár, különféle mintákban 100 cm. széles .. .. 90.—

KÖPENYSELYMEK

Ripsz, apró kockás 90 cm. minden szinben métere .. .. 85.—
Ripsz apró mintás minden szinben 90 cm. .. .. 85.—
Divatselyem, nagyobb kockákkal, minden szinben .. .. 95.—
Finom selyem szép mintákkal, nehéz 90 cm. .. .. 130.—

NŐI KABÁT ÉS RUHASZÖVETEK

Ripsz, tiszta gyapju minden szinben 100 cm. .. .. 50.—
Crep-cacha, tiszta gyapju divatszövet 100 cm. .. .. 58.—
Otoman-ripsz, nehéz anyag, tiszta gyapju, minden szinben 140 cm. .. .. 88.—
Koverkot, tiszta gyapju, minden szinben, 130 cm .. .. 88.—
Rips-szövet, tiszta gyapju 140 cm. széles métere .. .. 100.—
Koverkot nehéz, minden szinben, tiszta gyapju, 140 cm. .. .. 100.—
Finom kabátanyag, selyemgyapju, mintázott 130 cm. métere .. .. .. 160.—
Cachaszövet kabátnak, világos szinekben 140 cm. széles .. .. 140.—
Pepitaszövet, kisebb és nagyobb kockákkal, tiszta gyapju, 130 cm. széles 110.—

FÉRFIRUHA-SZÖVETEK

Olasz bársony férfi ruhára 70 cm. széles, minden szinben métere .. .. 32.—
Olasz bársony, legerősebb, 70 cm .. .. 40.—
Mosható pepitaszövet, gyermekruhának, 130 cm. széles .. .. 28.—
Finom angol szövet 140 cm. széles gyönyörü mintákkal .. .. 150.—
Legfinomabb angol szövet 140 cm. széles fekete és sötétkék 200. 220 .. 250.—
Legfinomabb nyári férfianyag, eredeti angol, ruhának és felöltőnek, 150 cm. .. .. 250.—
Kellék ruhához 150—180 din. és legfinomabb .. .. 250.—

FÉRFI TÉLI KABÁTANYAGOK

Dublészövet, kétszinü, 140 cm, legsürübb.. .. ..140 és 160.—
Sima szövet, nehéz áru, 140 cm. .. .. 180.—
Legfinomabb Ratine-szövet, barna, sötétkék és fekete, 140 cm. .. .. .. 280.—

Takaró, nagy, drapp, szegéllyel.. .. .. 90.—
Takaró, nagy, képpel, nehéz.. .. .. 140.—
Takaró, nagy, gyapju, szürke .. ..200.— és 240.—
Takaró, gyermeknek való, képpel, legjobb .. .. 35.—

Jó férfiharisnya különféle szinekben párja .. .. 6.—
Jobb férfiharisnya különböző szinekben párja .. .. 7.—
Igen erős férfiharisnya különböző szinekben .. .. 8.—
Legfinomabb férfiharisnya sima és mintázott párja .. .. 17.—
Jobb női harisnya különféle szinben párja .. .. 8.—
Erős női harisnya melirozott párja .. .. 10.—
Cérna női harisnya minden szinben .. .. 17.—
Legfinomabb flór női harisnya 22.50
Selyem női harisnya igen erős .. .. 15.—
Selyem női harisnya, igen erős minőség .. .. 18.—

ZSEBKENDŐK

Gyermekzsebkendők, képekkel darabja .. .. 2.—
Nőizsebkendők, szines szegéllyel darabja .. .. 3.—
Finom nőizsebkendők, fehér batiszt, ajourozott egy tucat rendelésnél 55.—, darabja .. .. 5.—
Férfizsebkendők, fehér szinü, szines szegéllyel darabja 3.50
Férfizsebkendők, fehér, tucatja 75.—, darabja .. .. 7.—

SZÖRMEBŐRÖK

Szörme, barna tigris .. .. 85.—
Szörme, fehér tigris .. .. 85.—
Szörme, »Muflo«, minden szinben, darabja .. .. 120.—
Csincsilla, szürke, utánzat, darabja .. .. 125.—

Amerikai sárga vászon középminőség 70 cm. széles .. .. 8.—
80 cm. széles legfinomabb minőség .. .. .. 10.—

Női ingek egyszerü, darabja .. .. 25.—
Női ingek finom batisztvászonból .. .. .. 35.—
Női ingek, Toil de soi-ból, minden szinben, ekri-motivokkal, minden nagyságban .. .. 45.—
Női nadrág, Toil de soi-ból, minden szinben, mint az ingek .. .. 45.—

Fehér férfi ingek .. .. 55.—
Fehér férfi ingek, legjobb vászonból, selyem mellel, minden számban darabonként .. 70.—
Férfiingek zephirből, szép mintákkal 80 és 65.—
Férfiing, nyersselyemből, két gallérral, minden szinben .. .. 100.—
Férfi alsónadrág, rövid, fehér vászonból .. .. 24.—
Finom rövid férfi alsónadrág, szines .. .. .. 28.—
Hosszu férfi alsónadrág, fehér vászonból .. .. 35.—

Opál, legfinomabb, fehér és szines, 115 cm .. 26.—
Markizett, fehér, 100 cm 20.—, 115 cm 23.— és 150 cm .. .. 38.—

Velencei atlasz legfinomabb és legerősebb minden szinben, 160 cm. .. .. 180.—
Selyem-atlasz satine paplannak, nehéz 140 cm. minden szinben .. .. 70.—
Satin, paplannak, minden szinben, jobb 140 cm. 35.—
Satin, legfinomabb 160 cm. .. .. 60.—
Satin, szines, paplannak 140 cm. .. .. 40.—
Satin, fekete. 130 cm. 25, 140 cm. .. .. .. 35.—
Satin, fekete, mint az atlasz, 140 cm .. .. .. 40.—

Foulardszatin, mintás, selyemfényü, bélésnek, 100 cm .. .. 28.—

FÜGGÖNYÖK MÉTERSZÁMRA ÉS KÉSZEN

100 cm. széles métere .. .. 18.—
110 cm. széles métere .. .. 28.—
120 cm. széles finomabb métere .. .. 34.—
130 cm. széles métere .. .. 40.—
140 cm. széles legfinomabb métere .. .. .. 48.—

KÉSZ FÜGGÖNYÖK TÜLLBŐL ÉS MARKIZETTBŐL

Storok 90, 150, 200, 300 és .. .. 350.—
Kétszárnyu függönyök és ágytakarók 250, 350, 500, 600 és .. .. 800.—

FÉRFI INGANYAGOK

Zephir 70 cm. szép szinekben .. .. 8.—
Zefir, jobb, 70 cm, minden szinben .. .. 10.—
Finom zephir 80 cm. divatos 15 és .. .. 20.—
Nyersselyem legfinomabb mintázott .. .. 30.—

KABÁTBÉLÉSEK

Foulardbélés klott 70 cm. 16 és .. .. 18.—
Foulardbélés legfinomabb selyemszerü a legujabb nagy mintákkal 100 cm. széles métere 40.—
Selyem, mintás, bélésnek 90 cm. széles 55, sima 100 cm. .. .. 60.—

ZSÁVOLYOK

100 cm. félselyem szürke és fehér .. .. 20 és 24.—
100 cm. tiszta len szürke és fehér .. .. .. 32.—
110 cm. tiszta len szürke és fehér .. .. 35.—
120 cm. tiszta len szürke és fehér .. .. 38.—
120 cm. féllen matracnak .. .. 32.—

ÁGYGARNITURÁK

Teljes garnitura, 3 darab, 2 ágyteritő és asztalteritő bordó és zöld .. .. 300.—
Jakard garnitura, 3 darabból, jobb minőség, bordó .. .. 360.—
Gobelin különféle szinekben, legkitünőbb garnitura 3 darabból .. .. 400 és 420.—
Garnitura, legfinomabb damaszt, mintás, zöld és bordó .. ..420.— és 450.—
Kreton, mintás, finomabb, 75 cm .. .. 18.—

DAMASZT ASZTALTERITŐK

Fehér, kockás damaszt 140 cm métere .. .. 26.—
Fehér, kockás damaszt 140 cm.. métere .. .. 32.—
Szalvéták, mint a teritők is, kockás, darabja 11.—
Fehérdamaszt, legfinomabb, selyemfényü, 140 cm .. .. 55.—
Törlőruha, len, fehér, mintás .. .. 10.—
Törlőruha, jobb, darabja .. .. 12.—
Törlőruha, méterszámra, fehér, szegéllyel.. .. 14.—
Törülköző, piketirozott, kicsi, darabja .. .. 12.—
Etamin, darabja .. .. 22.—
Etamin, nagyobb, darabja .. .. 25.—
Bolyhos, jobb minőség, darabja.. .. 25, 40 és 60.—

PÁRNAANGINÁK

Fehér, kék és piros 12 és 16, legjobb, métere 18.—
Szőnyeg 65 cm. széles .. .. 20.—
65 cm. széles jakard finom .. .. 45 és 55.—

Beograd, Kralja Milana 69 **Žarko S. Lalković i Brat, Beograd** Telefon 17-80

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: FENYVES LAJOS Szubotica.